

Spaseni jedině vírou

List Římanům

4/2017

PRŮVODCE STUDIEM BIBLE

Obsah

1. Apoštol Pavel v Římě
2. Život v době „nové smlouvy“
3. Daleko od Boží slávy (Ř 1–3)
4. Ospravedlnění z víry (Ř 3,19–28)
5. Abrahamova víra (Ř 4)
6. Adam a Ježíš (Ř 5)
7. Přemáhat hřích (Ř 6)
8. Zákon a život křesťana (Ř 7)
9. Svoboda v Kristu (Ř 8)
10. Děti zaslíbení (Ř 9)
11. Vyvolení z milosti (Ř 10 a 11)
12. Přemáhat zlo dobrem (Ř 12 a 13)
13. Křesťanský život (Ř 14–16)

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Spasení jedině vírou

List Římanům

Průvodce studiem Bible

Autor: Kolektiv autorů

4. čtvrtletí 2017

Foto: Hanna Klenk; churchphoto.de

Grafická úprava a sazba

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha 2017

ISBN 978-80-88026-15-0

ISSN 0409-3208

Úvod

Spasení jedině vírou: Luther a List Římanům

Dne 31. října 2017 uplyne přesně pět set let od chvíle, kdy Martin Luther, 33letý profesor teologie, přibil na bránu kostela ve Wittenbergu svých devadesát pět tezí. A přestože mu šlo původně jen o vyvrácení tvrzení papežského zmocněnce, který vysával z lidí z Lutherovy fary peníze prodejem odpustků, Lutherův čin „neposlušnosti“ se stal jiskrou, která zapálila protestantskou reformaci – a svět už nikdy nebyl stejný jako předtím.

Samozřejmě, od roku 1517 se toho hodně změnilo. Nezměnilo se však Boží slovo a pravdy v něm, které byly pro Luthera teologickým základem vedoucím ke zpochybnění nauk Říma a ke zprostředkování úžasné zprávy o spasení jedině vírou milionům křesťanů.

Nejdůležitější biblickou knihou pro vybudování tohoto základu je List Římanům, který budeme toto čtvrtletí studovat. Luther ve svém Komentáři k Listu Římanům napsal: „Tato epištola je opravdu nejdůležitější částí Nového zákona a ryzí esencí evangelia. Zaslouží si, aby ji každý křesťan – slovo od slova – přijal srdcem a aby se jí každý den věnoval jako chlebu pro duši.“ (LUTHER, Martin, *Commentary on Romans*. Grand Rapids: Krege Publications, 1976, str. 8)

Ano, právě v Listu Římanům objevil Luther velkou pravdu o tom, že jsme spaseni jedině vírou. Právě zde Luther, zápasící o jistotu spasení, odhalil nádhernou pravdu, která tvoří podstatu nejen Listu Římanům, nejen Nového zákona, ale celé Bible: pravdu o plánu spasení a o milosti, „kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy“ (2Tm 1,9). Ta pravda spočívá v tom, že naše spasení má svůj původ v Kristově spravedlnosti. Tato spravedlnost je nám připočtena prostřednictvím víry, dostáváme ji nezávisle na tom, zda zachováváme zákon. Nebo jak apoštol Pavel velmi jasně vyjádřil: „Jsme totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona“ (Ř 3,28).

I v souvislosti s touto pravdou se Luther – vzdorující mocnostem, knížatům světa a římské moci – postavil v roce 1521 před sněm ve Wormsu a prohlásil: „Pokud mě nepřesvědčí Písmo nebo jasné rozumné důvody, pak slova Písma, která jsem dosud citoval, jsou mocnější než já. Neuznávám autoritu papežů ani koncilů, protože si často protirečí. Mé svědomí je připoutané k Božím slovu. Nemohu nic odvolat a neodvolám, protože jít proti svědomí není správné a ohrožuje spásu. Zde stojím, nemohu jinak. Bůh mi pomáhá! Amen.“

Ani dnes nemohou věrní protestanti dělat nic jiného než stát na základech Božího slova v opozici vůči všem nebiblickým naukám a tradicím.

Není pochyb o tom, že od dob Luthera prošlo křesťanství obrovskými změnami. Velmi výrazně se osvobodilo od staletí poznamenaných falešnými učenými a pověrami, které evangelium zdeformovaly.

Přestože reformační hnutí výrazně ovlivňovalo dění ve světě, v průběhu let toto postupně ustalo. V některých oblastech se pokrok zastavil a nahradil ho chladný formalismus. Na jiných místech se lidé přiklonili zpět k Římu. Dnes, v době ekumenizmu a pluralizmu, vybledly mnohé pravdy, které kdysi reformaci rozněcovaly a za které byli lidé ochotni i umírat. Dnes jsou jen jakýmsi nejasným oparem na pozadí kanonády zpochybňování jejich významu, které se snaží smazat zásadní rozdíly, jež se nepodařilo vyřešit během reformace ani dnes. Proroctví zaznívající v knihách Daniel (7,23–25 a 8,9–12) a Zjevení (kapitoly 13 a 14) spolu s úžasnou zprávou o spasení jedině vírou, jak ji nacházíme v Listu Římanům, ukazují, proč se musí Bohu věrní a oddaní křesťané tak pevně držet pravd, které za cenu velkých obětí bránili naši protestantští předchůdci.

Jako adventisté sedmého dne uznáváme princip *Sola Scriptura* (jedině Písmo). Proto tak rozhodně odmítáme všechny pokusy přivést křesťany zpět do náruče Říma a předreformační teologie. Písmo nás vede přesně opačným směrem (Zj 18,4). Tímto směrem postupujeme, když světu hlásáme věčné evangelium (Zj 14,6). Je to stejné věčné evangelium, které před pěti sty lety inspirovalo Martina Luthera.

Apoštol Pavel v Římě

(Dobové pozadí vzniku Listu Římanům)

Základní verš

„Nejprve vzdávám díky svému Bohu skrze Ježíše Krista za vás všechny, protože se po celém světě rozšiřuje zvěst o vaší víře.“ (Ř 1,8)

Pokud chceme správně pochopit dopis apoštola Pavla Římanům, potřebujeme nejprve znát historické pozadí. Poznání kontextu je pro pochopení Božího slova nezbytné. Také při studiu Listu Římanům potřebujeme znát problémy, na které Pavel reaguje. Pavel totiž nepsal obecné pojednání na téma křesťanství, ale osobní dopis s přesným záměrem konkrétní skupině křesťanů žijících v určitém čase a na určitém místě. Pokud tento záměr pochopíme, můžeme hledat odpověď na otázku, jaké poselství je v listu ukryto pro nás.

Zkusme se proto ve svých představách na chvíli přenést do Říma prvního století po Kristu, staňme se členy místního křesťanského sboru a zaposlouchejme se do Pavlova poselství a do slov, která měl na pokyn Ducha svatého přinést věřícím v Římě.

A přestože Pavel svým listem reagoval na bezprostřední problémy v římském sboru, principy, které se v jeho listu nacházejí – v našem případě hlavně otázka „Jak je člověk zachráněn?“ – jsou univerzální. Ano, Pavel psal konkrétní skupině lidí a měl na mysli jejich konkrétní problémy. Víme však, že o mnoho století později, v úplně jiném čase a kontextu, byla slova Listu Římanům pro Martina Luthera stejně důležitá, jako byla pro Pavla, když je psal. A důležitá jsou i pro nás dnes.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Listy apoštola Pavla

¹Doporučuji vám naši sestru Foibé, diakonku církve v Kenchrejích. ²Přijměte ji v Pánu, jak se sluší mezi věřícími, pomáhejte jí, kdyby vás v něčem potřebovala, neboť i ona byla pomocnicí mnohým i mně samému. (Ř 16,1.2)

Osobní studium

Text Ř 16,1.2 naznačuje, že Pavel mohl psát svůj dopis Římanům v řeckém městě Kenchreje, které sloužilo jako východní přístav tehdejšího Korintu. Právě Pavlova zmínka o Foibé, která zde žila, odkazuje na tuto oblast jako na pravděpodobné místo, kde byl List Římanům napsán.

Určení místa, kde byly novozákonní listy napsány, nám pomáhá určit i čas jejich vzniku. Pavel hodně cestoval. Místo, kde se právě nacházel, nám může pomoci určit datum napsání dopisu.

Sbor v řeckém Korintu založil Pavel během své druhé misijní cesty v letech 49–52 po Kr. (Sk 18,1–8). Řecko opět navštívil na své třetí misijní cestě v letech 53–58 po Kr. (Sk 20,2.3). Na konci cesty zde dostal finanční dar pro chudé v Jeruzalémě (Ř 15,25.26). List Římanům tedy mohl být napsán kolem roku 58 po Kr.

Při návštěvě sborů v Galacii Pavel zjistil, že falešným učitelům se během jeho nepřítomnosti podařilo mnoho bratrů a sester přesvědčit, aby se znovu vrátili k obrízce a dodržování ceremoniálních ustanovení Mojžíšova zákona. V obavě, že tito lidé přijdou do Říma ještě před jeho příchodem, píše křesťanům v Římě list. Chce zabránit podobnému neštěstí. Obecně se má za to, že i Galatským psal Pavel z Korintu během svého tříměsíčního pobytu v tomto městě při své třetí misijní cestě.

„Ve svém dopise objasnil Pavel Římanům důležité zásady evangelia. Vysvětlil jim své stanovisko k otázkám, které znepokojovaly jak židovské, tak nežidovské sbory, a dokazoval, že naděje a zaslíbení, které byly kdysi určeny především Židům, se nyní nabízejí i pohanům.“ (AA 373; PNL 213)

Jak jsme již řekli, pokud pochopíme záměr autora a konkrétní situaci, může nám to pomoci lépe porozumět dané biblické knize. Proto je důležité vědět, jaké otázky a problémy trápily křesťany ze Židů i z pohanů ve sborech, do kterých Pavel psal. Více se tomuto tématu budeme věnovat v následující lekci.

Aplikace

Každé období a místo přináší specifické problémy a témata, která je třeba řešit. Jaké otázky a problémy trápí dnes tvůj sbor a tvou církev? Představují ohrožení zvenčí, nebo zevnitř? Jakou roli hraješ v těchto diskuzích ty? Umíš se občas zastavit a kriticky zhodnotit svůj postoj ke zmíněným problémům? Proč je toto zastavení důležité?

Pavlova touha navštívit Řím

²⁰Zakládám si na tom, že kázu evangelium tam, kde o Kristu ještě neslyšeli; nechci stavět na cizím základu, ²¹ale jak je psáno: „Ti, jimž nebylo o něm zvěstováno, uvidí a ti, kteří neslyšeli, pochopí.“ ²²To mi také mnohokrát zabránilo, abych k vám přišel. ²³Nyní však už pro mne není žádné volné pole v těchto končinách; už mnoho let k vám toužím přijít, ²⁴až se vydám do Hispanie. Doufám tedy, že se u vás zastavím a že mě vypravíte na další cestu, až aspoň trochu užijí radosti ze společenství s vámi. ²⁵Zatím však se chystám do Jeruzaléma, abych přinesl pomoc tamějším bratřím. ²⁶Makedonští a Achajští se totiž rozhodli vykonat sbírku ve prospěch chudých bratří v Jeruzalémě. ²⁷Rozhodli se tak proto, že i oni jsou jejich dlužníky. Jestliže pohané dostali podíl na jejich duchovních darech, jsou zavázáni posloužit jim zase ve věcech hmotných. (Ř 15,20–27)

Osobní studium

Není pochyb o tom, že osobní kontakt je ve většině případů tím nejlepším způsobem komunikace. Můžeme si telefonovat, psát e-maily nebo posílat zprávy přes mobil, prostřednictvím internetu můžeme dokonce uskutečňovat videohovory. Ale osobní komunikace tváří v tvář je nenahraditelná. Právě proto Pavel na konci svého listu píše Římanům, že by je rád navštívil. Chtěl, aby věděli o jeho touze po osobním setkání, a vysvětluje, proč se mu to dosud nepodařilo.

Přečti si text Ř 15,20–27. Čím Pavel zdůvodňuje, že nenavštívil Řím již dříve? Jaké okolnosti vedly Pavla ke stanovení termínu jeho návštěvy v Římě? Jakou roli hrála v Pavlových důvodech misie? Co se můžeme naučit o misii a vydávání svědectví na základě Pavlových slov?

Velký misionář pohanů si uvědomoval, že jeho posláním je přinášet evangelium na místa, kde o něm lidé ještě neslyšeli. V oblastech, kde už lidé o Kristu věděli, nechal působit své spolupracovníky. V době, kdy se křesťanství teprve začalo šířit a evangelistů bylo málo, by Pavlovo působení ve fungujících sborech znamenalo plýtvání jeho misijním darem. On sám o tom řekl: „Zakládám si na tom, že kázu evangelium tam, kde o Kristu ještě neslyšeli ... jak je psáno: „Ti, jimž nebylo o něm zvěstováno, uvidí a ti, kteří neslyšeli, pochopí““ (Ř 15,20.21).

Pavel se nechtěl usadit v Římě. Jeho cílem bylo přinést evangelium až do Španělska. Doufal, že ho v jeho snaze věřící v Římě duchovně i materiálně podpoří.

Aplikace

Jaký důležitý princip můžeme objevit ve skutečnosti, že Pavel hledal ve fungujících sborech podporu pro práci v nových oblastech? V čem to může být pro dnešní církev inspirací, jak organizovat misijní práci? Ještě jednou si přečti text Ř 15,20–27. Všimni si Pavlovy velké touhy sloužit druhým a představ jim Krista. Co motivuje tebe a tvé jednání? Jak se ve tvém životě prakticky projevuje touha pomáhat lidem?

Pavel v Římě

¹⁶Když jsme přišli do Říma, dostal Pavel dovolení, že může bydlet v soukromém bytě s vojákem, který ho bude hlídat. ¹⁷Po třech dnech pozval k sobě významné Židy... ²³Uřčili mu den a přišli k němu ve velkém počtu. Od rána do večera k nim hovořil a vydával svědectví o Božím království. Přesvědčoval je o Ježíšovi důkazy z Mojžíšova zákona i z proroků. ²⁴Jedni se jimi dali přesvědčit, druzí nechtěli uvěřit. ... ³⁰Pavel zůstal celé dva roky v najatém bytě a přijímal všechny, kdo za ním přišli, ³¹zvěstoval Boží království a učil všemu o Pánu Ježíši Kristu bez bázně a bez překážek. (Sk 28,16.17.23.24.30.31)

Osobní studium

Přečti si text Skutky 28,16. Co tento text hovoří o Pavlově příchodu do Říma? Co se z toho můžeme naučit o neočekávaných a nechtěných okolnostech, které se nám tak často postaví do cesty?

Apoštol Pavel se sice nakonec do Říma dostal, ale za úplně jiných okolností, než si představoval. Na konci své třetí misijní cesty se Pavel vrátil do Jeruzaléma s finanční podporou, kterou jeruzalémským věřícím poslali jejich bratři z Evropy a Malé Asie. Tam se však stalo něco neočekávaného. Pavel byl zatčen a uvězněn. Po dvou letech věznění v Cesareji se odvolal k císaři. Asi tři roky po uvěznění se jako vězeň dostává do Říma. V době, kdy psal List Římanům, si svůj příchod do tohoto města určitě představoval jinak.

Přečti si text Sk 28,17–31. Co tento text hovoří o Pavlově pobytu v Římě? Co se z toho můžeme naučit?

„Pavel neupoutal pozornost dvora ke křesťanství svými kázáními, ale svými řetězy. Přestože sám byl ve vězení, podařilo se mu osvobodit mnohé z pout, která je držela v otroctví hříchu. To však nebylo vše. Prohlásil: ‚Mnohé bratry právě mé okovy povzbudily, aby se spolehli na Pána a s větší smělostí mluvili beze strachu slovo Boží.‘ (Fp 1,14)“ (AA 464; PNL 267)

Závěr Pavlova života byl pozoruhodný. Ačkoli jeho původní plány byly jiné, cítil Boží vedení. Prvotní zklamání se změnilo v požehnání.

Aplikace

Kdy tě naposledy překvapily nečekané události, které na začátku vypadaly hrozivě, ale nakonec se změnily ve velké požehnání? (Viz Fp 1,12.) Jak ti mohou tyto zkušenosti pomoci důvěřovat Bohu i ve chvílích, kdy se zdánlivě nic nedáří?

Svatí v Římě

Všem vám v Římě, kdo jste Bohem milováni a povoláni ke svatosti: milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. (Ř 1,7)

Osobní studium

Jaké principy pravdy, teologie a víry se nacházejí ve slovech Pavlova pozdravu sboru v Římě?

Vám, kdo jste Bohem milováni. Je pravda, že Bůh miluje celý svět. Ve zvláštním slova smyslu však miluje především ty, kteří se rozhodli kladně odpovědět na jeho lásku.

Vidíme to i v mezilidských vztazích. K těm, kteří nás milují, cítíme něco jiného než ke všem ostatním. Jde o vzájemný vztah lásky. Láska totiž vyžaduje odpověď. Pokud odpověď nepřichází, láska se nemůže plně rozvinout.

Povoláni ke svatosti. Svůj dopis Pavel adresoval těm, kteří byli „povoláni ke svatosti“ nebo jinak „povolaným svatým“ (ČSP). Slovo „svatí“ (řecky *hagioi*) označuje ty, kteří patří Bohu a jsou jím a pro něj odděleni. Možná je čeká ještě pořádný kus cesty, aby dosáhli cíle – plného posvěcení – ale díky tomu, že se v životě rozhodli pro Krista, stali se „svatými“ v pravém biblickém významu.

Pavel nazývá křesťany v Římě těmi, kteří jsou „povoláni ke svatosti“. Znamená to, že někteří jsou povoláni ke svatosti, zatímco jiní ne? Jak ti pomáhají tuto otázku pochopit texty v Ef 1,4; Žd 2,9 a 2Pt 3,9?

Úžasnou zprávou evangelia je, že Kristova oběť je univerzální – pro všechny lidi. Všichni byli povoláni k záchraně a svatosti ještě před založením světa. Bůh vždy toužil po tom, aby prostřednictvím Ježíše Krista mohl zachránit celý svět. Závěrečný oheň měl pohltnout jen satana a jeho anděly (Mt 25,41). Pokud někdo drží hladovku v obchodním domě, neomezí to nabídku dostupného zboží. Podobně ani to, že někteří se rozhodnou nepřijmout pozvání k věčné záchraně, neomezí úžasný rozsah Boží nabídky.

Aplikace

Přemýšlej chvíli o tom, že Bůh připravil tvé spasení už před tvým narozením – dokonce ještě před založením světa. Chceš dnes odpovědět na toto pozvání a přijmout ho? Co ti brání přijmout Boží nabídku záchranu a věčného života?

Věřící v Římě

Nejprve vzdávám díky svému Bohu skrze Ježíše Krista za vás všechny, protože se po celém světě rozšiřuje zvěst o vaší víře. (Ř 1,8)

Jsem přesvědčen také já o vás, bratří moji, že i vy jste plni dobroty, naplnění veškerým poznáním, takže sami můžete ukazovat cestu jeden druhému. (Ř 15,14)

Osobní studium

Nevíme přesně, jak byl založen křesťanský sbor v Římě. Tradice, která tvrdí, že ho založil apoštol Petr nebo Pavel, nemá historické opodstatnění. Možná sbor založili lidé, kteří prožili obrácení při Letnicích (Sk 2) a poté navštívili Řím. Možná později křesťané, kteří po příchodu do Říma svědčili jiným o své víře.

Je překvapující, že jen několik let po Letnicích existuje sbor, který je již v celém okolí znám, a přesto ho pravděpodobně ještě nenavštívil žádný z apoštolů. „Navzdory tvrdému odporu existoval v Římě již dvacet let po Kristově ukřižování živý sbor. Byl silný a horlivý a Pán ho vedl a působil v něm.“ (Ellen G. Whiteová v 6 BC 1067)

Slovo „víra“ má ve verši Ř 1,8 také význam „věrnost“. Tito noví věřící se věrně drželi nového způsobu života, který našli v Kristu.

Přečti si text Ř 15,14. Jak Pavel charakterizuje věřící v Římě?

Pavel se rozhodl uvést o věřících v Římě tři skutečnosti:

1. Jsou „plni dobroty“. Mohli by něco podobného říci lidé také o nás? Jsme v okolí známí především tím, že v naší blízkosti mohou lidé okusit dobrotu a laskavost?
2. Jsou „naplnění veškerým poznáním“. Bible stále znovu zdůrazňuje, jak důležité je věci znát a pochopit. Křesťané jsou vyzýváni, aby studovali Bibli a znali její učení. „Slova ‚dám vám nové srdce‘ vlastně znamenají ‚dám vám novou mysl‘. Změna srdce je vždy doprovázena jasným přesvědčením o křesťanském poslání a pochopením pravdy.“ (Ellen G. Whiteová, *My Life Today*, str. 24)
3. „Ukazují cestu jeden druhému“. Nikdo nemůže růst ve své křesťanské zkušenosti, pokud se izoluje od ostatních věřících. Potřebujeme povzbuzovat druhé a potřebujeme, aby druzí povzbudili nás.

Aplikace

Jak je na tom tvůj sbor? Jakou pověst má v okolí? Ví o něm vůbec někdo? Co můžeš udělat pro svůj sbor, aby nastala změna k lepšímu?

Podněty k zamyšlení

„Spasení lidstva není založeno na tom, že poté, co se objevil hřích, bylo nutné něco dodatečně vymyslet nebo zkusit improvizaci vyplývající z neočekávané události. Naopak, spasení je důsledkem Božího plánu záchranu člověka, který byl formulován již před založením světa (viz 1K 2,7; Ef 1,3-14; 2Te 2,13-14) a vychází z věčné Boží lásky k lidem (Jr 31,3).

Tento plán se týká věčnosti v minulosti, ale také naší současnosti a věčnosti v budoucnosti. Zahrnuje v sobě takové skutečnosti a pozhánání, jakými je vyvolení a předurčení být Božím svatým lidem a nést Kristovu podobu, vykoupení a odpuštění, sjednocení všeho v Kristu, zapečetění Duchem svatým, přijetí věčného dědictví a oslavení (Ef 1,3–14). Ústředním bodem tohoto plánu jsou utrpení a smrt Ježíše Krista, které nebyly historickou nehodou ani produktem lidského rozhodnutí, ale vycházely z Božího plánu vykoupení (Sk 4,27.28). Ježíš je ve skutečnosti Beránek zabitý od založení světa (Zj 13,8).“ (*The Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. Hagerstown, MD: Review and Herald, 2000, str. 275.276)

Otázky k rozhovoru

1. *Vraťte se k závěrečné otázce v části na čtvrtek. Co konkrétně může vaše třída udělat pro to, aby i váš sbor byl ve svém okolí známý svou laskavostí?*
2. *Ve třídě se podělte o své osobní zkušenosti s tím, jak Bůh změnil ve vašem životě zdánlivě hrozná věci v dobré. Jak můžete pomoci těm, kteří možná právě dnes prožívají těžké období? Zamyslete se znovu nad myšlenkou, že jsme už před stvořením světa byli povoláni ke spasení (viz Tt 1,1.2; 2Tm 1,8.9). V čem vás texty mohou povzbudit? Co nám říkají o Boží lásce k lidem? Proč lidé zavrhnou takovou úžasnou nabídku?*
3. *Uvažujte o aplikační otázce z části na čtvrtek. Jak můžete zlepšit pověst vašeho společenství v okolí?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Život v době „nové smlouvy“

(Teologický spor v pozadí Listu Římanům)

Základní verš

„Nebot' Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista.“ (J 1,17)

Prvotní církve tvořili převážně Židé. Ty však nikdy ani nenapadlo, že by se přijetím židovského Mesiáše Ježíše jakýmkoliv způsobem odklonili od víry svých otců nebo od zaslíbení smlouvy, která Bůh dal svému lidu. A měli pravdu. Pro první věřící ze Židů se pak stala problémem otázka, zda musí pohané nejprve přijmout židovské náboženství, aby mohli přijmout Krista.

Jasnou odpověď přineslo až setkání v Jeruzalémě, které přišlo s rozhodnutím nedělat pohanům potíže vyplývající ze zachování všech židovských zákonů a nařízení. Závěrečné stanovisko znamenalo, že pohané se nemuseli stát nejprve židy, aby mohli přijmout Ježíše.

Navzdory tomuto rozhodnutí někteří učitelé nadále „zamořovali“ sbory naukami o tom, že obrácení pohané se musí řídit židovskými zákony a nařízeními. Vnější projev takového podřízení mělo být přijetí obřizky. Falešní učitelé tvrdili, že pohané se zaslíbení smlouvy mohou týkat pouze tehdy, pokud přijmou zákony a nařízení, které byly nedílnou součástí společenství Izraele.

O jaké problémy šlo a jak se je podařilo vyřešit?

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Lepší smlouva

Avšak Ježíš dosáhl vznešenější služby, právě tak jako je prostředníkem vyšší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních. (Žd 8,6)

Osobní studium

Největší rozdíl mezi náboženstvím ve Starém a Novém zákoně, je zřejmě to, že novozákonní éra začíná příchodem Mesiáše – Ježíše z Nazareta, jehož předpověděl Starý zákon. Bůh ho poslal, aby se stal naším Spasitelem. Nemůžeme ho ignorovat, a přitom doufat, že budeme spaseni. Naše hříchy nám mohou být odpuštěny jen díky jeho smířující oběti. Pouze pokud je nám přičten dar jeho dokonalého života, můžeme se postavit před Boha beze strachu z odsouzení. Věřící v době Starého zákona očekávali naplnění zaslíbení o spáse a požehnání dané příchodem Mesiáše. V novozákonní době se lidé museli rozhodnout, zda přijmou Ježíše z Nazareta jako slíbeného Mesiáše poslaného Bohem, nebo jej nepřijmou. Pokud poznali, jaký je, pokud mu uvěřili a odevzdali mu svůj život, mohli se radovat ze záchrany, kterou dostali jako dar.

Morální principy však zůstaly i v Novém zákoně nezměněny, protože vyplývají z Božího a Kristova charakteru. Poslušnost morálního zákona, daného Bohem, je nedílnou součástí nové smlouvy, podobně jako byla nedílnou součástí staré smlouvy.

Přečti si texty Mt 19,17; Zj 12,17; 14,12 a Jk 2,10.11. Co tyto verše mluví o morálním zákoně v Novém zákoně?

Všechna obřadní a ceremoniální nařízení, která souvisela se službou v izraelské svatyni a poukazovala na příchod Mesiáše, byla jeho příchodem ukončena a nahrazena novým systémem založeným na „lepších zaslíbeních“.

Jedním z hlavních cílů Pavlova dopisu Římanům byla snaha pomoci židům i pohanům pochopit, v čem spočívá přechod od judaizmu ke křesťanství a v čem tkví krása a jedinečnost křesťanského poselství. Tento přechod vyžadoval určitý čas. Mnozí Židé, kteří přijali Ježíše, nebyli ještě připraveni na příchod velké změny.

Aplikace

Která jsou tvá oblíbená biblická zaslíbení? Co lepšího přinesl a přináší Kristus do tvého života? Která biblická zaslíbení jsou pro tebe důležitá? Jak se mohou naplnit i ve tvém životě? Která z tvých rozhodnutí mohou bránit naplnění těchto zaslíbení ve tvém životě?

Židovské zákony a nařízení

1Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k Izraelcům...“ (Lv 12,1.2)

Proto dbejte na všechna má nařízení a všechny mé řády dodržujte. Já jsem Hospodin. (Lv 19,37)

Osobní studium

Podle možnosti si stručně projdi celou knihu Leviticus – zejména však kapitoly 12,16 a 23. Co tě napadne, když čteš o všech pravidlech, nařízeních a rituálech? Proč by zachovávání mnohých z nich nebylo v Novém zákoně myslitelné?

Zákony ve Staré smlouvě se obvykle rozdělují do několika kategorií: (1) morální zákony, (2) ceremoniální zákony, (3) občanské zákony, (4) soudní pravidla a ustanovení a (5) zdravotní zákony. Toto rozdělení je trochu umělé a nepřesné, protože mnohé příkazy se překrývají. Lidé ve starozákonní době je tak přísně nerozlišovali.

Morální zákon je obsažen v Desateru (Ex 20,1–17), které shrnuje základní morální požadavky na lidstvo. Těchto deset principů pak rozvíjí a aplikuje mnoho dalších nařízeních, o nichž se hovoří v prvních pěti knihách Bible. Tato nařízení názorně ukazují, jak uvést Boží přikázání do různých oblastí každodenního praktického života. S tím souvisí i mnohé občanské zákony, které rovněž vyplývají z morálního zákona, definují vztah jednotlivce k spoluobčanům a odpovědným autoritám a vymezují tresty za jejich porušení.

Ceremoniální zákon vyjadřoval pravidla, podle kterých se přinášely oběti a vykonávaly obřady ve svatyni, a popisoval jejich souvislost s každodenním životem. Zároveň představoval jednotlivé náboženské svátky a způsob, jakým je měli lidé prožívat.

Zdravotní zákony se překrývají s ostatními zákony. Různé zákony související s nečistými zvířaty a jídlem definují i ceremoniální nečistotu. Mnohé z nich přesahují oblast hygieny a zdraví.

Přestože Židé pravděpodobně vnímali všechna tato nařízení jako jeden celek, jehož autorem je Bůh, museli zároveň mezi nimi vidět určitý rozdíl. Desatero lidem dal a představil sám Bůh. Už díky tomu je výjimečně důležité. Ostatní zákony dal Bůh lidem prostřednictvím Mojžíše. Obřadní zákon mohli Izraelci dodržovat jen za předpokladu, že fungovala svatyně.

Většina občanských nařízeních se stala bezpředmětnými, když Židé ztratili svou národní svrchovanost a museli se podřídit vládě jiných národů. Podobně se nemohlo dodržovat množství rituálních nařízeních v době, kdy byl zničen chrám. Důležité je také zdůraznit, že Kristus svým příchodem naplnil mnoho předobrazů z Božího zákona.

Aplikace

Jaký je tvůj názor na principy a nařízení Staré smlouvy? Jaký smysl má zabývat se jimi, ačkoli závaznost mnohých z nich se na nás už nevztahuje? Jak nám mohou pomoci pochopit Kristovo dílo, na které symbolickým způsobem poukazovaly?

Podle Mojžíšova předpisu

¹Tu přišli do Antiochie někteří lidé z Judska a začali bratry učit: „Nepřijmete-li obřízku, jak to předpisuje Mojžíšův zákon, nemůžete být spaseni.“²Pavel a Barnabáš s tím nesouhlasili a dostali se s nimi do sporu; proto bylo rozhodnuto, aby ti dva a ještě někteří jiní z Antiochie šli do Jeruzaléma...⁴Když přišli do Jeruzaléma, byli přijati církví, apoštoly a staršími a vypravovali jim, jak je Bůh ve všem vedl.⁵Tu povstali někteří bratři z farizeů a prohlásili: „Pohané musí přijmout obřízku a musí se jim nařídit, aby zachovávali Mojžíšův zákon.“⁶Apoštolové a starší se tedy sešli, aby celou tu věc uvážili. (Sk 15,1.2.4–6)

Osobní studium

Co bylo příčinou popisovaných neshod? Z čeho vycházelo přesvědčení, že se židovská pravidla vztahují i na bývalé pohany?

Zatímco apoštolové spolu se členy sboru v Antiochii pracovali na záchraně lidí pro Krista, někteří z věřících ze Židů rozšířili mezi křesťany požadavek, který se brzy stal předmětem sporu. Tito učitelé jednoznačně tvrdili, že pokud někdo chce být spasen, musí se dát obřezat a musí zachovávat všechna ceremoniální nařízení. Židé byli vždy pyšní na svůj způsob uctívání Boha. Mnozí z těch Židů, kteří přijali Krista, považovali za nepravděpodobné, že by Bůh, který kdysi jednoznačně určil židovskou bohoslužbu, mohl někdy připustit jakoukoliv – byť jen nepatrnou – změnu. Trvali na tom, aby se židovské zákony a obřady staly součástí uctívání Boha křesťany. Dosud nepochopili, že všechny oběti smíření ukazovaly na smrt Božího Syna, ve kterém se předobraz stal skutečností – a proto již zvyky a obřady stanovené Mojžíšovým zákonem ztratily svou platnost.

Reakcí na tuto diskuzi a spor byl sněm v Jeruzalémě. Sešli se tam představitelé církve, aby se za celou věc modlili a pod vedením Ducha svatého hledali odpověď a správné řešení.

Přečtěte si text Skutky 15,1–12. Jakým způsobem se podařilo vzniklý problém vyřešit? V čem může být uvedený postup příkladem řešení sporů a nedorozumění v dnešní církvi?

„Ačkoli Pavla osobně poučil sám Bůh, nijak nepřeceňoval zodpovědnost jednotlivce. Nejdůležitější pro něj bylo Boží vedení, ale vždy byl ochoten uznat autoritu, která byla propůjčena společenství věřících sjednocených v církvi. Věděl, že potřebuje rádce. A když vyvstaly důležité otázky, byl rád, že je může předložit církvi a společně s bratry hledat u Boha moudrost, aby se dospělo ke správným rozhodnutím.“ (AA 200, PNL 115.116)

Aplikace

Jakým způsobem hledáš Boží vůli a odpověď na své otázky? Jakou roli hraje při tomto hledání společenství církve a její představitelé? Proč je tak důležitá vzájemná spolupráce? K čemu může vést v církvi „sólová“ práce silných jednotlivců?

Věřící z pohanů

¹⁰Proč tedy nyní pokoušíte Boha a chcete vložit na učedníky břemeno, které nemohli unést ani naši otcové, ani my! ¹¹Věříme přece, že jsme stejně jako oni spaseni milostí Pána Ježíše. ... ²³Po nich poslali tento dopis: „My, apoštolové a starší, vaši bratři, posíláme pozdrav vám, svým bratřím v Antiochii, Sýrii a Kilikii, kteří jste dříve byli pohaný. ... ²⁸Toto jest rozhodnutí Ducha svatého i naše: Nikdo ať vás nezatěžuje jinými povinnostmi než těmi, které jsou naprosto nutné: ²⁹Zdržujte se všeho, co bylo obětováno modlám, také krve, pak masa zvířat, která nebyla zbavena krve, a konečně smilstva. Jestliže se toho všeho vyvarujete, budete jednat správně. Budte zdraví.“ (Sk 15,10.11.23.28.29)

Osobní studium

Konečné rozhodnutí sněmu vyjádřilo jasný postoj vůči „falešným učitelům“, kteří trvali na tom, že i obrácení musejí být obřezáni a zachovávat všechna starozákonní nařízení.

Je důležité poznamenat, že v 10. verši Petr nazval tato nařízení „břemenem“, které se nedá unést. Chtěl snad Bůh, aby se jeho nařízení stala pro lidi břemenem? Určitě ne. V průběhu let a staletí však mnozí vůdcové národa změnili nařízení, která měla být pozhnáním, v těžká břemena. Jeruzalémský sněm chtěl, aby noví věřící byli této zátěže ušetřeni.

V této souvislosti se vůbec nehovoří o tom, zda mají věřící zachovávat Desatero. Umíte si představit, že raná církev trvá na tom, aby věřící nejedli krev, a současně by neviděla problém v porušování pokynů o cizoložství nebo vraždě?

Přečtěte si text Sk 15,20.29. Jaká pravidla měl dodržovat křesťan z pohanů? Jaké jsou důvody výběru těchto pravidel?

I když nově obrácení křesťané nemuseli dodržovat židovské zákony a tradice, účastníci sněmu chtěli, aby noví křesťané citlivě přistupovali ke svým židovským bratrům. Snažili se proto, aby se noví věřící vyhýbali tomu, co bylo obětováno modlám, dále smilstvu, masu, ze kterého nevytekla krev, a krve vůbec. Někteří se domnívají, že pokud se nemluví přímo o sobotě, příkaz o sobotě se na nové křesťany navztahuje. Tento argument však není přesvědčivý, protože zde také není zmínka například o vraždě nebo lži.

Aplikace

Jak se může stát, že na druhé uvalíme „břemeno“, které není nutné a vyplývá spíše z našich zvyků a tradic? Co s tím? Uvažujte o tom společně.

Pavel a Galatští

⁶Divím se, že se od toho, který vás povolal milostí Kristovou, tak rychle odvrátíte k jinému evangeliu. ⁷Jiné evangelium ovšem není; jsou jen někteří lidé, kteří vás zneklidňují a chtějí evangelium Kristovo obrátit v pravý opak. ⁸Ale i kdybychom my nebo sám anděl z nebe přišel hlásat jiné evangelium než to, které jsme vám zvěstovali, budiž proklet! (Ga 1,6–8)

Osobní studium

Navzdory jasnému rozhodnutí představitelů církve někteří stále učili, že i noví věřící z pohanů musejí zachovávat židovské tradice a předpisy. Pavel to považoval za problém, který nemohl přehlížet. Takový přístup pro něj znamenal popření celého evangelia i samotného Krista.

Přečti si text Ga 1,1–12. Proč se Pavel tak vážně zabývá situací mezi věřícími v Galacii? V čem spočívá vážnost vzniklého problému? Jaký postoj k němu Pavel zaujímá?

Jak jsme řekli, právě situace v galatských sborech přispěla k tomu, že Pavel napsal List Římanům. V něm rozvíjí to, co napsal v Listu Galatským. Pavel se snaží ukázat, jaké místo má zákon v životě věřícího člověka. Nechtěl, aby tento blud, se kterým se setkal v Galacii, získal příznivce i v Římě.

V té době církev řešila problém, zda nově obrácení pohané mají podstoupit obřizku a zachovávat Mojžíšův zákon. Jeruzalémský sněm vyjádřil své jasné stanovisko, ale někteří ho přesto nebyli ochotni respektovat. Z tohoto biblického záznamu a ze dvou Pavlových listů někteří vyvozují, že Desatero (především přikázání o sobotě) není již pro křesťany závazné. Tím jim však uniká podstata toho, co zde Pavel řeší. Pavel chtěl říci především to, že v našem spasení hraje klíčovou roli víra a že spasení si nikdy nezasloužíme dodržováním zákona – a to ani morálního. To však v žádném případě neznamená, že tento zákon nemáme brát vážně. Pavel se zde nezabývá tím, zda máme, či nemáme zachovávat Desatero. Ti, co do Pavlova textu vkládají otázku platnosti Desatera, podsouvají Pavlovi postoje, kterými se v dané souvislosti určitě nezabýval.

Aplikace

Jak máme dnes reagovat na námitku, že pro křesťany žijící v době milosti již sobota není závazná? Jak bys sobotu představil tak, abys zvýraznil krásu a hloubku evangelia o Boží milosti?

Podněty k zamyšlení

Je nepochybné, že i naše církev čas od času prožívá období sporů a neshod. Není to nic nového. Satan proti církvi neustále bojuje. Také v počátcích křesťanství se mezi věřícími objevovaly spory a nedorozumění. Některé z těchto sporů byly tak vážné, že pokud by je věřící správně neřešili, zničily by celou církev už v jejím počátku.

„Avšak když smlouva uzavřená s Abrahamem obsahovala zaslíbení o vykoupení, proč byla na Sínaji uzavřena jiná smlouva? Během svého otroctví v Egyptě ztratil Boží lid do značné míry znalost zásad smlouvy uzavřené s Abrahamem... Lidé si neuvědomovali, jak hříšná jsou jejich vlastní srdce a že bez Krista nedokážou zachovávat Boží zákon... Ochoťně vstoupili do smluvního vztahu s Bohem.“ (PP 260, NUD 173.174)

„Pod vlivem falešných učitelů, kteří se objevili mezi věřícími v Jeruzalémě, se v galatském sboru rychle šířilo rozdělení, mylné učení a smyslnost. Tito falešní učitelé směšovali židovské tradice s pravdami evangelia.“ (AA 383, PNL 219)

Otázky k rozhovoru

1. *Vraťte se k závěrečné otázce v části na středu. Jak můžete ve vašem sboru klást na druhé „zbytečná břemena“? Jak se dá zjistit, co už je „zbytečné břemeno“, a co nikoliv? Jak se můžeme vyhnout druhému extrému, kdy budeme za „zbytečné břemeno“ považovat i to, co od nás Bůh skutečně požaduje?*
2. *Uvažujte o tom, co podle vás vede mnohé křesťany k tomu, že některá biblická nařízení (včetně Desatera) nepovažují za závazná. Je to jen omyl? Nebo neochota žít podle nich? Nebo něco jiného? Jak se můžeme dostat do podobného nebezpečí?*
3. *Přečtěte si znovu Pavlova slova v Ga 1,1–12. Všimněte si, jak je Pavel nekompromisní a neoblomný. V čem bychom měli být i my dnes, v době pluralizmu a relativizmu, stejně pevní a nekompromisní? Proč není možné některé oblasti křesťanského učení nijak zpochybnit?*
4. *Na které základní problémy křesťanské věrouky reagovala protestantská reformace? Které základní problémy se nepodařilo reformaci vyřešit?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Daleko od Boží slávy (Ř 1–3)

Základní verš

„Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy.“ (Ř 3,23)

Hned na začátku Listu Římanům se apoštol Pavel snaží definovat důležitou pravdu, která je pro pochopení evangelia podstatná – nešťastný stav člověka. Tato pravda odráží skutečnost, že od pádu člověka do hříchu jsme všichni poznamenáni hříchem. Hřích je vepsán do našich genů stejně jako barva našich očí.

Martin Luther ve svém Komentáři k Římanům napsal: „Vyjádření *všichni jsou pod mocí hříchu* (Ř 3,9) je třeba chápat v duchovním smyslu. Nejde tedy o to, jak se lidé vidí vlastníma očima nebo jak je hodnotí ostatní, ale jak je vidí Bůh. Všichni jsou pod mocí hříchu – ti, kteří jsou v očích lidí zřejmými přestupovateli zákona, ale i ti, kteří sami sebe vnímají jako spravedlivé nebo se tak na ně dívají ostatní. Ti, kteří navenek dělají dobré skutky, činí tak buď ze strachu před trestem, z touhy po zisku a slávě nebo ze záliby v určitém jednání, ale ne z ochotné mysli. Takto sice člověk navenek koná dobré skutky, ale uvnitř je zcela ponořen v hříšných touhách, které jsou opakem dobrých skutků.“ (LUTHER, Martin. *Commentary on Romans*, str. 69)

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Evangelium: Boží moc ke spasení (Ř 1,16.17)

¹⁶Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka. ¹⁷Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“ (Ř 1,16.17)

Osobní studium

Jak úvodním veršům rozumíš? Co pro tebe znamenají? Jak prožíváš zaslíbení a naději, která je v těchto verších vyjádřena?

Dnešní biblický text, kterým apoštol Pavel shrnul hlavní myšlenku svého dopisu do Říma, obsahuje několik klíčových pojmů:

1. *Evangelium*. Toto řecké slovo původně znamenalo jakoukoli „dobrou zprávu“. V biblickém kontextu však jde konkrétně o dobrou zprávu o Kristu jako Mesiáši. Dobrou zprávou je, že slíbený Mesiáš již přišel a že každý, kdo v něho uvěří, může být zachráněn. Věcnou záchranu nám totiž nezajistí naše dobré skutky ani poslušnost zákona, ale výlučně Ježíš a jeho dokonalá spravedlnost.
2. *Spravedlnost*. Bible označuje za spravedlivého toho, kdo se může s čistým svědomím a bez obav postavit před svého Boha a soudce. Jak uvidíme později, List Římanům tento výraz ještě blíže vysvětluje. Důležité je všimnout si, že ve verši Ř 1,17 se objevuje výraz „Boží spravedlnost“. Je to tedy spravedlnost, jež pochází od Boha a Bůh nám ji nabízí. Jedině tato spravedlnost nám může zajistit věčný život.
3. *Víra*. Původní řecké slovo *pistis* vyjadřuje myšlenku víry a důvěry. Při dalším studiu uvidíme, jakým způsobem Pavel používá tento výraz v souvislosti s naším spasením.

Aplikace

Kdy prožíváš největší nejistotu, pokud jde o tvé vlastní spasení? Co je příčinou této nejistoty? Proč si myslíš, že tvé obavy mají reálný základ? Z čeho podle tebe vyvěrají: z nepochopení Božích zaslíbení nebo z vědomí, že ses vzdálil Bohu? V obou případech je tu tvůj milující Spasitel, který ti i dnes nabízí své odpuštění.

Všichni zhřešili (Ř 3,10–23)

¹⁰*Jak je psáno: „Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, ¹¹nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; ¹²všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden. ¹³Hrob otevřený je jejich hrdlo, svým jazykem mluví jen lest, hadí jed skrývají ve rtech, ¹⁴jejich ústa jsou samá kletba a hořkost, ¹⁵jejich nohy spěchají prolévat krev, ¹⁶zhouba a bída je na jejich cestách; ¹⁷nepoznali cestu pokoje ¹⁸a úctu před Bohem nemají.“ ... ²³Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy. (Ř 3,10–18.23)*

Osobní studium

Je zvláštní, že někteří lidé dnes tato slova zpochybňují a odmítají přijmout myšlenku lidské hříšnosti. Jsou přesvědčeni, že člověk je ve své podstatě dobrý. Tento pohled pravděpodobně souvisí s odlišným chápáním toho, co znamená „být dobrý“. Lidé se možná porovnávají s druhými a zdá se jim, že jsou na tom lépe. Když se budeme porovnávat s lidmi, vždy nakonec najdeme někoho horšího, než jsme sami. To z nás však neudělá dobré lidi. Ale když se začneme porovnávat se svatým a spravedlivým Bohem, v té chvíli uvidíme vlastní bídu a sami sobě se zošklívíme.

Verš Ř 3,23 hovoří o „Boží slávě“. Komentátoři nabízejí různé výklady tohoto výrazu. Určitou pomocí je nám text 1K 11,7, jenž v jiné souvislosti hovoří o muži, který je „obrazem a odleskem slávy Boží“. Boží sláva určitým způsobem souvisí s jeho „obrazem“ v nás. Tento „Boží obraz“ v každém z nás zničil hřích. Hříšný člověk již nedokáže plně odrážet Boží obraz a jeho slávu.

Přečti si znovu text Ř 3,10–18. Je dnes situace člověka jiná? V čem? Které z uvedených obrazů a charakteristik tě nejlépe vystihují? Jaký bys byl, kdyby v tvém životě nebyl Kristus?

Navzdory smutnému popisu stavu lidstva, který nacházíme ve třetí kapitole Listu Římanům, naše situace není beznadějná. První krok, který potřebujeme udělat, je uznat vlastní hříšnost a bezmocnost. K tomu nás vede Duch svatý. Pokud se tomuto vlivu nebudeme vědomě bránit, bude výsledkem jeho působení hluboká lítost. Shodíme masku své soběstačnosti a upřímně zvoláme: „Bože, slituj se nad mnou hříšným“ (L 18,13).

Aplikace

Kdy naposledy jsi našel odvahu podívat se kriticky na svůj život? Jak jsi na tom, když se porovnáš s dobrým a svatým Bohem? Určitě to není snadné ani příjemné, ale je to jen první krok. Máš odvahu udělat ho například dnes? Pokud ne, co ti v tom brání?

Pokrok lidstva? (Ř 1,22–32)

²²Tvrdí, že jsou moudří, ale upadli v bláznovství: ²³zaměnili slávu nepomíjitelného Boha za zobrazení podoby pomíjitelného člověka, ano i ptáků a čtvernožců a plazů. ²⁴Proto je Bůh nechal na pospas nečistým vášním jejich srdcí, takže zneuctívají svá vlastní těla; ²⁵vyměnili Boží pravdu za lež a klanějí se a slouží tvorstvu místo Stvořiteli...

²⁸Protože si nedovedli vážit pravého poznání Boha, dal je Bůh na pospas jejich zvrácené mysli, aby dělali, co se nesluší. ²⁹Jsou plni nepravosti, podlosti, lakoty, špatnosti, jsou samá závist, vražda, svár, lest, zlomyslnost, jsou donašeči, ³⁰pomlouváči, Bohu odporní, zpupní, nadutí, chlubití. Vymýšlejí zlé věci, neposlouchají rodiče, ³¹nemají rozum, nedovedou se s nikým snést, neznají lásku ani slitování. ³²Vědí o spravedlivém rozhodnutí Božím, že ti, kteří tak jednají, jsou hodni smrti; a přece nejenže sami tak jednají, ale také jiným takové jednání schvalují. (Ř 1,22–25.28–32)

Osobní studium

Na počátku 20. století si lidé mysleli, že lidstvo dosáhlo vrcholu svého rozvoje, že morálka se bude zlepšovat a věda a technika nám zaručí éru štěstí a úspěchu. Mnozí doufali, že spějeme k dokonalosti. Věřili, že dobrá výchova a vzdělání povznesou lidstvo i společnost.

Naneštěstí se dějiny 20. století vyvíjely úplně jinak. Bylo to jedno z nejkrvavějších a nejkrutějších století v lidských dějinách. Je ironií, že právě vědecké poznatky dopomohly i k největším tragédiím. Umožnily lidem vraždit v takovém rozsahu, o jakém se největším zločincům v minulosti ani nesnilo.

V čem spočíval problém?

Přečti si text Ř 1,22–32. Jak se uvedený popis stavu člověka v prvním století projevuje dnes, v 21. století?

Možná potřebujeme víru k tomu, abychom uvěřili mnohým věcem souvisejícím s křesťanstvím – můžeme sem zařadit vzkříšení z mrtvých, druhý příchod Ježíše Krista, nová nebesa a novou zemi. Ale tomu, že lidstvo je hříšné, nepotřebuje věřit. Každý z nás dnes pociťuje důsledky problému, o kterém už před staletími psal apoštol Pavel.

Jak se principy, uvedené ve verších Ř 1,22.23, projevují v současnosti? Co si dnes lidé postavili na místo Boha, kterého odmítli? V čem spočívá bláznovství takového postoje?

Aplikace

Kdy máš pokušení „uctívat“ něco jiného nebo někoho jiného než svého Boha? Co se ti může stát „náhradou“ za Stvořitele?

Co mají židé a pohané společného? (Ř 2,1–3)

¹Proto nemáš nic na svou omluvu, když vynášíš soud, ať jsi kdokoli. Tím, že soudíš druhého, odsuzuješ sám sebe. Neboť soudíš, ale činiš totéž. ²Víme přece, že Boží soud pravdivě postihuje ty, kteří tak jednají. ³Myslí si snad, když soudíš ty, kdo takto jednají, a sám činiš totéž, že ty ujdeš soudu Božímu? (Ř 2,1–3)

Co tedy? Máme my židé nějakou přednost? Vůbec ne! Vždyť jsme už dříve ukázali, že všichni, židé i pohané, jsou pod mocí hříchu... (Ř 3,9)

Osobní studium

V první kapitole se Pavel zaměřil především na pohany, kteří již dávno odešli od Boha a stali se otroky svých vlastních vášní. Apoštol však neměl v úmyslu šetřit ani své krajany, kteří žili jako věřící lidé. Navzdory všemu požehnání, které dostali (Ř 3,1.2), i oni patřili mezi hříšníky, jejichž jedinou nadějí je Kristova milost. V tomto smyslu jsou na tom židé a pohané stejné.

Přečti si texty Ř 2,1–3 a 2,17–24. Před čím Pavel varuje? Jaké poselství bychom si měli vzít z jeho výstrahy?

„Nemyslete si, že jste lepší než ostatní, a nesuďte je. Neznáte pohnutky jejich jednání, a proto je nemůžete posuzovat. Kritikou vynášíte rozsudek sami nad sebou. Dáváte najevo, že jste na straně satana, žalobce svých bratří.“ (DA 314; TV 214)

„Nejprve apoštol ukázal, že všichni pohané jsou hříšní. Nyní osobitým a důrazným způsobem ukazuje, že i židé žijí v hříchu – a to především proto, že poslouchají zákon pouze navenek – řídí se literou, nikoli duchem.“ (LUTHER, Martin. *Commentary on Romans*, str. 69)

Často se stává, že vidíme hříchy druhých a poukazujeme na ně. Přitom nejednou děláme stejné, ba i horší věci. Při pohledu na chyby druhých se často cítíme spokojeni. Získáváme falešnou jistotu, že ve srovnání s nimi na tom nejsme až tak špatně.

Pavel se však snaží své krajany a spoluvěřící varovat, aby pohany neodsuzovali, protože oni sami – členové vyvoleného národa – jsou stejně hříšní. Vzhledem ke světlu a poznání, které dostali, možná někdy i více. Apoštol tím chce zdůraznit, že nikdo z nás není tak spravedlivý, aby naplnil Boží požadavky. Nikdo není sám o sobě svatý a dobrý. Ať jsme židé nebo pohané, ženy nebo muži, věřící nebo nevěřící – jsme hříšníci, kteří zasluhují odsouzení. Nebýt Boží milosti, o níž hovoří evangelium, byli bychom beznadějně ztraceni.

Aplikace

Kdy máš sklon odsuzovat druhé za věci, v nichž někdy selháváš i ty? Jak to změnit? Ať patříš do kterékoli z těchto skupin, Ježíš přišel zachránit i tebe!

Evangelium a pokání (Ř 2,4–11)

***4*Či snad pohrdáš bohatstvím jeho dobroty, shovívavosti a velkomyslnosti, a neuvědomuješ si, že dobrotivost Boží tě chce přivést k pokání? *5*Svou tvrdostí a nekajícnou myslí si stíráš Boží hněv pro den hněvu, kdy se zjeví spravedlivý Boží soud. *6*On „odplatí každému podle jeho skutků“. *7*Těm, kteří vytrvalostí v dobrém jednání hledají nepomíjející slávu a čest, dá život věčný. *8*Ty však, kteří prosazují sebe, odpírají pravdě a podléhají nepravosti, očekává hněv a trest. *9*Souzení a úzkost padne na každého, kdo působí zlo, předně na Žida, ale i na Řeka; *10*avšak sláva, čest a pokoj čeká každého, kdo působí dobro, předně Žida, ale i Řeka. *11*Bůh nikomu nestrání. (Ř 2,4–11)**

Osobní studium

Přečti si text Ř 2,4. Jaké poselství se zde pro nás nachází v souvislosti s otázkou spasení?

Určitě to znáte. Malé děti se začnou strkat. Pětiletý bratříček udeří svou mladší sestřičku tak silně, že spadne. Rodiče ho hned napomenou a chtějí od něj, aby se jí omluvil. S obrovskou neochotou a zrakem upřeným do země chlapec potichu procedí skrz zuby: „Promiň.“ To zřejmě není to správné „pokání“.

Náš biblický text říká, že Boží dobrota nás chce k pokání „přivést“, ne „přinutit“. Bůh nechce používat donucovací prostředky. Je úžasně trpělivý. Chce lidi k sobě přitáhnout svou láskou. Ví, že vynucené pokání ztrácí pravý smysl.

Přečti si text Ř 2,4–10. Co se děje s těmi, kteří vzdorují Boží lásce, odmítají pokání a neposlouchají Boha?

V těchto verších Pavel vyzdvihuje roli správných skutků v životě. Ospravedlnění si nemůžeme zasloužit svými skutky. To však neznamená, že v křesťanském životě není důležité správné jednání. Verš 7 například říká, že spasení je pro ty, kteří „vytrvalostí v dobrém jednání hledají nepomíjející slávu a čest“. Naše úsilí nám nepřinese spasení, ale je součástí naší křesťanské zkušenosti. Skutečné pokání, které vychází ze srdce, v nás automaticky probouzí touhu po změně života a vítězství nad hříchem, který jsme vyznali.

Aplikace

Jak ve svém životě prožíváš pokání? Kdy ho vnímáš jako upřímné? Kdy se ti pokání zdá pouze jako nezbytné zlo, bez kterého nezískáš odpuštění? Jak může tento postoj změnit uvědomění si hrůzy hříchu a krásy Boží lásky?

Podněty k zamyšlení

„Bible ukazuje, že hřích není pohromou, která padla na člověka bez jeho vědomí. Je to důsledek aktivního postoje a rozhodnutí, jež jako lidé děláme. Kromě toho, hřích není nedostatkem dobra. Hřích znamená, že nespĺňujeme Boží očekávání. Je to špatný směr, kterým jsme se jako lidstvo záměrně vydali. Není to slabost, za kterou bychom nemohli být voláni k odpovědnosti. Svými postoji a činy si totiž vybíráme cestu vzpoury vůči Bohu. Přestupujeme jeho zákon a odmítáme poslouchat jeho Slovo. Hřích se snaží proklouznout mezi pravidly, která určil Bůh. Hřích je vzpourou vůči Bohu.“ (*The Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing, 2000, str. 239)

„Viděla jsem smutný obraz stavu tohoto světa. Nemravnost roste a vládne tomuto věku. Ještě nikdy zlo neovládalo společnost v takové míře. Lidé jsou ochromeni. Ti, kteří chtějí stát na straně cnosti a skutečného dobra, jsou při pohledu na drzost, sílu a úspěch sil zlamomyslnění. Vyrůstající nepravost se netýká jen nevěřících a posměvačů. Byli bychom rádi, kdyby to tak bylo, ale není. Týká se i těch, kteří se hlásí k víře a ke Kristu. Dokonce ani někteří z těch, kteří tvrdí, že čekají na Kristův návrat, na něj nejsou lépe připraveni než satan. Nechtějí být očištěni... Tak dlouho žili v hříšných touhách, že se jim nečistota a převrácenost staly něčím přirozeným.“ (2T 346)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak bys odpověděl těm, kteří navzdory všemu, co se ve světě děje, tvrdí, že se lidstvo jako celek zlepšuje? Jaké argumenty tito lidé používají a jak bys na ně reagoval?*
2. *Uvažujte o uvedeném citátu od Ellen G. Whiteové. Co dělat, když se v popsané situaci najdeme? Máme to vzdát? Měli jste někdy chuť říct: „Nemá to smysl. Jsem tak špatný. Nezměním se a se spasením se mohu rozloučit“? Co byste poradili tomu, kdo zápasí s podobnými pocity?*
3. *Proč bychom měli jako křesťané mluvit a přemýšlet o naší zkaženosti a hříšnosti? Nemáme raději mluvit o lásce a evangeliu? Jak nám reálné pochopení našeho stavu může pomoci více ocenit krásu evangelia a Boží lásky?*
4. *Uvažuj o obrovském množství protestantů, kteří se rozhodli raději zemřít, než aby se vzdali své víry. V čem spočívá síla tvé víry? Je tvá víra tak silná, že bys byl ochoten pro Boha i zemřít?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Ospravedlnění z víry (Ř 3,19–28)

Základní verš

„Jsme totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona.“ (Ř 3,28)

V této lekci se dostáváme ke klíčovému tématu Listu Římanům – k *ospravedlnění z víry*. Jde o nejvýznamnější pravdu, s níž přišla protestantská reformace. V prostředí katolické církve od té doby došlo k řadě diskuzí a určitým posunům v pohledu na ospravedlnění. Nicméně papežská bula *Exsurge Domine*, ve které roku 1520 papež Lev X. odsoudil Luthera a jeho učení, zůstává i nadále platnou. Luther tuto bulu označil za dílo antikrista a její kopii ještě v témže roce veřejně spálil. Ospravedlnění z víry bylo pro Luthera tématem, v němž nebyl ochoten dělat ústupky. Za žádnou cenu.

Výraz „ospravedlnění“ je původně právnícký pojem. Ten, kdo porušil zákon, přichází před soudce. Na základě jasných důkazů je za svůj přestupek odsouzen. Na scéně se však objeví někdo, kdo je ochoten vzít vinu a trest onoho zločince na sebe. Pokud zločinec tuto nabídku přijme, stojí před soudcem jako ten, kdo se nikdy ničeho nedopustil. Zastoupit odsouzeného však může jen ten, kdo se sám žádného přestupku nebo zločinu nedopustil, protože jinak by musel být odsouzen za svůj vlastní čin.

Nikdo přitom netvrdí, že viník je nevinný. Soudní líčení totiž probíhá právě kvůli jeho přestupku. Je tu však dobrá zpráva – jeho vina je mu odpuštěna.

V kontextu plánu spasení je každý z nás takovým zločincem. Jedině Ježíš se může postavit na naše místo a vzít trest za naši vinu na sebe. Jeho „výpis z rejstříku trestů“ je totiž naprosto čistý. Jeho spravedlnost může nahradit naši nespravedlnost. Můžeme být před Bohem ospravedlněni – ne díky svým schopnostem, ale jedině díky Ježíši, kterého se budeme vírou držet. Bez ohledu na naši minulost tak můžeme obstát před Soudcem celého vesmíru.

To je nejlepší zpráva, jakou můžeme uslyšet!

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Skutky zákona (Ř 3,19.20)

¹⁹Víme, že co zákon říká, říká těm, kdo jsou pod zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby celý svět byl před Bohem usvědčen z viny. ²⁰Vždyť ze skutků zákona ,nebude před ním nikdo ospravedlněn', neboť ze zákona pochází poznání hříchu. (Ř 3,19.20)

Osobní studium

Co v těchto verších Pavel říká o zákonu a o jeho úloze? Co zákon může, a co nemůže pro člověka udělat? Proč je důležité, aby tuto skutečnost pochopili všichni křesťané?

Pavel používá slovo „zákon“ v širším smyslu, podobně jako mnozí Židé v jeho době. I dnes chápou Židé pod pojmem *Tóra* (hebrejské slovo pro zákon) nejen Boží nařízení zaznamenané v pěti knihách Mojžíšových, ale v širším smyslu také poselství celého Starého zákona se všemi jeho nařízeními a předpisy. Na základě toho můžeme chápat slovo „zákon“, jak ho používá Pavel, jako celý náboženský systém judaizmu.

„Být pod zákonem“ znamená spadat do jeho pravomoci. Zákon je velmi užitečný, protože ukazuje na lidské selhání a provinění vůči Bohu. Sám zákon nás však nedokáže zbavit viny. Může na ni jen poukázat a vyzvat nás, abychom hledali řešení.

Když dnes jako křesťané čteme List Římanům, nemyslíme přitom ani tak na židovský zákon, ale spíše na morální zákon. Ale ani ten, podobně jako nařízení starozákonního judaizmu, nás nemůže zachránit. To vlastně ani není jeho úkolem a smyslem. Jeho úlohou je ukázat nám Boží charakter a poukázat na to, kde ho ve svém životě nedostatečně odrážíme.

Žádný zákon, už či morální, nebo ceremoniální, nás neudělá v Božích očích spravedlivými. Naopak, ještě jasněji nám ukáže naši zoufalou potřebu Ježíše Krista a jeho pomoci. Symptomy nemoci upozorní na potřebu léku, ale nemohou být lékem. Ani zákon nás nemůže vyléčit ze smrtelné nemoci hříchu. Vyléčit nás může jen Zchránce – Ježíš Kristus.

Aplikace

Polož si otázku: Jak se mi daří poslouchat Boží zákon a žít podle něj? Čestně si na ni odpověz. Jakou naději bys měl do budoucnosti, kdyby závisela jen na tvé poslušnosti zákona?

Boží spravedlnost (Ř 3,21.22)

²¹Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, ²²Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. (Ř 3,21.22a)

Osobní studium

V čem podle tebe spočívá význam tohoto textu? Jak bys hlavní myšlenku těchto veršů vysvětlil vlastními slovy?

Tato nová „Boží spravedlnost“ se výrazně liší od naší vlastní spravedlnosti založené na pocitu, že žijeme podle Božího zákona. V Listu Římanům ji Pavel nazývá „Boží“, protože pochází od Boha a jako jediná je pro něj přijatelná. Ježíš je jediný, kdo na této zemi žil dokonalým a skutečně spravedlivým životem. Svůj spravedlivý život nabízí jako dar každému, kdo mu uvěří a vloží v něj svou naprostou důvěru. Tento dar nám nenabízí proto, že bychom si ho zasloužili, ale proto, že ho nutně potřebujeme.

„Spravedlnost je poslušnost zákona. Zákon požaduje spravedlnost. Jako hříšníci však nejsme schopni tento požadavek splnit. Hříšník může spravedlnosti dosáhnout jedině vírou. V upřímné důvěře se může před Bohem spolehnout na Kristovy zásluhy, které Bůh díky Kristu přičte hříšníkovi. Bůh přijímá Kristovu spravedlnost namísto lidského selhání. Bůh přijímá, odpouští a ospravedlňuje kajícího hříšníka, zachází s ním, jako kdyby byl spravedlivý, a miluje ho jako svého vlastního Syna.“ (1SM 367)

Víra, o níž Pavel mluví, je bezpochyby „víra v Ježíše Krista“. Skutečná víra není intelektuálním souhlasem s přesně definovanou věroukou. Víra je i víc než uznání, že Ježíš žil a zemřel. Skutečně věřit v Ježíše znamená přijmout jej za svého Spasitele, zástupce a Pána. Víra znamená důvěřovat Boží lásce. Rozhodnout se takto věřit znamená rozhodnout se pro život. Taková důvěra nás motivuje a vede k tomu, abychom v srdci zatoužili žít podle Boží vůle – vyjádřené v jeho přikázáních.

Aplikace

Jak se dá dosáhnout „Boží spravedlnosti“? Je to podle tebe těžké, nebo lehké? V čem? Co znamená přijmout „Boží spravedlnost“?

Jeho milostí (Ř 3,22–24)

²²Není totiž rozdíl: ²³všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; ²⁴Jsou ospravedlnováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. (Ř 3,22b–24)

Osobní studium

Přečti si text Ř 3,24. Uvažuj nad tímto veršem v kontextu včerejší části, kde jsme mluvili o tom, co pro nás zákon udělat může, a co nikoliv. O čem Pavel v tomto verši mluví? Jak rozumíš slovům o tom, že vykoupení je v Ježíši Kristu?

Řecké slovo *dikaioó*, které je zde přeloženo tvarem trpného rodu „ospravedlnováni“, znamená „udělat spravedlivým“, „prohlásit za spravedlivého“ nebo „považovat za spravedlivého“. Z toho vyplývá, že ospravedlnění jsme tehdy, když nás Bůh „prohlásí za spravedlivé“.

Do té doby není člověk spravedlivým a je v Božích očích nepřijatelný. Když je však ospravedlněn, situace se mění.

To se však může stát jen díky Boží milosti. Milost není nic jiného než nezasloužená přízeň. Nemůžeme si ji ničím získat ani vydobýt, protože jsme úplně bezmocní. Můžeme ji mít jen díky tomu, že se Kristus dobrovolně rozhodl obětovat za nás svůj život.

Ospravedlnění je v Listu Římanům představeno jako událost odehrávající se v konkrétním okamžiku. Člověk je nespravedlivý, Bůh ho proto nemůže přijmout a on musí zůstat „venku“. Ale v okamžiku, kdy byl ospravedlněn, je spravedlivý, Bůh ho přijímá a zve „dovnitř“.

Ten, kdo patří Kristu, možná vnímá ospravedlnění jako něco, co prožil ve chvíli, kdy se odevzdal Kristu a dal mu svůj život.

Samozřejmě, když člověk odejde od Krista, ale pak se k němu opět vrátí, prožije ospravedlnění znovu. Pokud svůj život vnímáme jako každodenní obracení se ke Kristu, pak v tomto smyslu můžeme chápat i ospravedlnění jako svou každodenní zkušenost.

Aplikace

Proč je pro nás někdy těžké přijmout tuto dobrou zprávu? Co ti brání, abys mohl s radostí přijmout všechna nádherná zaslíbení, která ti Ježíš nabízí?

Kristovou spravedlností (Ř 3,25–27)

²⁵ Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří. Tak prokázal, že byl spravedlivý, když již dříve trpělivě promíjel hříchy. ²⁶ Svou spravedlnost prokázal i v nynějším čase, aby bylo zjevné, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše. ²⁷ Kde zůstala chlouba? Byla vyloučena! Jakým zákonem? Zákonem skutků? Nikoli, nýbrž zákonem víry. (Ř 3,25–27)

Osobní studium

V tomto textu apoštol Pavel nazývá Ježíše zvláštním řeckým pojmem *hilastérion* (v. 25), který se obvykle překládá jako „oběť smíření“ nebo „smiřující oběť“. Tento pojem se v Novém zákoně vyskytuje pouze dvakrát – zde a v Žd 9,5, kde se vztahuje na víko truhly smlouvy, které se nazývá „slitovnice“. V Septuagintě (řecký překlad Starého zákona z 2. až 3. století před Kristem) slovo *hilastérion* označuje výhradně slitovnici.

Zdá se, že toto slovo v Ř 3,25 představuje Ježíše jako naplnění všeho, co ve Starém zákoně symbolicky představovala slitovnice. Svou obětí na kříži nám totiž Ježíš jako jediný nabízí smíření, spasení a přístup do Boží blízkosti.

Text také mluví o odpuštění hříchů. Jsou to právě naše hříchy, které nás oddělují od Boha. Není v našich silách odčinit je, ať už bychom dělali cokoli. Bůh však připravil plán, jak nám mohou být díky Kristu tyto hříchy odpuštěny. To ale neznamená, že Bůh si hříchu nevšímá. Může ho odpustit jen proto, že v oběti Ježíše byl zaplacen trest za hříchy celého světa. Proto mohou být hříchy odpuštěny každému, kdo skutečně věří ve smiřující oběť Ježíše Krista, který za ně už dávno zaplatil (1K 15,3).

Přečti si text Ř 3,26.27. Co Pavel v těchto verších zdůrazňuje? Jak bys shrnul hlavní myšlenku tohoto textu vlastními slovy?

Pavel se chtěl se svými čtenáři podělit o to, z čeho měl radost – že nám Bůh nabízí „svou spravedlnost“ (v. 26), kterou nezískáme na základě vlastních zásluh a skutků, ale vírou v to, co pro nás udělal Ježíš.

Díky kříži Golgoty může Bůh prohlásit hříšníky za spravedlivé, a přesto může v očích celého vesmíru zůstat spravedlivým i On. Satan nemá Boha z čeho obvinít, protože Bůh sám přinesl za hříšníky největší oběť. Kříž ukázal, jak moc Bůh tento svět miloval a miluje.

Aplikace

Po pádu člověka do hříchu satan čekal, že Bůh lidstvo zničí. Namísto toho sám Bůh přišel na tuto zem. Co ti to říká o Božím charakteru? Jak to může ovlivnit tvůj život? Jak může přemýšlení o Božím charakteru změnit to, jak se ty sám budeš dnes a zítra chovat?

Bez skutků zákona (Ř 3,28)

Jsmo totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona. (Ř 3,28)

Osobní studium

Co tento verš říká, a co naopak neříká? Jsme ospravedlněni vírou, nebo ne? Máme zachovávat zákon, nebo nikoliv?

Na základě historického kontextu Pavel v Ř 3,28 hovořil o zákonu v jeho širším smyslu, tedy o celém judaistickém systému. Bez ohledu na úsilí a snahy, které člověk v tomto systému vynaložil, nemohl být ospravedlněn, pokud nepřijal Ježíše za svého Zachránce.

Tímto veršem Pavel uzavírá své tvrzení, že zákon víry vylučuje jakoukoli pýchu a sebevyvyšování. Kdyby byl člověk odměněn za své úsilí, měl by se čím chlubit. Pokud je však zachráněn jen díky Ježíšově oběti, kterou přijal vírou, pak všechny zásluhy patří jedině Ježíši.

Ellen G. Whiteová nabízí zajímavou odpověď na otázku, co je to „ospravedlnění z víry“: „Je to Boží dílo, které vrhá lidskou slávu do prachu a člověku nabízí to, co by sám ve své síle pro sebe nikdy nedokázal udělat.“ (TM 456)

Skutky zákona nemohou vyřešit problém naší hříšnosti. Ospravedlnění si nemůžeme zasloužit. Dostáváme ho a přijímáme jako dar Boží milosti. V tomto smyslu nemají skutky nic společného s ospravedlněním. Být ospravedlněn bez skutků zákona znamená být ospravedlněn bez čehokoliv, co můžeme udělat, abychom si ho zasloužili.

Mnozí křesťané však tento text nechápou a nesprávně ho aplikují. Myslí si, že to jediné, co máme udělat, je uvěřit. Podle nich nezáleží na tom, jak žijeme, co děláme a jak se chováme, zda jsme poslušní, nebo ne. Takový přístup představuje úplné nepochopení Pavlova poselství. Nejen v Listu Římanům, ale i na jiných místech Pavel jasně poukazuje na význam respektování morálního zákona. Totéž říkali a učili i Ježíš, Jakub nebo Jan (viz Mt 19,17; Ř 2,13; Jk 2,10.11 a Zj 14,12). Pavel se snažil ukázat, že i když si zachováním zákona ospravedlnění nezasloužíme, omilostněný křesťan Boží zákon zachovává – ve skutečnosti až nyní ho může nebo dokáže skutečně zachovávat. Člověk, který neprožil zkušenost ospravedlnění, by něco takového nedokázal.

Aplikace

Zápas o to, jakou roli hraje v našem ospravedlnění víra, Boží milost a naše skutky, je starý jako křesťanství samo. Proč je pro nás křesťany tak těžké správně vyvážit milost a skutky? Kdy s tím máš ty sám největší problém? Jak můžeš docenit krásu milosti, aniž bys tím snížil závažnost hříchu a význam Božího zákona?

Podněty k zamýšlení

„Místo naší povahy se bude počítat Kristův charakter. Bůh s námi bude jednat, jako kdybychom nikdy neudělali nic špatného.“ (SC 62; CVP 64)

„Milost je nezasloužená přízeň. Andělé, kteří nikdy nepoznali, co je hřích, nevědí, co znamená dostat milost. Naše hříšnost přímo volá po milosti od milosrdného Boha.“ (ISM 331.332)

„Zákon nás nemůže zbavit trestu za hřích. Naopak, obviňuje nás za všechny naše hříchy. Kristus slíbil odpuštění všem, kteří se kají a věří v jeho milosrdenství. Bůh nabízí svou lásku těm, kteří ve víře litují svého provinění. Punc hříchu může být z duše vymazán pouze krví smiřující oběti... Toho, který byl roven Otci. Kristovo dílo – jeho život, ponížení, smrt a přímělná služba za zatracené – svědčí o velikosti zákona a vede nás k tomu, abychom ho měli v úctě.“ (ISM 371)

„Když apoštol říká, že jsme ospravedlněni *bez skutků zákona*, nemluví o skutcích víry a milosti, protože ten, kdo koná takové skutky, nevěří, že je na jejich základě ospravedlněn. Když křesťan koná skutky víry, usiluje o ospravedlnění vírou. Co má tedy apoštol na mysli pod *skutky zákona*? Jsou to skutky, ve kterých se projevuje naše samospravedlnost, jako bychom konáním těchto skutků mohli být ospravedlněni – dostali spravedlnost na základě vlastních skutků. Jinými slovy, takoví věřící sice konají dobré skutky, ale nejde jim o dosažení spravedlnosti, ale hlavně o snahu chlubit se tím, že dosáhli spravedlnosti na základě vlastních skutků.“ (LUTHER, Martin. *Commentary on Romans*, str. 80)

Otázky k rozhovoru

1. *Znovu si přečtěte biblický text (Ř 3,19–28). Pokuste se shrnout jeho obsah vlastními slovy. O svou „parafrázi“ biblického textu se podělte ve třídě.*
2. *Přečtěte si uvedený citát z komentáře Martina Luthera. Proč byly pro něj tyto myšlenky tak důležité? V čem jsou jeho slova důležitá i pro nás dnes?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Abrahamova víra (Ř 4)

Základní verš

„To tedy vírou rušíme zákon? Naprosto ne! Naopak, zákon potvrzujeme.“ (Ř 3,31)

Čtvrtá kapitola Listu Římanům představuje jeden ze základů biblického učení o spasení z víry. Tvoří zároveň jádro poselství, kterému porozuměl Martin Luther. Tento týden to bude právě pět set let od začátku protestantské reformace.

Abraham, který je považován za vzor svatosti a spravedlnosti, je v této kapitole představen jako ten, kdo byl zachráněn milostí, bez skutků zákona. Pavel se tím snaží zabránit možnému nedorozumění. Pokud skutky a poslušnost Abrahama, který měl k Bohu tak blízko, nebyly dostatečné, co potom naše? Pokud Abraham mohl být zachráněn jen Boží milostí, pak totéž platí pro nás všechny – ať jsme židé, nebo pohané.

V této části svého dopisu (Římanům 4) apoštol Pavel představuje tři klíčové fáze plánu spasení: (1) zaslíbení Božího požehnání (zaslíbení milosti), (2) odpověď člověka na toto zaslíbení (odpověď víry) a (3) prohlášení věřícího za spravedlivého (ospravedlnění). Takovou zkušenost prožil Abraham a podobnou zkušenost můžeme prožít i my.

Nikdy nesmíme zapomenout na to, že Pavel považuje spasení především za nezasloužený dar Boží milosti. Pokud bychom si spasení mohli něčím zasloužit, pak by to už nebyl dar, ale něco, co pro nás Bůh musí udělat jako odpověď na naše zásluhy.

Aby Pavel podpořil myšlenku milosti, pozornost svých čtenářů soustřeďuje na starou knihu Genesis a příběh praotce židovského národa: „Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost“ (Gn 15,6). Hned v prvních kapitolách Bible se setkáváme s učním, které vstoupilo do dějin jako „ospravedlnění z víry“.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Potvrzení platnosti zákona (Ř 4,1–8)

1Co tedy řekneme o Abrahamovi, našem tělesném praotci? Čeho dosáhl? 2Kdyby Abraham dosáhl spravedlnosti svými skutky, měl by se čím chlubit – ale ne před Bohem! 3Co říká Písmo? „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.“ 4Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. 5Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost. 6Vždyť i David prohlašuje za blahoslaveného člověka, jemuž Bůh připočítává spravedlnost bez skutků: 7„Blaze těm, jimž jsou odpuštěny nepravosti a jejich hříchy přikryty. 8Blaze tomu, jemuž Hospodin nepočítá hřích.“ (Ř 4,1–8)

Osobní studium

V Ř 3,31 Pavel výslovně říká, že víra a Boží zákon se navzájem nevylučují, ale naopak potvrzují. Ani ti, co věrně zachovávali Boží zákon, nebyli díky tomu zachráněni. V celých dějinách platilo, že hříšníci byli zachráněni Boží milostí na základě víry.

Jak text Ř 4,1–8 vysvětluje, že dokonce i ve Starém zákoně dosahovali lidé spasení vírou, a ne skutky zákona?

Podle slov knihy Genesis byl Abraham považován za spravedlivého proto, že „uvěřil Hospodinu“. To je „ospravedlnění z víry“ ve Starém zákoně. Není správné tvrdit, že starozákonní cesta ke spasení je dnes již zrušená a neplatná. Všechny obřady a rituály ve svatyni měly totiž jeden cíl – názorně ukázat, že hříšník nikdy nemůže být spasen na základě svých skutků, ale výlučně díky smrti zástupné oběti.

Jak jinak bychom vysvětlili, že Bůh odpustil Davidovi po jeho tragické aféře s Bat-šebou? Určitě to nebylo díky tomu, že David dodržoval zákon. Vždyť porušil tolik příkázání, že za to mohl být několika-násobně odsouzen. Pokud by měl být David spasen na základě poslušnosti, pak by nebyl spasen vůbec. Odpuštění, které dostal, bylo projevem Boží milosti.

Bez ohledu na to, že se ve starozákonní době mnozí snažili zasloužit si spasení svou poslušností zákona, židovské náboženství bylo vždy především náboženstvím milosti. Zákonictví (legalismus) bylo pokřivením tohoto náboženství, ne jeho základem.

Aplikace

Přemýšlej chvíli o chybách a selháních v Davidově životě (viz také 2S 11–12 a Ž 51). Kdy jsi potřeboval odpuštění a Boží milost tolik jako on? Jak by mělo naše církevní společenství (tedy my) přistupovat k těm, kteří v životě podobně selhali?

Spasení pro všechny (Ř 4,9–12)

⁹Platí toto blahoslavenství jen pro ty, kdo jsou obřezáni, či také pro ty, kdo nejsou obřezáni? Čtete přece: „Abrahamovi byla víra počítána za spravedlnost.“ ¹⁰Kdy mu byla započtena? Byl už obřezán, nebo ještě nebyl? Nebylo to po obřízce, nýbrž ještě před ní. ¹¹Znamení obřízky přijal jako pečeť spravedlnosti z víry, kterou měl ještě před obřízkou. Tak se stal otcem všech neobřezaných, kteří věří a jimž je spravedlnost připočtena, ¹²i otcem těch obřezaných, kteří nejsou jen obřezáni, nýbrž také jdou ve stopách víry našeho otce Abrahama – víry, kterou měl ještě před obřízkou. (Ř 4,9–12)

Osobní studium

Pavel píše osobní dopis, ne teologickou rozpravu do odborného časopisu. Jde mu o srdce a duši našeho křesťanského života a našeho vztahu s Bohem. Pokud je někdo přesvědčen, že nejprve musí dosáhnout určitého stupně svatosti, a tak si zasloužit své spasení, jeho pohled bude v životě zaměřen především na něj samotného a na jeho vlastní skutky.

Pokud však člověk přijme úžasnou zprávu, že ospravedlnění je Boží dar, který si ničím nezasloužil, pak se zcela přirozeně jeho pohled obrátí od něj samotného k Bohu, na jeho milost a lásku. Takový člověk bude ve svém životě odrážet Boží lásku a šířit ji dál.

Přečti si znovu včerejší text Ř 4,6–8 a Ž 32,1–5. Proč je Davidův příklad pro Pavla tak důležitý? Text Ř 4,7,8 je přímou citací slov Davidova žalmu (Ž 32,1.2a). Jaký návod na získání odpuštění zdůrazňuje David v dalších verších tohoto žalmu (Ž 32,3–5)?

„Hříšník potřebuje přijít ve víře ke Kristu, spolehnout se na jeho zásluhy, složit u něj, jako u toho, kdo se rozhodl nést za něj jeho břemeno, svůj hřích a přijmout odpuštění. Právě proto přišel Kristus na tento svět. Kristova spravedlnost je takto připočtena kajícímu hříšníkovi, který ke Kristu přichází s naprostou důvěrou.“ (ISM 215)

Pavel pak pokračuje a vysvětluje, že spasení z víry není nabízeno jen Židům, ale také pohanům (Ř 4,9–12). Pokud bychom byli opravdu důslední, pak ani Abraham nebyl vlastně Žid – vždyť měl pohan-ské předky (Joz 24,2). V jeho době neexistovalo rozdělení na Židy a pohany. V době, kdy byl Abraham „ospravedlněn“ (Gn 15,6), nebyl ještě obřezán. Pavel ho používá jako velký příklad univerzálního dosahu nabídky spasení. Kristus zemřel za všechny, bez ohledu na jejich původ nebo národnost (Žd 2,9).

Aplikace

Uvažuj chvíli o dosahu Kristovy oběti a o hodnotě každého člověka bez ohledu na jeho původ. Máš jako křesťan někdy určité rasové či národnostní předsudky? Můžeme je spojovat s křesťanstvím? Proč je někdy obtížné dovolit, aby Kristova láska k lidem ovlivnila i tvůj vztah k nim?

Zaslíbení (Ř 4,13–17)

¹³Zaslíbení, že dostane svět za dědictví, nebylo dáno Abrahamovi a jeho potomstvu na základě zákona, nýbrž na základě spravedlnosti z víry. ¹⁴Kdyby dědici byli ti, kteří stavějí na zákoně, byla by víra zbavena smyslu a zaslíbení zrušeno. ¹⁵Zákon s sebou nese Boží hněv: kde není zákon, není ani přestoupení zákona. ¹⁶Proto mluvíme o spravedlnosti z víry, aby bylo jasné, že je to spravedlnost z milosti. Tak zůstane v platnosti zaslíbení dané veškerému potomstvu Abrahamu – nejen těm, kdo stavějí na zákoně, ale i těm, kdo následují Abrahama vírou. On je otcem nás všech, ¹⁷jak je psáno: „ustanovil jsem tě za otce mnohých národů“. Je naším otcem před tvářmi toho, v nějž uvěřil, před Bohem, který dává život mrtvým a povolává v bytí to, co není. (Ř 4,13–17)

Osobní studium

V Ř 4,13 stojí proti sobě slova „zaslíbení“ a „zákon“. Pavel usiluje své učení o ospravedlnění z víry zasadit do starozákonního kontextu. Opět používá příklad Abrahama, kterého všichni Židé považují za svého předka. Bůh ho však nepřijal na základě poslušnosti zákona. Dal mu zaslíbení, že dostane dědictví. Tomuto Božím slibu Abraham uvěřil a přijal odpovědnost, která z toho vyplývala. Bůh ho díky tomu mohl použít jako svého spolupracovníka v díle záchrany světa. Je to úžasný příklad toho, jak Boží milost působila již ve starozákonní době. Pavel se snaží poukázat na Boží milost jako na základ poselství Starého zákona.

Jakým způsobem Pavel pokračuje ve vysvětlování toho, že spasení z víry tvořilo podstatu Starého zákona? (Viz také text Ga 3,7–9.)

Už na začátku jsme řekli, že je důležité pamatovat si, komu Pavel tento dopis píše. Věřící ze Židů dobře znali Tóru. Mnozí se domnívali, že jejich záchrana je výsledkem jejich poslušnosti a pečlivého zachovávání zákona. Pavel se snaží tento jejich pohled napravit. Zdůrazňuje, že Abraham dostal zaslíbení ještě před vydáním zákona na hoře Sínaj. Nebyl to tedy výsledek jeho zachovávání zákona (celá Tóra a ceremoniální systém tehdy ještě neexistovaly), ale důsledek jeho víry.

I kdyby zde Pavel hovořil o morálním zákonu, který existoval dávno předtím, hlavní myšlenka by se vůbec nezměnila. Podle Pavla snaha zasloužit si Boží zaslíbení poslušností zákona zcela znehodnocuje úlohu víry. Jsou to silná slova, ale autor chtěl, aby čtenářům bylo jasné, že víra přináší spasení, zatímco zákon přináší odsouzení. Snažil se poukázat na nesmyslnost a zbytečnost takových snah, protože zákon jsme porušili všichni. Máme jedinou šanci – potřebujeme Krista, jehož spravedlnost nám může být připočtena na základě víry v něj. Právě tato pravda v konečném důsledku vedla k zapálení ohně protestantské reformace.

Aplikace

Proč je podle tebe i dnes, dva tisíce let po Kristově smrti a pět set let (přesně na den) po začátku reformace, otázka ospravedlnění z víry tak důležitá a aktuální? Proč máme jako lidé tendenci spoléhat se na to, co pro své spasení uděláme my?

Exkurz: Zákon a víra

²¹ Je tedy zákon proti Božím slibům? Naprosto ne! Kdyby tu byl zákon, který by mohl dát život, pak by vskutku spravedlnost byla ze zákona. ²² Ale podle Písma je všechno v zajetí hříchu, aby se zaslíbení, dané víře v Ježíše Krista, splnilo těm, kdo věří. ²³ Dokud nepřišla víra, byli jsme zajatci, které zákon střežil pro chvíli, kdy víra měla být zjevena. (Ga 3,21–23)

Osobní studium

Včera jsme řekli, že podle Pavla Bůh přijal Abrahama jednoznačně na základě víry, a ne kvůli poslušnosti zákona. Každý Žid, který touží po spasení, měl a má jedinou možnost – nespolehat se na své vlastní schopnosti a přijmout zaslíbení, které dostal Abraham a které se naplnilo v osobě Mesiáše. Totéž platí pro každého, kdo se domnívá, že pokud chce být spasen, stačí žít „dobrým životem“.

Přečti si text Ga 3,21–23. Jak v těchto verších Pavel vysvětluje vztah mezi zákonem a vírou? Jak bys tento vztah vysvětlil vlastními slovy? Proč je podle tebe důležité správně to pochopit?

Pokud by mohl nějaký zákon dát člověku život, pak by to byl určitě zákon Boží. Ale Pavel říká, že to není možné, protože jsme ho všichni přestoupili, a proto si zasloužíme odsouzení.

Zaslíbení víry, které se naplnilo v Ježíši, však osvobozuje všechny věřící, kteří byli dříve „pod zákonem“ – tedy žili s vědomím odsouzení, které si podle zákona zaslouhují. Nebýt víry a milosti, tento zákon by zůstal jen „břemenem“, které zdůrazňuje naše provinění a spravedlivé odsouzení.

„Základem pohanství byla víra, že člověk se může zachránit svými vlastními skutky... Vždy, když se lidé začnou řídit touto zásadou, ztrácejí veškeré zábrany proti hříchu.“ (DA 35.36; TV 23)

Aplikace

Jak vnímáš biblické poselství o ospravedlnění z víry? Jako jeden z teoretických bodů věrouky, nebo jako důležitou součást tvého každodenního života? Jaké důsledky má na tvůj praktický život? Co by se změnilo ve tvém životě víry, kdybys neznal tuto klíčovou myšlenku?

Exkurz: Zákon a hřích

Vždyť ze skutků zákona „nebude před ním nikdo ospravedlněn“, neboť ze zákona pochází poznání hříchu. (Ř 3,20)

³Podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání. ⁴Kdo říká: „Poznal jsem ho,“ a jeho přikázání nezachovává, je lhář a není v něm pravdy. ⁵Kdo však zachovává jeho slovo, vpravdě v něm láska Boží dosáhla svého cíle. Podle toho poznáváme, že v něm jsme. ⁶Kdo říká, že v něm zůstává, musí žít tak, jak žil on. (1J 2,3–6)

Každý, kdo se dopouští hříchu, jedná i proti zákonu Božímu, neboť hřích je porušení zákona. (1J 3,4)

Osobní studium

V křesťanských kruzích se často hovoří o tom, že zákon byl Kristovou obětí zrušen. Pokud se nad tímto tvrzením hlouběji zamyslíme, zjistíme, že nedává logicky ani teologicky smysl.

Přečti si texty Ř 3,20; 1J 2,3–6 a 3,4. Co tyto texty hovoří o vztahu mezi zákonem a hříchem? Proč tedy zákon nemohl být zrušen?

Irský spisovatel Jonathan Swift již v 18. století výstižně napsal: „Chce snad někdo říct, že kdyby se parlament rozhodl vyřadit slova, jako jsou alkohol, podvody, lež a krádež, z našeho jazyka a ze slovníků, další ráno bychom se všichni probudili střízliví, čestní, pravdomluvní a poctiví?“

Stejně si můžeme klást otázku, proč by lež, vražda nebo krádež měly být stále něčím špatným a hříšným, kdyby Bůh svůj zákon – který tyto činy odsuzuje – zrušil. Pokud byl zákon změněn, pak musela být změněna i definice hříchu. Pokud není zákon, pak nemůže být ani hřích, který je jeho přestoupením. Je to trochu absurdní, nemyslíte?

V Novém zákoně se setkáváme se zákonem i s evangeliem. Zákon říká, co je hřích, a evangelium ukazuje na řešení problému hříchu – na smrt a vzkříšení Ježíše Krista. Evangelium má smysl pouze tehdy, pokud zákon definuje naši „nemoc“, ze které nás Ježíš uzdraví.

Často slyšíme, že kříž zrušil zákon. Opak je však pravdou – Kristův kříž potvrzuje platnost a neměnnost Božího zákona. Pokud Bůh před Kristovou smrtí nezrušil, ba dokonce ani nezměnil zákon, který sám vydal, z jakého důvodu by to měl udělat potom? Proč nemohl změnit své nařízení hned po pádu člověka do hříchu, a tak nás uchránit před nevyhnutelným trestem? V konečném důsledku by pak Ježíš nemusel trpět a zemřít. Kristova smrt však jasně ukazuje, že Bůh raději sám podstoupil nesmírné utrpení, než aby změnil zákon, který vydal.

Aplikace

Představ si, že by přestal platit Boží zákon, který říká, že cizoložství je hřích. Snášel bys v takovém případě lehčeji, že tě tvůj partner opustil a odešel za někým jiným? Byl by hřích méně krutý jen proto, že bychom ho už „oficiálně“ za hřích nepovažovali?

Podněty k zamyšlení

„Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti“ (Ř 4,4). Apoštol zde vysvětluje citovanou pasáž (Gn 15,4–6), aby na jejím základě vyvodil a potvrdil, že ospravedlnění je z víry, ne ze skutků. Dělá to na základě vysvětlení slov *bylo mu to počítáno za spravedlnost*. Tato slova vyjadřují, že Bůh přijímá hříšníky na základě milosti, ne na základě jejich skutků.“ (LUTHER, Martin. *Commentary on Romans*, str. 82)

„Pokud měl být člověk zachráněn – a zákon měl stále platit – musel přijít Boží Syn s návrhem, že se stane obětí za hřích. Ten, který nepoznal hřích, se kvůli nám ztotožnil s hříchem. Jeho smrt hovoří o úžasné Boží lásce k člověku a současně o neměnnosti jeho zákona.“ (ISM 240)

„Pokud se satanovi podaří přivést člověka k tomu, aby začal své skutky považovat za určité zásluhy a projev spravedlnosti, pak ví, že se mu naskytla výborná příležitost přemoci ho a udělat si z něj svou oběť... Pokud však namažeš veřejně svých dveří krví beránka z Golgoty, budeš v bezpečí.“ (RH, 3. září 1889)

Otázky k rozhovoru

1. *Proč je tak důležité správně pochopit myšlenku ospravedlnění pouze z víry – bez skutků? Před jakým nebezpečím nás toto pochopení může ochránit?*
2. *Jak byste velmi stručně, jednoduše a srozumitelně vysvětlili svým přátelům, proč je pro vás Boží zákon tak důležitý, a proč přesto věříte, že jste zachráněni jen díky Boží milosti?*
3. *Základní otázka, na kterou odpovídá reformace, zní: Jak můžeme být spaseni? Jakým způsobem můžeme otevřeně a přímo hovořit o rozdílech mezi katolíky a protestanty v tomto bodě – bez toho, abychom na někoho útočili?*
4. *Všichni jsme hříšníci. Všichni jsme se postavili proti Bohu – a přesto jsme dostali milost. Proč není až tak snadné zachovat se podobně vůči těm, kteří nám ublížili? Jakým způsobem umíš takovým lidem nabídnout své odpuštění a milost, přestože si to „nezaslouží“?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátelé, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Adam a Ježíš (Ř 5)

Základní verš

„Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží.“ (Ř 5,1.2)

V předchozích kapitolách Pavel jasně vyjádřil, že Bůh nás může zachránit jen na základě víry v Ježíše Krista. Jeho spravedlnost je totiž to jediné, co nás před Bohem může ospravedlnit. Tuto pravdu považuje Pavel za zcela základní a postupně k ní přidává podrobnosti. Ukazuje, proč musí být spasení z víry, a ne ze skutků. Jako příklad uvádí „spravedlivého“ Abrahama. V další části textu Pavel toto téma rozvíjí, nabízí pohled ze širší perspektivy a vysvětluje příčiny hříchu, utrpení a smrti. Zdůrazňuje Kristovu oběť jako řešení problému hříchu a vysvětluje podstatu toho, co pro nás Ježíš vlastně podstoupil.

V důsledku pádu jednoho člověka, Adama, se celé lidstvo dostalo do stavu odsouzení, odcizení a smrti. Díky vítězství jednoho muže, Ježíše, získal svět nové postavení před Bohem a úžasnou nabídku odpuštění hříchů.

Pavel dává do protikladu Adama a Ježíše. Ukazuje, že Kristus přišel, aby odčinil Adamovo provinění. Pavel zdůrazňuje, že Kristus nabídl záchranu všem hříšníkům, kteří mu uvěří. Základem toho všeho je Kristova zástupná smrt na kříži. Právě Ježíšova krev dává možnost záchranu každého člověka – žida i pohana. Ospravedlnění je pro všechny, kteří Ježíše přijmou.

Stojí za to důkladně si toto téma prostudovat, protože právě oběť je podstatou křesťanské naděje.

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Ospravedlnění z víry (Ř 5,1–5)

¹Když jsme tedy ospravedlnění z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, ²neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží. ³A nejen to: chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost, ⁴z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje. ⁵A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán. (Ř 5,1–5)

Osobní studium

O ospravedlnění se zde v řečtině mluví jako o dokončeném díle. Byli jsme prohlášeni za spravedlivé – ne díky našim skutkům, ale proto, že jsme přijali Pána Ježíše. Byl nám připočten Ježíšův dokonalý život na této zemi.

Zároveň byly na něj vloženy všechny naše hříchy. On za ně dostal trest, abychom jej nemuseli nést my. Víte o lepší zprávě pro hříšníky? Druhý a třetí verš hovoří o tom, že i přes utrpení si jako ospravedlnění hříšníci můžeme zachovat jistotu v Kristu. Máme se čím „chlubit“. V této jistotě je totiž i utrpení pro Krista určitou předností a ctí. (Viz také 1Pt 4,13.) Všimněme si zajímavé posloupnosti, o které čteme ve verších 3–5:

1. *Wytrvalost.* Mluví se zde o neochvějně vytrvalosti, která se i v nesnázích a v utrpení drží víry a neztrácí ze zřetele naději v Kristu.
2. *Osvědčenost (zralost).* Řecké slovo *dokimé* odkazuje na charakter, který si člověk může vybudovat, jestliže obstojí v těžkých zkouškách.
3. *Naděje.* Vytrvalost a osvědčenost vedou přirozeně k naději, která je založena na zaslíbení o spasení v Ježíši. Naše naděje vychází z toho, že se vírou držíme Ježíše.

Aplikace

Na čem ti v tvém životě nejvíc záleží? Je uskutečnění této touhy reálné? V čem spočívá její hodnota? Stojí za to se jí skutečně držet? Jak může být tato naděje naplněna v Ježíši?

Když jsme ještě byli hříšníci (Ř 5,6–11)

⁶Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné. ⁷Sotva kdo je hotov podstoupit smrt za spravedlivého člověka, i když za takového by se snad někdo odvážil nasadit život. ⁸Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní. ⁹Tím spíše nyní, když jsme byli ospravedlněni prolitím jeho krve, budeme skrze něho zachráněni od Božího hněvu. ¹⁰Jestliže jsme my, Boží nepřátelé, byli s Bohem smířeni smrtí jeho Syna, tím spíše nás smířené zachrání jeho život. ¹¹A nejen to: chlubíme se dokonce Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, který nás s ním smířil. (Ř 5,6–11)

Osobní studium

Co se na základě těchto veršů můžeš dozvědět o Božím charakteru (o jeho povaze)? Jaká naděje pro nás vyplývá z těchto textů?

Když Adam s Evou přestoupili jasné Boží požadavky, Bůh udělal první krok ke vzájemnému smíření. Bible nám představuje úžasný obraz Boha. Hned od začátku to byl On, kdo přišel s iniciativou záchrany. Od události v Eden se na Božím přístupu k člověku nic nezměnilo. Stále znovu vyzývá lidi, aby na jeho iniciativu odpověděli. „Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy...“ (Ga 4,4).

Přečti si text Ř 5,9. Jak rozumíš myšlenku, že prostřednictvím Ježíše budeme zachráněni před Božím hněvem? Co to znamená? Jak bys to vysvětlil vlastními slovy?

Kdysi dávno byla krev na veřejích (zárubních) dveří Izraelců v Egyptě znamením, které zaručovalo ochranu prvorozených před Božím soudem. Dnes je krev Ježíše Krista zárukou toho, že ospravedlnění hříšníci obstojí v den „Božího hněvu“, který vyvrcholí v závěru lidských dějin definitivním zničením a odstraněním hříchu.

Některým lidem dělá problém představa Boha, který se zlobí. Jenže právě tento hněv je důkazem Boží lásky. Jak by se milující Bůh neměl zlobit, když vidí, jak hřích ničí život jeho milovaných dětí? Jak by k tomu mohl být lhostejný?

Mnozí komentátoři v souvislosti s veršem Ř 5,10 říkají, že zde jde o Kristův dokonalý pozemský život, který je přičítán každému kajícímu hříšníkovi. To je samozřejmě pravda. Pavel zde však dále zdůrazňuje, že spasení máme v ukřižovaném Kristu právě proto, že vstal a žije! (Viz Žd 7,25.) Jsme zachráněni, protože Kristus žije. Pokud by zůstal v hrobě, naše naděje by zahynula spolu s ním. V Ř 5,11 Pavel mluví o radosti, kterou můžeme mít díky tomu, co pro nás Ježíš vykonal.

Aplikace

Bůh byl ochoten udělat první krok i pro tvou záchranu – a to přesto, že sis to ničím nezasloužil. Jak to na tebe působí? Jak bys ty mohl udělat první krok ke smíření s někým, kdo ti ublížil? V čem je tvůj pokus o smíření s druhými podobný tomu, co pro tebe udělal Bůh?

Hřích způsobil smrt (Ř 5,12)

Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili. (Ř 5,12)

Osobní studium

Smrt je největší nepřítel člověka. Bůh stvořil lidské bytosti, aby s ním žily navěky. Lidé nechtějí umírat. Výjimkou jsou ti, kteří touží po smrti, protože trpí. Smrt je pro naši přirozenost něco zcela cizího. Původně jsme totiž byli stvořeni tak, abychom žili a nikdy nepoznali smrt.

Shrň hlavní myšlenku úvodního verše vlastními slovy. Co tato myšlenka vysvětluje? Jaký to má vliv na tvůj život?

V souvislosti s veršem Ř 5,12 se v dějinách objevilo množství různých výkladů. Nejčastěji se diskuze zabývají otázkou: „Jakým způsobem ovlivnil Adamův hřích jeho potomky? Nesou s Adamem jeho vinu, nebo se provinili vlastním hříchem?“ Lidé v tomto verši často hledají odpověď. Vše ale nasvědčuje tomu, že Pavel zde tento problém neřeší. Pravděpodobně má na mysli něco jiného. Opět zdůrazňuje to, co řekl již dříve – „všichni zhřešili“ (Ř 3,23). Musíme si tento smutný fakt uvědomit, ale zároveň vnímat potřebu pomoci. Pavel se snaží čtenářům ukázat, jaký strašný a odporný je hřích a jaké důsledky s sebou přinesl. Potom upozorňuje na dobrou zprávu – Bůh nám v Ježíši Kristu nabízí řešení této zoufalé situace.

Pavel v Ř 5,12 hovoří o Adamově hříchu, který způsobil příchod smrti na tuto zem. Existuje však řešení – život v Kristu. Jednou z nejužasnejších součástí evangelia je zpráva, že smrt byla poražena. Ježíš prošel branou hrobu a roztrhl jeho pouta. Říká: „Byl jsem mrtev – a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu“ (Zj 1,18). Díky tomu nás už nepřítel nemůže držet v moci smrti.

Aplikace

Kdy ses naposledy setkal s realitou smrti? Jak jsi tyto chvíle prožíval? Jaký význam má pro tebe v takových chvílích naděje? Komu můžeš v těchto dnech vyprávět o naději?

Od Adama k Mojžíšovi (Ř 5,13.14 a 5,20.21)

¹³Hřích byl ve světě už před zákonem, ač se hřích nezapočítává, pokud není zákon. ¹⁴Smrt však vládla od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kdo hřešili jiným způsobem než Adam. On je protějšek toho, který měl přijít. (Ř 5,13.14)

²⁰K tomu navíc přistoupil zákon, aby se provinění rozmohlo. A kde se rozmohl hřích, tam se ještě mnohem více rozhojnila milost, ²¹aby tak jako vládl hřích a přinášel smrt, vládla ospravedlněním milost a přinášela věčný život skrze Ježíše Krista, našeho Pána. (Ř 5,20.21)

Osobní studium

Co měl Pavel na mysli, když napsal tato slova? Zdá se, že slovní spojení „před zákonem“ je paralelou spojení „od Adama po Mojžíše“. Pavel mluví o období od stvoření po oficiální vydání zákona a celého systému nařízení na Sínaji. Pavlův výraz „po Mojžíše“ by tak měl znamenat dobu předtím, než byly Boží požadavky vyjádřeny v detailní podobě jednotlivých zákonů a ustanovení daných židovskému národu. Hřích totiž existoval i předtím. Copak snad před Božím zjevením na Sínaji nebylo hříchem lhát, zabíjet, cizoložit nebo sloužit jiným bohům?

Lidé měli od počátku dějin k dispozici dostatečné Boží zjevení, aby mohli nést za své jednání a chování odpovědnost. Bůh nikdy nikoho netrestá nespravedlivě. Pavel připomíná, že i tehdy hřích přinášel lidem smrt. Přestože neměli k dispozici Desatero v takové formě, jak ho známe my dnes, přece mohli poznat, že hřeší. Vždyť „jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže nemají výmluvu“ (Ř 1,20).

Přečti si text Ř 5,20.21. Proč byl podle Pavla vydán zákon na Sínaji? A jaké důsledky to přineslo? Co říká vydání zákona o Bohu samotném?

Nařízení z hory Sínaj obsahovala i morální zákon, a to i přesto, že platil již dříve. Podle Bible to však bylo poprvé, co byl jasně zapsán a představen.

Když Izraelci začali porovnávat svůj život s požadavky zákona, zjistili, že je nedokážou plnit. Proto Pavel mluví o provinění, které se rozmohlo. Pochopili rozsah svého hříchu. Zároveň si však měli uvědomit obrovskou potřebu Spasitele, který je zachrání. Z toho vyplývá, že poselství Starého zákona nevede k legalizmu, ale k milosti.

Aplikace

Jakým způsobem odhalují zákony platné v naší zemi lidský pohled na dobro a zlo? Jaký je pohled věčného Božího zákona na dobro a zlo? V čem jsou si oba koncepty podobné, a v čem je naopak rozdíl? Co se z toho můžeš naučit o Božím a o lidském pohledu na spravedlnost?

Ježíš, druhý Adam (Ř 5,15–19)

¹⁵S milostí tomu však není tak jako s proviněním. Proviněním toho jediného, totiž Adama, mnozí propadli smrti; oč spíše zahrnula mnohé Boží milost, milost darovaná v jediném člověku, Ježíši Kristu. ¹⁶A s darem milosti tomu není jako s následky toho, že jeden zhřešil. Soud nad jedním proviněním vedl k odsouzení, kdežto milost po mnohých proviněních vede k ospravedlnění. ¹⁷Jestliže proviněním Adamovým smrt se zmocnila vlády skrze jednoho člověka, tím spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a darované spravedlnosti, budou vládnout v životě věčném skrze jednoho jediného, Ježíše Krista. ¹⁸A tak tedy: Jako jediné provinění přineslo odsouzení všem, tak i jediný čin spravedlnosti přinesl všem ospravedlnění a život. ¹⁹Jako se neposlušností jednoho člověka mnozí stali hříšníky, tak zase poslušností jednoho jediného mnozí se stanou spravedlivými. (Ř 5,15–19)

Osobní studium

Jako lidé jsme po Adamovi „zdedili“ rozsudek smrti. Na scéně se však objevil Ježíš, který kvůli nám a pro nás zvítězil tam, kde Adam neuspěl. Vykoupil tak Adamův hanebný pád, postavil se na naše místo a znovu nám umožnil přijít k Bohu.

„Druhý Adam měl svobodnou vůli. Za své jednání nesl plnou odpovědnost. Vzhledem k tomu, že byl ustavičně obklopen Istivými a svůdnými vlivy, udržet si bezhříšnost bylo pro něj mnohem těžší než pro prvního Adama. I mezi hříšníky však dokázal odolat každému pokušení a udržet si svou nevinu. Zůstal zcela bezhříšný.“ (6BC 1074)

Přečti si text Ř 5,15–19. Soustřed' se na kontrast mezi jednáním Adama a Krista. V čem spočívá hlavní rozdíl? Co se z toho můžeš dozvědět o nás lidech a co o Kristu?

Všimni si protikladných slov v těchto verších: smrt a život, neposlušnost a poslušnost, odsouzení a ospravedlnění, hřích a spravedlnost. Ježíš přišel, aby napravil to, co Adam pokazil.

Pavel v těchto verších znovu zdůrazňuje úžasnou myšlenku daru. Opět připomíná, že spasení si nezasloužíme – je to Boží dar. Od nás se čeká, že na tuto nabídku zareagujeme a vírou tento vzácný dar přijmeme.

Aplikace

Jaký nejvzácnější dar si v životě dostal? Proč byl pro tebe tak vzácný? Proč vnímáme jinak to, co si koupíme, a to, co dostaneme? Jak se ti v životě daří vnímat skutečnou hodnotu daru milosti, který ti Ježíš nabídl?

Podněty k zamyšlení

„Mnozí lidé nejsou schopni správně posoudit stav svého srdce. Neuvědomují si přirozenou zkaženost lidského srdce. Zahalují se proto do vlastní spravedlnosti a jsou spokojeni s tím, že se jim podařilo dosáhnout úrovně charakteru, jakou si jako lidé stanovili.“ (1SM 320)

„Je nezbytné, aby zaznívalo jasné poselství o tom, že Kristus je naší jedinou nadějí a spásou. Poselství o ospravedlnění z víry ... je pro mnohé jako voda pro žíznivého poutníka. Myšlenka, že Kristova spravedlnost nám není připočtena na základě jakýchkoli našich zásluh, ale jako Boží dar, je něco nesmírně úžasného.“ (1SM 360)

„Kdo je ten, který měl přijít (Ř 5,14)? V čem je Adam symbolem (nebo předobrazem) Krista? Tak jako se Adam stal příčinou smrti pro své potomky, ačkoli oni nejedli ze zakázaného ovoce, tak se Kristus stal Dárcem spravedlnosti těm, kteří jsou z něj, ačkoli oni žádnou vlastní spravedlnost nezískali. Kristus totiž prostřednictvím kříže zajistil spravedlnost pro všechny lidi. Stopou (obrazem) Adamova přestoupení v nás je skutečnost, že umíráme přesně tak, jako kdybychom zhrěšili stejným hříchem jako Adam. Stopou (obrazem) Krista v nás je skutečnost, že žijeme, jako kdybychom naplnili veškerou spravedlnost stejně jako Kristus.“ (LUTHER, Martin, *Commentary on Romans*, str. 96.97)

Otázky k rozhovoru

1. *Kdy byla vaše víra těžce zkoušena? Posílily ji problémy a obtíže, nebo naopak oslabily? Jak můžete pomoci těm, kteří možná právě teď prožívají těžké životní situace? Buďte konkrétní.*
2. *Přemýšlejte chvíli o realitě smrti a o tom, co nám smrt přináší. Není divu, že tváří v tvář smrti lidé ztrácejí smysl života. Jaké poselství naděje můžete jako křesťané nabídnout lidem, kteří takovou bolest prožívají? Co byste jim nabídli, kdybyste sami Ježíše neznali?*
3. *Jako jsme se všichni vinou Adama narodili poznamenáni hříchem, tak nám všem Ježíšova oběť nabízí život. Pokud je tak snadné být zachráněn, proč tolik lidí tuto nabídku nepřijímá? Jak můžete pomoci těm, kteří váhají tuto úžasnou Boží nabídku přijmout?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (příatele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Přemáhat hřích (Ř 6)

Základní verš

„Hřích nad vámi už nebude panovat; vždyť nejste pod zákonem, ale pod milostí.“ (Ř 6,14)

Když Pavel v Listu Římanům vysvětlí podstatu naší záchrany a myšlenku ospravedlnění z víry, přechází k dalším důležitým otázkám: „Pokud nás naše skutky nemohou zachránit, proč se jimi vůbec zabývat? Proč bychom prostě nemohli dál hřešit?“

Na tyto otázky dává odpověď šestá kapitola. Pavel v ní hovoří o tom, co se obecně chápe jako „posvěcení“ – tedy o procesu, díky kterému stále více odrážíme Kristův charakter a přemáháme hřích. A přestože slovo posvěcení se v Listu Římanům nachází jen ve verších 6,19 a 6,22 (jako podstatné jméno; řecky *hagiasmos*) a ve verši 15,16 (jako přičestí minulé; řecky *hégiasmené*), neznamena to, že by se tématu posvěcení nevěnoval. Naopak! Pavel se soustřeďuje na tento důležitý aspekt spasení, který byl často chápán nesprávně a zkresleně.

V Bibli slovo „posvětit“ znamená „odevzdat“ či „věnovat“ („zasvětit“) – většinou Bohu. Proto se „posvěcení“ často chápe jako něco, co se *odehrálo v minulosti* a je to již *dokončené, hotové*. Například v Sk 20,32 se píše: „Nyní vás svěřuji Bohu a slovu jeho milosti, které má moc vás proměnit a dát vám podíl mezi všemi, kdo jsou posvěceni.“ Posvěcenými jsou myšleni ti, kteří patří Bohu.

Takové použití slova „posvěcení“ (resp. „posvětit“) však nijak nepopírá důležitou pravdu o tom, že posvěcení je celoživotní proces. Bible toto učení velmi silně zdůrazňuje, ačkoli na to často používá jiné termíny.

Tento týden se budeme věnovat ospravedlnění z víry z pohledu, který je často chápán nesprávně. Budeme mluvit o tom, že vítězství v životě věřícího není v rozporu s úžasným evangeliem o Boží milosti a spasení z víry, ne na základě našich vlastních zásluh.

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Kde se rozmohl hřích... (Ř 6,1–11)

¹Co tedy máme říci? Že máme dále žít v hříchu, aby se rozhojnila milost? ²Naprosto ne! Hříchu jsme přece zemřeli – jak bychom v něm mohli dále žít? ³Nevíte snad, že všichni, kteří jsme pokřtěni v Kristu Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt? ⁴Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce – i my vstoupili na cestu nového života. ⁵Jestliže jsme s ním sjednoceni, protože máme účast na jeho smrti, jistě budeme mít účast i na jeho zmrtvýchvstání. ⁶Víme přece, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, aby tělo ovládané hříchem bylo zbaveno moci a my už hříchu neotročili.

¹¹Tak i vy počítejte s tím, že jste mrtvi hříchu, ale živi Bohu v Kristu Ježíši. (Ř 6,1–6.11)

Osobní studium

V páté kapitole Pavel zdůraznil, že „kde se rozmohl hřích, tam se ještě více rozhojnila milost“ (Ř 5,20). Chtěl tím ukázat velikost Boží lásky a povzbudit ty, kdo se domnívají, že na jejich hřích už Boží milost nestačí. V textu Ř 5,21 Pavel zdůrazňuje, že ačkoli hřích vede k smrti, Boží milost nás ospravedlňuje a prostřednictvím Ježíše vede k věčnému životu.

Přečti si text Ř 6,1–11. Jak rozumíš Pavlovým otázkám v prvním verši? Jak na ně odpovídá v následujících verších?

Na začátku šesté kapitoly Pavel přináší pozoruhodnou posloupnost argumentů, proč by ospravedlněný člověk neměl hřešit. Začíná myšlenkou, že jako křesťané bychom neměli hřešit hlavně proto, že jsme zemřeli hříchu. Poté ukazuje, co to znamená.

Křest ponořením do vody symbolicky představuje pohřeb „starého člověka“ ovládaného hříchem. Pokud je naše „tělo ovládané hříchem“ jednou provždy mrtvé a pohřbené, pak už nesloužíme hříchu. Z „vodního hrobu“ vstane v Kristu nový člověk, který má nového Pána a začíná žít nový život.

Kristus za nás zemřel – jednou provždy za všechny. Nyní je však živý, protože vstal z hrobu. Smrt už nad ním nemá moc. Podobně i pokřtěný křesťan zemřel hříchu. Hřích nad ním už nepanuje jako otrokář. Každý křesťan však ví, že hřích se z jeho života nevytratí vymořením z vody. Ale je rozdíl, zda nad námi hřích panuje (ovládá nás), nebo zda s ním zápasíme (a vzpíráme se mu).

„Z uvedeného jasně vidíme, co znamenají slova apoštola. Jeho výroky: ‚Zemřeli jsme hříchu‘ nebo: ‚Žijeme Bohu‘ ukazují, že se nepoddáváme hříchu a našim hříšným touhám, i když se hřích o nás pokouší. Hřích v nás zůstává až do konce života, jak čteme v Galatským 5,17: ‚Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete.‘ Všichni apoštolové a svatí proto vyznávají, že hřích a hříšné touhy v nás zůstávají, dokud se tělo neobrábí v prach a nepovstane nové (oslavené) tělo, které je svobodné od hříchu a hříšných tužeb.“ (LUTHER, Martin, *Commentary on Romans*, str. 100)

Aplikace

Jak se ve tvém životě projevuje moc hříchu? Co se změnilo tvým křtem? Co je pro tebe v čase zápasu s pokusem nadějí a povzbuzením? Co ti pomáhá nerezignovat, když se ti tvůj zápas zdá marný? Proč není důvodem k rezignaci ani skutečnost, že jsme všichni hříšní a nedokonalí lidé?

Když vládne hřích (Ř 6,12.13)

¹²Nechť tedy hřích neovládá vaše smrtelné tělo, tak abyste poslouchali, čeho se mu zachce; ¹³ani nepropůjčujete hříchu své tělo za nástroj nepravosti, ale jako ti, kteří byli vyvedeni ze smrti do života, propůjčujete sami sebe a své tělo Bohu za nástroj spravedlnosti. (Ř 6,12.13)

Osobní studium

Když Pavel vyjadřuje přání, ať „hřích neovládá vaše smrtelné tělo“, použije zde sloveso, které znamená „kralovat“. Tím ukazuje, že hřích se chová jako vládce nebo dokonce krutý diktátor. Chce zcela ovládat náš život a panovat nad námi.

Když Pavel říká, aby hřích nekraloval v našem smrtelném těle, poukazuje na to, že ospravedlněný křesťan se má rozhodnout, že králem jeho života už nebude hřích, ale Ježíš. V takovém případě plní svou roli vůle a to, co člověk opravdu chce.

„Všichni potřebujeme porozumět, co je to síla vůle. Naše schopnost rozhodovat se je základní silou našeho života. Všechno ostatní závisí na tom, jak využíváme tuto schopnost. Bůh dal každému člověku možnost rozhodovat se; je na nás, abychom ji správně využívali. My sami nedokážeme změnit své srdce ani nedokážeme projevit lásku vůči Bohu. Můžeme se však rozhodnout žít podle jeho vůle. Můžeme mu svěřit své myšlení. On nám potom pomůže rozhodnout se pro správnou cestu. Kristus pak povede celý náš život svým Duchem. Budeme milovat Boha a budeme přemýšlet podobně jako on.“ (SC 47; CVP 48.49)

Verš 12 v původním textu doslova říká, že nebudeme plnit „chutě“, „touhy“ nebo „vášně“ svého smrtelného těla. Toužit můžeme po věcech dobrých i špatných. Pokud v našem životě vládne hřích, přirozeně toužíme po věcech, které jsou špatné. Není v naší moci těmto touhám odolat. Jen v pevné víře v Kristovo zaslíbení o vítězství můžeme prožít vysvobození a vítězství nad hříchem, který se stal naším tyranem.

Slovo „tedy“ na začátku Pavlovy věty odkazuje na to, co řekl dříve – především ve verších 10 a 11. Člověk křtem ukazuje, že chce žít pro Boha a následovat Kristův příklad. To znamená, že Bůh se stal středem jeho nového života. Takový člověk chce sloužit Bohu – nemůže tedy současně sloužit i hříchu.

Aplikace

Zamysli se nad uvedeným citátem z knihy Cesta k vnitřnímu pokoji o lidské vůli a schopnosti rozhodovat se. Snaž se v průběhu příštích 24 hodin vnímat, jak využíváš tuto Bohem danou schopnost při různých příležitostech, kdy se musíš rozhodovat. Využij tuto příležitost k modlitbám a prosbám za to, aby ti Bůh pomohl jeho vzácný dar správně využívat.

Ne pod zákonem, ale pod milostí (Ř 6,14)

Hřích nad vámi už nebude panovat; vždyť nejste pod zákonem, ale pod milostí. (Ř 6,14)

Osobní studium

Jak rozumíš slovům, že „nejsme pod zákonem“? Jak tato slova souvisejí s Desaterem a s životem podle jeho požadavků?

Tento verš patří mezi klíčové pasáže Listu Římanům. Snad proto ho mnozí používají jako argument, kterým chtějí dokázat, že Desatero – zejména přikázání o svěcení soboty – bylo zrušeno.

Z kontextu je však zřejmé, že toto text neříká. Jak by mohl být hřích stále špatný a hříšný, kdybychom odstranili morální zákon? Vždyť přece morální zákon definuje, co je hřích! Proč by Pavel v předešlých kapitolách – a také přímo v šesté kapitole – věnoval tolik úsilí ukázat, že se nemáme poddávat hříchu, kdyby nyní – zničehonic – řekl, že morální zákon, Desatero, které definuje hřích, už neexistuje? To by přece nedávalo žádný smysl.

Pavel říká, že člověk, který žije „pod zákonem“ – tedy spoléhá na nařízení zákona a vidí v jejich dodržování cestu k záchraně – bude i nadále žít pod vládou hříchu. Naopak ten, kdo se spoléhá na Boží milost, prožívá vítězství nad hříchem, protože Boží zákon je napsán do jeho srdce a Duch svatý ho v životě povede. Přijmout Krista za svého Zachránce, být jím ospravedlněn, přijmout křest jako symbol „pohřbení“ starého života a vstát k novému životu – to vše je součástí procesu, jehož důsledkem je *svržení* hříchu z trůnu našeho života.

Je však zřejmé, že i člověk, který o sobě tvrdí, že je „pod milostí“, ale přesto žije vědomě ve zjevném nesouladu s Boží vůlí, může očekávat jen odsouzení. „Pod milostí“ žije takový člověk, který z Boží milosti a díky Ježíšově oběti prožil zkušenost toho, že byl zbaven odsouzení, které nám hřích přinesl. Díky tomu můžeme být vysvobozeni z otroctví hříchu a žít novým životem.

Aplikace

Na co se v životě skutečně spoléháš? Můžeš říct, že tě změnila Boží milost? V čem? Jak se to událo? Kdy se zaslíbení „nového života“ stalo skutečností i ve tvém životě? Pokud ještě ne, co ti v tom brání?

Hřích, anebo poslušnost? (Ř 6,15–18)

¹⁵Co z toho plyne? Máme snad hřešit, protože nejsme pod zákonem, ale pod milostí? Naprosto ne! ¹⁶Víte přece, když se někomu zavazujete k poslušné službě, že se stáváte služebníky toho, koho posloucháte – buď otročíte hříchu, a to vede k smrti, nebo posloucháte Boha, a to vede k spravedlnosti. ¹⁷Díky Bohu za to, že jste sice byli služebníky hříchu, ale potom jste se ze srdce přiklonili k tomu učením, které vám bylo odevzdáno. ¹⁸A tak jste byli osvobozeni od hříchu a stali jste se služebníky spravedlnosti. (Ř 6,15–18)

Osobní studium

Pokus se vlastními slovy vyjádřit hlavní myšlenku Pavlových slov. Pavel používá velmi vyhraněné, černobílé vyjádření. Opravdu neexistuje „zlatá střední cesta“ jak prožít svůj život?

Poté, co Pavel představil hřích jako „vládce“, přidává další ilustraci – hřích je otrokář, který od svých otroků vyžaduje bezvýhradnou poslušnost. Dodává však, že člověk si může vybrat, kdo bude jeho pánem. Může sloužit hříchu, který vede k smrti, nebo může sloužit spravedlnosti, která vede k věčnému životu. Třetí možnost neexistuje. Jsou jen dvě možnosti, protože existují jen dva věčné úděly – věčný život, anebo věčná smrt.

Přečti si text Ř 6,17.18. Jaké další argumenty používá Pavel na podporu svých předchozích myšlenek? Jak rozumíš slovnímu spojení „služebník spravedlnosti“ v uvedeném kontextu?

Všimni si, že text dává do souvislosti poslušnost se správným učením. Křesťané v Římě znali principy křesťanské víry a řídili se jimi. Podle Pavla i správné učení, které jeho duchovní sourozenci „ze srdce“ poslouchali, sehrálo svou roli v tom, že se stali „služebníky spravedlnosti“ (Ř 6,18).

Někteří křesťané říkají, že učení (věrouka) v podstatě není důležité – tím hlavním je láska. Je to však příliš zjednodušený pohled. Nesprávné pochopení Božího poselství může mít tragické důsledky. Už v předchozích úkolech jsme si všimli, jak vážně se Pavel zabýval problémem falešného učení, které zaplavilo sbory v Galacii. Proto bychom si i dnes měli dávat pozor, abychom nesnižovali význam správného křesťanského učení.

Aplikace

Rozdíl mezi otrokem hříchu a otrokem spravedlnosti je obrovský. Proč i po křtu stále podléháme hříchu? Znamená to ztrátu spasení? Přečti si text 1J 1,8–2,1. Přemýšlej na modlitbě o tom, jaké povzbuzení ti tato slova přinášejí.

Svobodni od hřichu (Ř 6,19–23)

¹⁹Mluvím názorně z ohledu na vaši lidskou slabost: Jako jste se dříve propůjčovali k službě nečistotě a nepravosti k bezbožnému životu, tak se nyní dejte do služby spravedlnosti k posvěcení. ²⁰Když jste byli služebníky hřichu, měli jste svobodu od spravedlnosti; ²¹jaký jste tehdy měli užitek z toho, zač se nyní stydíte? Konec toho všeho je přece smrt. ²²Avšak nyní, když jste byli osvobozeni od hřichu a stali se služebníky Božími, máte z toho užitek, totiž posvěcení, a čeká vás život věčný. ²³Mzdou hřichu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu. (Ř 6,19–23)

Osobní studium

Pavel v těchto verších ukazuje, že lidským slabostem velmi dobře rozumí. Vždyť sám prochází stejnými zápasy. Pavel ví, kam se ubírá život člověka, když podléhá vlastním chybám, nedostatkům a vlastní nemohoucnosti. Znovu apeluje na dar naší svobodné vůle a schopnost rozhodnout se odevzdat svůj život do rukou nového pána – Ježíše Krista.

Nejnámějším veršem této pasáže je zřejmě verš 23, který hovoří o smrti jako odplatě za hřích. To je samozřejmě pravda. Kontext šesté kapitoly však poukazuje především na to, že hřích je krutý a zlý pán, který svým otrokům lže a místo mzdy jim přináší smrt.

Je zajímavé, že sloužit jednomu pánu znamená být osvobozen od nadvlády toho druhého. Znovu proto stojíme před rozhodnutím – sloužit jednomu nebo druhému. „Zlatá střední cesta“ neexistuje. Být vysvobozen z otroctví hřichu však neznamená být najednou bezhříšným, nezápat s hřichem a nikdy nepadnout. Spíše se tím chce říci, že hřích nad námi již „nevládne“, i když jeho vliv ve svém životě stále pozorujeme. Nemusíme mu však podléhat, nemusíme se mu podřizovat, nemá nárok určovat, kam půjdeme a co budeme dělat. Můžeme se držet nádherných zaslíbení vítězství.

Tato pasáž představuje důležitou výzvu pro ty, kteří slouží hřichu. Tento tyran nás nutí dělat hanebné věci – a nakonec jako mzdu nabízí smrt. Rozumný člověk by proto měl toužit po vysvobození z jeho moci. Naopak ti, kteří slouží spravedlnosti, se mohou radovat z věčného života. Věčný život však není „mzdou“ ani „odplatou“ za jejich život, ale je to dar Boží milosti. Pokud by si někdo myslel, že si život věčný něčím zasloužil, unikla by mu podstata evangelia.

Aplikace

Co potřebuješ udělat, aby tvůj život odrážel skutečnost, že ti nevládne tyran jménem „Hřích“, ale laskavá královna jménem „Spravedlnost“? Jakou odměnu ti tyto dva vládci nabízejí za to, že jim umožníš ve svém životě vládnout?

Podněty k zamyšlení

„Na Spasitele satanova chytrost neplatila. Odmítal hřích. Ani v myšlenkách nepodlehł pokušením. Toho můžeme dosáhnout i my. Kristovo lidství bylo spojeno s božstvím. Na boj jej připravovala neustálá přítomnost Ducha svatého. Přišel, abychom i my mohli mít podíl na božské přirozenosti. Dokud s ním budeme spojeni vírou, hřích nás nepřemůže. Bůh vede ruku naší víry, abychom se drželi Kristova božství a naše povaha mohla dosáhnout dokonalosti.“ (DA 123; TV 74)

„Při křtu se zavazujeme k tomu, že chceme přerušit své spojení se satanem a své srdce i mysl odevzdat do služby šíření Božího království... Otec, Syn i Duch svatý se zase zavazují k tomu, že budou spolupracovat s posvěcenými lidskými nástroji.“ (6BC 1075)

„Křesťanské vyznání (učení) by nemělo žádný smysl, kdyby se neprojevalo vírou a činy. Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Děti toho špatného slouží svému pánovi, kterému se podřídili a jsou jeho otroky. Nemohou být služebníky Boha, dokud se nevzdají ďábla a jeho skutků. Pro služebníky nebeského Krále není v žádném případě bezpečné zahrávat si s různými rozkošemi a požitky, kterým se oddávají satanovi služebníci – byť často opakují, že jde o neškodnou zábavu a potěšení. Bůh zjevil svaté a ctnostné pravdy, které mají oddělovat jeho lid od bezbožníků a kterými si chce svůj lid očišťovat pro sebe.“ (1T 404)

Otázky k rozhovoru

1. *Navzdory všem úžasným zaslíbením o vítězství nad hříchem i jako znovuzrození křesťané stále vnímáme projevy naší hříšnosti, slabosti a zvrácenosti. Jak je to možné? Je v tom rozpor?*
2. *Podělte se společně o své zkušenosti s tím, co pro vás Kristus udělal, jaké změny prožíváte a co pro vás znamená nový život v Kristu.*
3. *Není pochyb o tom, že jádrem poselstvím evangelia je to, co pro nás Kristus udělal. Jaké nebezpečí nám hrozí, jestliže tato úžasná myšlenka zastíní pravdu o tom, že Ježíš chce něco udělat i v nás, že nás chce měnit podle svého obrazu? Proč je důležité vyvážit tyto dva aspekty Božího díla?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Zákon a život křesťana (Ř 7)

Základní verš

„Nyní, když jsme zemřeli tomu, čím jsme byli spoutáni, byli jsme zproštěni zákona, takže sloužíme Bohu v novém životě Ducha, ne pod starou literou zákona.“ (Ř 7,6)

Jen málo kapitol v Bibli vyvolává tolik diskuzí jako právě sedmá kapitola Listu Římanům. Biblický komentář Církve adventistů sedmého dne k tomu píše: „Význam veršů 14–25 patří mezi nejdiskutovanější problémy celého listu. Jde především o to, zda tento popis intenzivního osobního morálního zápasu je autobiografický. Pokud ano, tak zda vyjadřuje Pavlovu zkušenost před nebo po obrácení. To, že tu Pavel mluví o vlastním boji s hříchem, vyplývá z významu použitých slov (viz Ř 7,7–11; SC 19; 3T 475). Není pochyb ani o tom, že popisuje konflikt, který víceméně zná z vlastní zkušenosti každá lidská bytost konfrontovaná s požadavky Božího svatého zákona.“ (6BC 553)

Čtenáři Bible se rozcházejí v tom, zda se tato kapitola týká Pavlova života před obrácením nebo až po něm. Ať je odpověď jakákoliv, jedno je jisté – jen díky Kristově spravedlnosti můžeme přijít bez obav k Bohu, který nám slíbil, že nás posvětit, dá nám vítězství nad hříchem a bude nás měnit, abychom „přijali podobu jeho Syna“ (Ř 8,29).

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Zemřít zákonu (Ř 7,1–6)

¹Což nevíte, bratří – vždyť mluvím k těm, kteří znají zákon – že zákon panuje nad člověkem, jen pokud je živ? ²Vdaná žena je zákonem vázána k žijícímu manželovi; když však muž zemře, je zproštěna zákona manželství. ³Pokud je tedy její muž naživu, bude prohlášena za cizoložnici, oddá-li se jinému muži. Jestliže však manžel zemře, je svobodná od zákona, takže nebude cizoložnicí, když se oddá jinému muži. ⁴Právě tak jste se i vy, bratří moji, stali mrtvými pro zákon skrze tělo Kristovo, abyste se oddali jinému, tomu, který byl vzkříšen z mrtvých, a tak nesli ovoce Bohu. ⁵Když jsme byli v moci hříchu, působily v nás vášně podněcované zákonem a nesly ovoce smrti. ⁶Nyní, když jsme zemřeli tomu, čím jsme byli spoutáni, byli jsme zproštěni zákona, takže sloužíme Bohu v novém životě Ducha, ne pod starou literou zákona. (Ř 7,1–6)

Osobní studium

Co chce apoštol Pavel vyjádřit svou ilustrací? Pokus se hlavní myšlenku jeho „obrazu“ vyjádřit vlastními slovy.

Pavlova ilustrace se nám může zdát na první pohled trochu „nepřehledná“, ale pozorné čtení a uvažování nám pomůže odhalit, co chtěl Pavel svým čtenářům sdělit.

V širším kontextu celého listu se Pavel zabývá bohoslužebným systémem ustanoveným na hoře Sínaj, který je označován termínem „zákon“. Židé Pavlovy doby nechtěli pochopit, že tento Bohem daný systém měl příchodem a vítězstvím Mesiáše skončit. Právě na to se apoštol soustřeďuje.

Pavlova ilustrace vyjadřuje ve své podstatě následující: Žena je vdaná za muže. Zákon jejich život spojil na dobu, pokud její manžel žije. Po jeho smrti je zbavena závazku, který ze vztahu vyplývá (Ř 7,3).

Přečti si ještě jednou text Ř 7,4.5. Jak apoštol Pavel aplikuje příklad zákona manželství na náboženský systém judaizmu?

Podobně jako smrt muže vysvobozuje ženu od „zákona manželství“, tak i smrt starého života v těle – prostřednictvím Krista – zbavuje Židy závazku k zákonu, který měli zachovávat až do příchodu Mesiáše. Nyní mohou vstoupit do „nového vztahu“. Jsou pozváni na svatbu s přicházejícím Mesiášem, aby přinášeli ovoce k Boží slávě.

Ve spojení s ostatními biblickými texty dojdeme k závěru, že není logické vysvětlovat tato slova tak, že od této chvíle už pro lidi neplatí Desatero. Přesto to někteří vykladači říkají. Ani oni však nechtějí tvrdit, že už by nemělo platit celé Desatero. Většinou chtějí jen odůvodnit to, že pro ně už není závazné přikázání o sobotě, zatímco zbývajících devět přikázání dále důsledně dodržují. Vysvětlovat Pavlova slova v Ř 7,4.5 takovýmto způsobem znamená podsouvat těmto veršům význam, který nikdy neměly.

Aplikace

Proč je nebezpečné vkládat do biblického textu význam, který v něm není? Jak se toho můžeme vyvarovat? Které „tradiční“ ve vašem společenství neobstojí ve světle skutečného významu biblického textu?

Hřích a zákon (Ř 7,7–11)

⁷Co tedy máme říci? Že zákon je hříšný? Naprosto ne! Ale hřích bych byl nepoznal, kdyby nebylo zákona. Vždyť bych neznal žádostivost, kdyby zákon neřekl: „Nepožádáš!“⁸Hřích použil tohoto přikázání jako příležitosti, aby ve mně probudil všechnu žádostivost; bez zákona je totiž hřích mrtev.⁹Já jsem kdysi žil bez zákona, když však přišel zákon, hřích ožil,¹⁰a já jsem zemřel. Tak se ukázalo, že právě přikázání, které mi mělo dát život, přineslo mi smrt.¹¹Hřích použil přikázání jako příležitosti, aby mne oklamal a tak mě usmrtil. (Ř 7,7–11)

Osobní studium

Jestliže v předchozích verších hovořil Pavel o celém systému náboženských obřadů, jak máme potom rozumět verši 7, který přímo cituje jedno z přikázání Desatera? Popírá tím to, co jsme řekli v předchozí části?

Určitě ne. Nesmíme zapomenout na to, že pro Pavla slovo zákon zahrnovalo i Desatero, ale nebylo omezeno jen na něj. Pavel používá jako příklad jedno z přikázání, ale mohl použít kterékoliv jiné nařízení Starého zákona. Kristovou smrtí a vzkříšením byl tento systém náboženských obřadů ukončen. To však nemůže znamenat konec platnosti morálního zákona, který byl vydán dávno před událostmi na hoře Sínaj a platí i po Golgotě.

Přečti si text Ř 7,8–11. Co v těchto verších apoštol mluví o vztahu mezi zákonem a hříchem?

Bůh se zjevil židovskému národu a jasně ukázal, co je správné v oblasti morálky, mezilidských vztahů, obřadů a zdraví. Upozornil je také na následky nerespektování těchto pravidel a jasně je nazval hříchem. Pavel vysvětluje, že nebýt „zákona“, nevěděl by, že chamtivost a žádostivost je hřích. Ve chvíli, kdy poznám Boží vůli, jasně si uvědomím svou hříšnost a svůj stav. Zjistím, že jsem odsouzen k smrti. V jistém smyslu tedy „umírám“.

Pavel se snaží tímto způsobem oslovit věřící Židy, kteří si „zákona“ velmi vážili. Jejich pozornost chce nasměrovat k Ježíši. Chce jim ukázat, že zákon byl potřebný, ale jeho funkce má své hranice. Zákon nám má poukázat na potřebu záchranu. Nikdy neměl být prostředkem, který by nás zachránil. Zachránit nás může jedině Ježíš.

Aplikace

Jak na tebe působí myšlenka, že tváří v tvář zákonu „umíráš“? Je to důvod k malomyslnosti? Chceš přijmout pozvání Ježíše Krista, který ti právě v této chvíli nabízí záchranu a věčný život?

Zákon je svatý (Ř 7,12–15)

¹²Zákon je tedy sám v sobě svatý a přikázání svaté, spravedlivé a dobré. ¹³Bylo snad to dobré příčinou mé smrti? Naprosto ne! Hřích však, aby se ukázal jako hřích, způsobil mi tím dobrým smrt; tak skrze přikázání ukázal hřích celou hloubku své hříšnosti. ¹⁴Vím, že zákon je svatý – já však jsem hříšný, hříchu zaprodán. ¹⁵Nepoznávám se ve svých skutcích; vždyť nedělám to, co chci, nýbrž to, co nenávidím. (Ř 7,12–15)

Osobní studium

Proč by zákon neměl být svatý, spravedlivý a dobrý? Proč podle tebe Pavel cítí potřebu zdůraznit tyto charakteristiky zákona?

Židé měli k zákonu velkou úctu. I Pavel se o něm vyjadřuje pozitivně. Zákon je skvělý dar, který má svůj účel. Nikdy však nemůže udělat to, k čemu nebyl určen – nezachrání nás od našich hříchů. To může udělat jedině Ježíš.

Přečti si text Ř 7,13. Koho Pavel obviňuje za svůj ubohý stav? Proč je tak důležité pochopit, že zdrojem naší hříšnosti není zákon, ale náš hříšný stav?

Pavel v tomto verši představuje „zákon“ v tom nejlepším světle. Ukazuje, že za jeho hříšný stav nemůže zákon, ale hřích. Hříšníky z nás nedělá zákon, ale „celá hloubka naší hříšnosti“ a „všechna žádostivost“ (Ř 7,8). Zákon je dobrý, neboť vyjadřuje Boží zásady pro naše chování, ale nás odsuzuje jako hříšníky.

Přečti si text Ř 7,14,15. Proč se zákonu tak dobře daří odhalovat naši hříšnost?

Každý z nás zoufale potřebuje Krista. Jen On nás může zbavit odsouzení (Ř 8,1). Jedině On má moc vysvobodit nás z otroctví hříchu.

Pavel o sobě mluví jako o člověku, který je „prodán do otroctví hříchu“. Je otrokem hříchu. Není svobodný. Nemůže dělat to, co by chtěl. Snaží se dělat to, co od něj požaduje zákon, ale hřích mu to nechce dovolit.

Touto ilustrací se Pavel snaží ukázat svým bratrům Židům nesmírnou potřebu Mesiáše. Již dříve zdůraznil, že vítězství je možné jen díky milosti (Ř 6,14). Tuto myšlenku opět potvrzuje v sedmé kapitole. Žít „pod zákonem“ znamená otročit hříchu, tomu nemilosrdnému otrokáři.

Aplikace

Jaká je tvá zkušenost s tím, že nás hřích skutečně „zotročuje“? Jsi někdy v pokušení zahrávat si s hříchem? Kdy? Proč se nám často zdá, že máme všechno v souvislosti s hříchem a pokušením pod kontrolou? Kdy podléháš pokušení? Proč je důležité vědět, že i přes naše pády máme u Ježíše neustále otevřené dveře? V čem spočívá podle tebe důležitost každodenního odevzdání se Ježíši?

Lidská slabost (Ř 7,16–20)

¹⁶Jestliže však to, co dělám, je proti mé vůli, pak souhlasím se zákonem a uznávám, že je dobrý.

¹⁷Pak to vlastně nejsem já, kdo jedná špatně, ale hřích, který je ve mně. ¹⁸Vím totiž, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, nepřebývá dobro. Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne.

¹⁹Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci. ²⁰Jestliže však činím to, co nechci, ne-dělám to já, ale hřích, který ve mně přebývá. (Ř 7,16–20)

Osobní studium

Jaký zápas zde apoštol Pavel představuje? V čem se jeho zkušenost podobá tvé zkušenosti?

Zákon je jako zrcadlo, kterým nám Duch svatý ukazuje, v čem nesplňujeme Boží požadavky. Svým úsilím naplnit tyto požadavky dává hříšník najevo, že s nimi souhlasí. Zákon je tedy dobrý. V nepořádku jsme my.

Přečti si text Ř 7,18–20. Které myšlenky zde apoštol Pavel znovu zdůrazňuje? Proč je podle tebe tento důraz tak silný? Co jím chce Pavel ukázat?

Abychom si uvědomili, jak moc potřebujeme Krista, vede nás Duch svatý k tomu, abychom prožili zkušenost starozákonního Izraele. Ellen G. Whiteová to popisuje následovně: „Lidé si neuvědomovali, jak hříšná jsou jejich vlastní srdce a že bez Krista nedokážou zachovávat Boží zákon. Protože se cítili dost silní, aby si sami zajistili svou spravedlnost, prohlásili: ‚Poslušně budeme dělat všechno, o čem Hospodin mluvil.‘ (Ex 24,7) Ochotně vstoupili do smluvního vztahu s Bohem. Uplynulo však pouze několik týdnů, když porušili svou smlouvu a uctivě se klaněli lité modle. Když teď poznali svou hříšnost a potřebu odpuštění, přivedlo je to k tomu, že cítili potřebu Spasitele, který byl zjeven ve smlouvě s Abrahamem a předobrazně představen v přinášených obětech. Nyní byli připraveni ocenit požehnání nové smlouvy.“ (PP 260.261; NUD 173.174)

Pokud se křesťané každý den znovu neodevzdají Kristu, slouží nadále hříchu – ačkoli to velmi neradi připouštějí. Ospravedlňují to tím, že cesta k posvěcení je dlouhá. Nikdo od nich nemůže hned čekat zázraky. Sedmou kapitolu Listu Římanům bychom však neměli používat jako výmluvu, pokud nemáme odvahy odevzdat celý svůj život Ježíši a prosit ho o vítězství. Tento text ve skutečnosti ukazuje naši slabost v boji s hříchem, ale zároveň nám dává naději na vítězství, které nám chce Ježíš dát.

Aplikace

Je zkušenost zklamání ze sebe sama, jak ji popisuje Pavel v této kapitole, i tvou zkušeností? Zažil jsi v životě vítězství, jež slíbil Ježíš těm, kteří mu budou důvěřovat? Pokud ne, co ti v tom brání?

Vysvobození ze smrti (Ř 7,21–25)

²¹Objevují tedy takový zákon: Když chce činit dobro, mám v dosahu jen zlo. ²²Ve své nejvnitřnější bytosti s radostí souhlasím se zákonem Božím; ²³když však mám jednat, pozoruji, že jiný zákon vede boj proti zákonu, kterému se podřizuje má mysl, a činí mě zajatcem zákona hříchu, kterému se podřizují mé údy. ²⁴Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti? ²⁵Jedině Bohu buď dík skrze Ježíše Krista, Pána našeho! – A tak tentýž já sloužím svou myslí zákonu Božímu, ale svým jednáním zákonu hříchu. (Ř 7,21–25)

Osobní studium

Přečti si text Ř 7,21–23. Kdy prožíváš podobný zápas ve svém životě nejčastěji? Co je příčinou tohoto zápasu? Proč je důležité pochopit, že samotný zápas není znamením toho, že nežijeme dobrým křesťanským životem?

Pavel v této části hovoří o jiném zákoně, který často ovládá jeho život – o zákonu hříchu. Sloužit hříchu však v konečném důsledku znamená smrt (viz Ř 7,10.11.13). Právě proto nazývá své tělo „tělem smrti“.

Ve své myslí však chce sloužit Božímu zákonu. Pod vlivem Ducha s tímto zákonem souhlasí a touží podle něj žít a zachovávat ho. Když se však o to snaží, nedaří se mu to, protože ho stále láká a vábí to špatné. Kdo z nás nikdy neprožil podobný boj? V myslí jasně víme, co máme dělat, ale přesto nemáme dostatek sil.

Přečti si text Ř 7,24.25. Co nás podle Pavla může vysvobodit z obtíží, o kterých mluví a které jsou často realitou i našeho života?

Někteří čtenáři Bible si kladou otázku, proč se Pavel poté, co slavnostně vysloví vděčnost velkému Bohu (Ř 7,25), opět vrací k myšlence své slabosti. Podle některých je to jakési shrnutí poselství celé sedmé kapitoly, které má být dáno do kontrastu s nádhernou zprávou následující kapitoly o slavném vysvobození. Jiní vykladači se domnívají, že slova „tak tentýž já sloužím svou myslí zákonu Božímu, ale svým jednáním zákonu hříchu“ (Ř 7,25) mají ukázat, že pokud se snažím „já sám“, nechávám Krista stranou a prohrávám. Bez Krista jsme předem odsouzeni k neúspěchu. Ať je správný ten, či onen výklad, to podstatné se nemění – bez Krista jsme v boji s hříchem bezmocní. V něm máme nový život. V boji s vlastním sobectvím se můžeme držet jeho zaslíbení vítězství. Toto rozhodnutí však musíme udělat my sami. Nikdo jiný se nemůže rozhodnout za nás. To je jediná cesta k vítěznému životu.

Aplikace

Na co se ve svém životě soustřeďuješ – na své prohry a selhání, nebo na mocného Boha, který tě chce zachránit a vysvobodit? Jak se to ve tvém životě projevuje? Které praktické kroky ti pomáhají držet se pevněji milujícího Zachránce? Pamatuji, že jen On jediný má moc změnit tvou slabost ve vítězství!

Podněty k zamýšlení

„Pavel toužil, aby jeho bratři pochopili, že právě sláva odpouštějícího Spasitele dává smysl celému judaizmu. Chtěl, aby pochopili, že když Kristus přišel na tento svět, předobraz se stal skutečností. Když Kristus zemřel na kříži jako oběť za hřích, obřadní zákon ztratil svou účinnost. Přesto byl slavný a úzce souvisel s morálním zákonem. Nesl v sobě pečeť božskosti a vyjadřoval jeho svatost a spravedlnost. Pokud byla tato nařízení, která ztratila svou platnost, tak úžasná, oč vznešenější musí být jejich naplnění v osobě Ježíše Krista, který se zjevil a obětoval...“ (6BC 1095)

„V Ř 7,25 apoštol píše: *Já sloužím svou myslí zákonu Božímu, ale svým jednáním zákonu hříchu.* To je to nejjasnější vyjádření, ze kterého se můžeme naučit, že jeden a tentýž člověk (věřící) slouží současně Božímu zákonu i zákonu hříchu. Člověk je současně ospravedlněn a zároveň hříšník (latinsky: *simul iustus et peccator*). Pavel neříká: „*Moje mysl slouží Bohu.*“ Neříká ani: „*Mé tělo slouží zákonu hříchu.*“ Apoštol říká: „*JÁ SÁM!*“ To znamená, že celá jeho bytost je v tomto rozdvojeném stavu. Proto Bohu děkuje, že může sloužit Božímu zákonu, a zároveň prosí o milost a odpuštění, že slouží zákonu hříchu. Nikdo však nemůže o tělesném (neobráceném) člověku říci, že slouží Božímu zákonu. Apoštol říká: *Vidíte? Je to tak, jak jsem řekl: Svátí (věřící) jsou současně hříšní i spravedliví.* Jsou spravedliví, neboť věří v Krista, jehož spravedlnost je přikrývá a je jim připočítána. Zároveň jsou však hříšníci, protože nenaplnují zákon a neustále mají hříšné touhy. Jsou jako nemocní lidé, o které se stará lékař. Jsou vážně nemocní, ale doufají a začíná jim být lépe. Brzy opět nabudou své zdraví. Takoví pacienti by si nejvíce uškodili tím, kdyby začali prohlašovat, že jsou již úplně v pořádku, protože by tím jen ještě více onemocněli (než byli nemocní původně).“ (LUTHER, Martin, *Commentary on Romans*, str. 114.115)

Otázky k rozhovoru

1. *Přečtěte si Lutherovu poznámku k textu Ř 7,25. Souhlasíte s jeho argumentací?*
2. *O kom je podle vás 7. kapitola Listu Římanům? O Pavlovi před, anebo po obrácení? Nebo tato kapitola mluví o něčem úplně jiném? Jak svou odpověď zdůvodníte?*
3. *Jak vysvětlíte, že se i pokřtění a znovuzrození křesťané potýkají s hříchem? Neměli bychom nad každým hříchem vítězit automaticky? Nebo budeme hřešit stále? Anebo je odpověď někde „mezi“?*
4. *Jaké možné nebezpečí vyplývá z názoru, že jako křesťané budeme vždy hřešit, vždy selhávat, vždy přestupovat Boží zákon? Na druhé straně – jaké možné nebezpečí vyplývá z názoru, že jako křesťané musíme zvítězit nad každou nesprávnou věcí, špatnou myšlenkou, špatným sklonem, protože jinak nebudeme spaseni?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátelé, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Svoboda v Kristu (Ř 8)

Základní verš

„Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši.“ (Ř 8,1)

Osmá kapitola Listu Římanům je odpovědí na sedmou kapitolu, ve které Pavel mluvil o frustraci, neúspěchu a odsouzení. V osmé kapitole již není žádné odsouzení. Namísto něj přichází svoboda a vítězství – díky Ježíši Kristu.

V sedmé kapitole se Pavel snažil ukázat, že ten, kdo v životě odmítne Krista, nebude mít ve svém snažení úspěch. Zůstane otrokem hříchu a nebude schopen kráčet lepší cestou. V osmé kapitole připomíná, že Ježíš Kristus nám nabízí vysvobození z hříchu a dává nám svobodu dělat správná rozhodnutí.

Dále Pavel vysvětluje, že za tuto svobodu bylo nutné zaplatit vysokou cenu. Kristus jako Boží Syn vzal na sebe lidskou přirozenost. To byl jediný způsob, jak se nám mohl přiblížit. Tím se stal nejen naším příkladem, ale především tím, kdo se za nás obětoval. Přišel „v těle, jako má hříšný člověk“ (Ř 8,3), „aby tak spravedlnost požadovaná zákonem byla naplněna v nás“ (Ř 8,4). Jinými slovy, Kristus svým vítězstvím nad hříchem – a naplněním všech požadavků zákona – umožnil všem, kteří v něj věří, aby také zvítězili nad hříchem. Ne však proto, aby byli spaseni, ale právě proto, že jsou spaseni. Poslušnost zákona nemá být – a ani nemůže být – cestou ke spasení. To bylo poselství nejen apoštola Pavla Římanům, ale i Martina Luthera celému světu. A přesně takové musí být i naše poselství.

V této lekci se budeme podrobněji zabývat pouze prvními 17 verši osmé kapitoly. Pokud vám to čas dovolí, přečtěte si i zbytek této kapitoly, která obsahuje krásná ujištění o Boží lásce. Tyto verše nádherným způsobem hovoří o naději. Povzbuzují nás, že „v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nas zamiloval“ (Ř 8,37). Tato naděje je postavena na jistotě lásky toho, který „neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal...“ (Ř 8,32).

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Být v Ježíši Kristu (Ř 8,1.2)

¹Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši, ²neboť zákon Ducha, který vede k životu v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti. (Ř 8,1.2)

Osobní studium

Přečti si text Ř 8,1. Jak rozumíš výrazu „není žádné odsouzení“? O jaké odsouzení jde a za co? Proč je to dobrá zpráva?

Slovní spojení „v Ježíši Kristu“ (nebo jen „v Kristu“) je v Pavlových listech velmi časté. Když je člověk „v Kristu“, znamená to pro Pavla, že přijal Krista za svého Spasitele. Takový člověk Kristu bezvýhradně důvěřuje a rozhodl se, že bude následovat i Ježíšův způsob života. Výsledkem je blízké osobní společenství s Kristem.

Život „v Kristu“ je zde představen jako protiklad života „podle těla“. Pavel takto v předchozí kapitole popisoval člověka v otroctví hříchu, který je odsouzen k smrti (Ř 7,11.13.24). Takový člověk prožívá ubohý život ve službách „zákona hříchu“ (Ř 7,23–25).

Potom však člověk odevzdá svůj život Ježíši. Jeho postavení před Bohem se najednou změní. Ten, kdo měl být odsouzen za přestoupení zákona, je nyní díky spravedlnosti Ježíše Krista v Božích očích tak dokonalý, jako kdyby nikdy nezhřešil. Už mu nehrozí odsouzení. Ne však proto, že by byl sám nevinný, bezhříšný nebo že si zasluhuje věčný život, ale proto, že přijal ten největší dar – spravedlivý život Ježíše Krista.

Tím však dobrá zpráva Listu Římanům nekončí.

Přečti si text Ř 8,2. Co člověka osvobozuje od otroctví hříchu? Jakou s tím máš zkušenost ty?

„Zákon Ducha, který vede k životu“ zde znamená Kristův plán na záchranu lidstva. V protikladu k němu Pavel v 7. kapitole psal o zákonu, který vede k smrti. Kristův zákon však přináší život a svobodu.

Aplikace

„Každý, kdo se nechce odevzdat Bohu, se dostává pod vládu jiné moci. Nepatří sám sobě. Může sice hovořit o svobodě, ale žije v nejstrašnějším otroctví... Člověk si namlouvá, že se řídí jen svým vlastním přesvědčením, ve skutečnosti se však podřizuje vůli knížete temnoty. Kristus přišel vysvobodit lidstvo z otroctví hříchu.“ (DA 466; TV 298) Jsi „otrok“, nebo jsi svobodný v Kristu? Jak můžeš získat v této otázce jistotu?

Na co zákon nestačil? (Ř 8,3.4)

³Bůh učinil to, co bylo zákonu nemožné pro lidskou slabost: Jako oběť za hřích poslal svého vlastního Syna v těle, jako má hříšný člověk, aby na lidském těle odsoudil hřích, ⁴a aby tak spravedlnost požadovaná zákonem byla naplněna v nás, kteří se neřídíme svou vůlí, nýbrž vůlí Ducha. (Ř 8,3.4)

Osobní studium

Přestože zákon (morální, ale i ceremoniální) je „dobrý“, jednu věc nám sám o sobě nemůže zajistit – nemůže nás uchránit před odsouzením a smrtí, kterou přináší hřích. Na to nezbytně potřebujeme Ježíše.

Co podle úvodních veršů pro nás nemohl udělat zákon, ale jen Kristus?

Bůh nabídl světu lék – „poslal svého vlastního Syna v těle, jako má hříšný člověk, aby na lidském těle odsoudil hřích“ (8,3). Kristovo vtělení bylo důležitým krokem v plánu záchran. Je správné, pokud zdůrazňujeme Ježíšův kříž, ale v rámci velkého plánu naší záchran byl velmi důležitý i jeho život „v těle“.

Díky tomu, že Bůh poslal Ježíše, můžeme i my nyní naplnit požadavky zákona. Zatímco jsme byli „pod zákonem“ (Ř 6,14), nebylo to pro nás možné, ale „v Kristu“ to možné je.

Nesmíme přitom zapomenout na to, že ani tehdy, když jsme „v Kristu“ schopni plnit požadavky zákona, si tím své spasení nijak nezajišťujeme. Takovou možnost nemáme a nikdy ani mít nebudeme. Znamená to, že žijeme novým životem, ke kterému nám Bůh dává sílu; životem, ve kterém jsme „ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a sklony“ (Ga 5,24). Díky Boží proměňující milosti se tak v nás může odrážet Kristův charakter.

Verš Ř 8,4 (ČSP) hovoří o těch, kteří „nechodí podle těla“. Slovo „tělo“ zde označuje nezměněnou osobnost. Žít „podle těla“ (Ř 8,5; ČSP) znamená nechat se ovládat sobeckými touhami. Žít „podle Ducha“ naopak znamená naplňovat požadavky zákona. To je možné jen díky pomoci Ducha svatého. Jen v Ježíši Kristu můžeme najít svobodu, která nám umožní dělat to, co vyžaduje zákon. Bez Krista to není možné. Člověk, který žije v otroctví hříchu, není schopen činit dobro, ani kdyby se pro to sám rozhodl (Ř 7,15.18).

Aplikace

V životě procházíme různými obdobími. Jak se ti právě teď daří žít podle požadavků Božího zákona? (Tato otázka nemá nic společného se snahou být zachráněn na základě svých skutků!) Co ti tvá odpověď prozrazuje o tom, jak Bůh ve své milosti mění tvůj život? Kolik prostoru jsi ochoten dát Kristu ve svém životě, aby ho mohl měnit?

Vliv těla, nebo Ducha? (Ř 8,5–8)

⁵Ti, kdo dělají jen to, co sami chtějí, tíhnou k tomu, co je tělesné; ale ti, kdo se dají vést Duchem, tíhnou k tomu, co je duchovní. ⁶Dát se vést sobectvím znamená smrt, dát se vést Duchem je život a pokoj. ⁷Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídít Božímu zákonu. ⁸Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu. (Ř 8,5–8)

Osobní studium

Jaké je základní poselství těchto veršů? Pokus se ho vyjádřit vlastními slovy. Co ti tento text říká o způsobu tvého života? Kam podle Pavla dojdeme, pokud se necháme „vést sobectvím“?

Těchto několik veršů nám poukazuje na dva druhy smýšlení a postojů. Jsou lidé, kteří se nechají ovládat svými přirozenými touhami, zatímco druhá skupina lidí se nechá vést Božím Duchem. V důsledku toho je i jejich život odlišný. Nechat se ovládat tělesnými věcmi v konečném důsledku znamená žít v nepřátelství vůči Bohu. Takový člověk totiž netouží po životě podle Boží vůle. Pavel zde chce opět jasně zdůraznit myšlenku, že bez Krista není možné zachovávat Boží zákon – a to ani při nejlepší vůli a úsilí.

Pavlovým hlavním záměrem bylo přesvědčit své židovské přátele, že v životě potřebují více než jen Tóru (zákon). Jejich každodenní chování bylo důkazem, že ačkoliv měli přístup k Božímu poselství, dopouštěli se stejných hříchů jako pohané (Ř 2). Toto je mělo vést k pochopení, jak naléhavě potřebují Mesiáše, Zachránce. Bez něho by zůstali otroky hříchu, neschopní vymanit se z jeho nadvlády.

Takto Pavel odpověděl lidem, kteří nemohli pochopit, že poselství Starého zákona již není pro jejich záchranu dostatečné. To, co dosud dělali, bylo naprosto správné a dobré, ale – potřebovali ještě přijmout Mesiáše.

Aplikace

Zamysli se nad svým životem v průběhu uplynulých 24 hodin. Projevoval se v něm spíše vliv „sobectví“, nebo „Ducha“? Pokud si uvědomuješ svá selhání a pády, pak i pro tebe zaznívá poselství evangelia – Ježíš je i tvým Spasitelem. Miluje tě a svou milostí chce změnit tvůj život.

Kristus v nás (Ř 8,9–14)

⁹Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá. Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho. ¹⁰Je-li však ve vás Kristus, pak vaše tělo sice podléhá smrti, protože jste zhřešili, ale Duch dává život, protože jste ospravedlněni. ¹¹Jestliže ve vás přebývá Duch toho, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, pak ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, obživí i vaše smrtelná těla Duchem, který ve vás přebývá. ¹²A tak, bratři, jsme dlužní, ale ne sami sobě, abychom museli žít podle své vůle. ¹³Vždyť žijete-li podle své vůle, spějete k smrti; jestliže však moci Ducha usmrcujete hříšné činy, budete žít. ¹⁴Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou synové Boží. (Ř 8,9–14)

Osobní studium

Pavel v tomto textu dále rozvíjí myšlenku dvou způsobů života. Lidé se mohou rozhodnout nechat se vést Božím Duchem, nebo svými vlastními hříšnými sklony. Jedna cesta vede k věčnému životu, druhá k věčné smrti. Třetí možnost neexistuje. Ježíš to jasně vyjádřil slovy: „Kdo není se mnou, je proti mně“ (Mt 12,30). Jednoznačněji a zřetelněji se to už vyjádřit nedá.

Ten, kdo žije „Duchem“, nežije „podle těla“. Duch Boží takového člověka vede a dává jeho životu směr. Pavel ho také nazývá Kristovým Duchem. Snad proto, že reprezentuje Krista. Jeho prostřednictvím Kristus přebývá v každém věřícím člověku (Ř 8,9,10).

V těchto verších se Pavel vrací k obrazu, který použil v 6. kapitole. Mluví o tom, že naše „smrtelné tělo“, které slouží hříchu, je při křtu symbolicky pohřbeno: „Starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován“ (Ř 6,6). Ale protože křest nesymbolizuje jen pohřbení starého člověka, ale i vzkříšení, pokřtěný člověk vstává, aby mohl žít novým životem. Toto „pohřbení“ starého způsobu života je rozhodnutím, které děláme každý den. Bůh nám nebere naši svobodu a možnost rozhodnout se. Pavel vyzývá křesťany v Kolosách: „Proto umrtvujte své pozemské sklony...“ (Ko 3,5).

I po obrácení stále zápasíme s hříchem. Rozdíl je v tom, že člověk, v němž přebývá Boží Duch, nyní dostává novou sílu k vítězství. Není jen zázračně vysvobozen z otroctví hříchu, ale ani v budoucnu nemusí být jeho otrokem a sloužit mu.

Aplikace

Uvažuj nad myšlenkou, že Boží Duch, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, chce přebývat i v tobě a změnit tvůj život. Jak si představuješ obrovskou moc a možnosti, které ti Boží Duch nabízí? Proč je někdy obtížné přijímat Boží nabídku na změnu života?

Přijetí do Boží rodiny (Ř 8,15–17)

¹⁵Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče! ¹⁶Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. ¹⁷A jsme-li děti, tedy i dědicové – dědicové Boží, spoludědicové Kristovi; trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy. (Ř 8,15–17)

Osobní studium

Vysvětlí vlastními slovy rozdíl mezi „Duchem otroctví“ a „Duchem synovství“. Proč můžeš mít jistotu, že jsi Božím dítětem?

Zachráněný člověk se nachází v nové situaci, kterou List Římanům ilustruje adopcí do Boží rodiny. Je osvobozen od strachu. Otrok musí sloužit svému pánovi a žije v trvalém strachu. I když mu slouží celá léta, nemá naději, že se jeho situace v budoucnu zlepší.

V úplně jiné situaci se nachází ten, kdo do svého života přijal Ježíše. Od této chvíle je totiž rozhodnut sloužit mu zcela dobrovolně. V této službě neprožívá strach, protože „dokonalá láska strach zahání“ (1J 4,18). Nejkrásnější poselství v této zprávě je, že když nás Bůh přijal za své děti, získáváme nárok na neuvěřitelně vzácné dědictví.

„Duch otroctví je výsledkem našeho úsilí žít v souladu s náboženskými předpisy a plnit požadavky zákona vlastní silou. Jedinou nadějí na úspěch máme v případě, že uzavřeme stejnou smlouvu jako Abraham – smlouvu milosti skrze víru v Ježíše Krista.“ (6BC 1077)

Boží Duch nás ujišťuje, že nás Bůh opravdu přijímá. Řídit se v životě na základě pocitů sice není zcela bezpečné, ale Boží vstup do našeho života můžeme pocítit i tímto způsobem. Ten, kdo v životě upřímně přijal nabídku Božího slova, pocítí ve svém nitru ujištění o tom, že je Božím dítětem.

Verš Ř 8,17 nám říká, že jsme „dědicové“. Patříme do Boží rodiny a jako Boží děti dostaneme od našeho Otce úžasné dědictví. Ničím jsme si ho nezasloužili; dostáváme ho jen z milosti na základě toho, co pro nás udělal Ježíš.

Aplikace

Jak bys na stupnici od jedné do deseti vyjádřil svou blízkost Bohu (1 – nejdále, 10 – nejbliže)? Proč je důležité cítit se blízko Bohu a prožívat jeho přijetí? Co člověku pomáhá „přiblížit se“ k Bohu? Co bys řekl člověku, který zná Boha jako neznámého vládce, ze kterého má navíc strach, a ne jako milujícího Otce, za kterým můžeme přijít s každým problémem?

Podněty k zamyšlení

„Plán spasení nenabízí věřícím zde na zemi život bez problémů a utrpení. Vyzývá věřící, aby následovali Krista na cestě sebezapření a potupy. ... Právě tehdy, když se objeví potíže, začíná se v životě jeho lidu projevovat Kristův charakter. ... Pokud prožíváme utrpení jako kdysi On, Kristus nás prostřednictvím něj vychovává a připravuje na to, abychom s ním jednou mohli být v jeho slávě.“ (Ellen G. Whiteová v 6BC 568.569)

„Záchranné lano, spuštěné od Božího trůnu, je dost dlouhé na to, aby dosáhlo do té největší hlubiny. Kristus může vytáhnout i toho největšího hříšníka z hluboké jámy úpadku a učinit ho Božím dítětem a dědicem nehynoucího dědictví.“ (7T 229)

„Ten, jehož ctílo celé nebe, přišel na tento svět, aby jako člověk jasně ukázal padlým andělům i obyvatelům bezhříšných světů, že s Boží pomocí může každý člověk kráčet cestou poslušnosti Božích přikázání... Náš Spasitel za nás zaplatil výkupné. Nikdo nemusí zůstat v satanově otroctví. Všemocný Kristus přichází za námi, aby nám pomohl.“ (1SM 309)

Otázky k rozhovoru

1. *Uvažujte chvíli o uvedených citátech. Jakou naději vyjadřují? Jak se tato zaslíbení mohou stát v našem životě realitou? Co nám v tom může bránit?*
2. *Jak vypadá život člověka, který „tíhne k tomu, co je tělesné“ (Ř 8,5)? K čemu nás vede Duch? Vede vás to, co děláte, sledujete, posloucháte nebo čtete, k tomu, co je duchovní? Kdy je tomu spíše naopak?*
3. *Přemýšlejte opět o tom, že ve velkém vesmírném konfliktu může člověk stát jen na jedné ze dvou stran. Není to příliš zjednodušená a černobílá? Jak může toto vědomí ovlivnit naše každodenní rozhodování i v „malých“ věcech?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Děti zaslíbení (Ř 9)

Základní verš

„Smilovává se tedy, nad kým chce, a koho chce, činí zatvrzelým.“ (Ř 9,18)

„Neboť je psáno: ‚Jákoba jsem si zamiloval, ale Ezaua jsem odmítl.‘ Mojžíšovi řekl: ‚Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.‘“ (Ř 9,13.15)

O čem Pavel mluví v těchto verších? Kam se ztratila svobodná vůle člověka, která dává smysl všemu, čemu věříme? Nemáme snad právo rozhodnout se pro Boha, nebo jej odmítnout? Mají nám snad tyto verše říci, že někteří lidé byli vyvoleni k záchraně, ale jiní budou zatraceni, bez ohledu na jejich osobní rozhodnutí?

Odpovědi na tyto otázky najdeme jako obvykle v širším kontextu Pavlových myšlenek. V této části dopisu se Pavel snaží poukázat na Boží právo určit, kdo bude patřit mezi ty, kteří budou „povoláni“. Bůh sám nese hlavní odpovědnost nejen za záchranu světa, ale i za zvěstování evangelia. Proč by si tedy nemohl vybrat své spolupracovníky? Pokud tím nikomu nebrání v možnosti být spasen, není jeho jednání v rozporu s principem svobodné vůle. Nepopírá to ani velkou pravdu o tom, že Kristus zemřel za všechny lidi a touží, aby byl každý zachráněn.

Pokud budeme 9. kapitolu Listu Římanům vnímat tak, že se nezabývá osobním spasením těch, o kterých mluví, ale jejich povoláním k určitému úkolu, pak zjistíme, že Pavlova slova problematická nejsou.

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Pavlova touha (Ř 9,1–12)

¹Mluví pravdu v Kristu, nelžu, a dosvědčuje mi to mé svědomí v Duchu svatém, ²že mám velký zármutek a neustálou bolest ve svém srdci. ³Přál bych si sám být proklet a odloučen od Krista Ježíše za své bratry, za lid, z něhož pocházím. ⁴Jsou to Izraelci, jim patří synovství i sláva i smlouvy s Bohem, jim je svěřen zákon i bohoslužba i zaslíbení, ⁵jejich jsou praotcové, z nich rodem pochází Kristus. Bůh, který je nade všemi, bud' pochválen na věky, amen.

⁶Ne že by slovo Boží selhalo. Vždyť ne všichni, kteří jsou z Izraele, jsou Izrael, ⁷ani nejsou všichni dětmi Abrahamovými jen proto, že jsou jeho potomci, nýbrž „z Izáka bude povoláno tvé potomstvo“, to jest: ⁸dětmi Božími nejsou tělesné děti, nýbrž za potomky se považují děti zaslíbené. ⁹Slovo zaslíbení zní takto: „V určený čas přijdu, a Sára bude mít syna.“ ¹⁰A nejen to: také Rebeka měla obě děti z téhož muže, z našeho praotce Izáka; ¹¹ještě se jí nenarodily a nemohly učinit nic dobrého ani zlého. Aby však zůstalo v platnosti Boží vyvolení, o kterém bylo předem rozhodnuto ¹²a které nezávisí na skutcích, nýbrž na tom, kdo povolává, bylo jí hned řečeno, že starší bude sloužit mladšímu. (Ř 9,1–12)

Osobní studium

Bůh chtěl mít na zemi své „misionáře“, posly, kteří přinesou světlo evangelia do temnoty pohanství. Vyvolil proto izraelský národ a dal se mu poznat. Izraelci se měli stát příkladem, který by k Bohu přitahoval i ostatní národy. Měli okolnímu světu představovat Boží charakter. Náznorná naučení obětní služby měla i ostatním národům poukazovat na Mesiáše, který je touží zachránit. Poselství o Bohu mělo překročit hranice Izraele a postupně naplnit tento svět.

Co Pavel v úvodním textu odhaluje o Izraelcích a co říká o Bohu? Proč je Pavlovo srdce naplněné bolestí? Jak rozumíš Boží svrchovanosti rozhodnout se, koho si vybere za svého spolupracovníka? Proč jsou slova o Božím vyvolení tak často nesprávně chápána?

V 9. kapitole Listu Římanům se Pavel snaží ukázat, že si nemáme myslet, že Boží plány a zaslíbení selhaly. Stále jsou tu lidé, s nimiž chce Bůh spolupracovat. Tento způsob práce s věrným zbytkem Pavel ilustruje příklady ze židovských dějin. Ukazuje, že Bůh si vždy vybíral své spolupracovníky: (1) Bůh neuzavřel smlouvu se všemi Abrahamovými potomky, ale vyvolil potomstvo Izáka. (2) Nevyvolil si ani všechny Izákovy potomky, ale jen Jákobův rod.

Je důležité všimnout si, že ani správný genetický (ani žádný jiný) původ ještě sám o sobě nezaručuje spasení. Můžeme patřit do správné rodiny nebo do správné církve, a přesto být zatraceni. Rozhodující je totiž víra, která se projevuje v lásce. Jen tak se dá poznat, kdo opravdu patří mezi „dětí zaslíbené“ (Ř 9,8).

Aplikace

„Vždyť ne všichni, kteří jsou z Izraele, jsou Izrael...“ (Ř 9,6). Jaké poselství má tento text pro nás křesťany (a zvláště adventisty), když v určitém smyslu vnímáme podobné poslání, jaké Bůh kdysi svěřil Izraelcům? Co rozhoduje o tom, zda jsi, anebo nejsi křesťan?

Boží vyvolení (Ř 9,12–16)

¹²[Boží vyvolení] nezávisí na skutcích, nýbrž na tom, kdo povolává... ¹³Neboť je psáno: „Jákoab jsem si zamiloval, ale Ezaua jsem odmítl.“ ¹⁴Co tedy řekneme? Je Bůh nespravedlivý? Naprosto ne! ¹⁵Mojžíšovi řekl: „Smiluj se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.“ ¹⁶Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se namáhá, ale na Bohu, který se smilovává. (Ř 9,12–16)

Osobní studium

Jak jsme řekli v úvodu, devátou kapitolu Listu Římanům správně pochopíme, když si uvědomíme, že Pavel zde neřeší otázku spasení jednotlivce. Mluví o konkrétních úkolech, ke kterým Bůh povolává konkrétní lidi. Bůh chtěl, aby se Jákob stal zakladatelem rodu Božích spolupracovníků při šíření evangelia do celého světa. Z této pasáže nevyplývá, že by Ezau nemohl být spasen. Bůh ho chtěl zachránit stejně jako kohokoli jiného.

Přečti si text Ř 9,12–16. Jak rozumíš těmto slovům v kontextu toho, co jsme dosud v Listu Římanům studovali? Vyjádři tyto verše vlastními slovy.

Pavel v textu nemluví o spasení (nebo nespasení) jednotlivců. Vždyť Bůh nabízí svou milost každému a chce, „aby všichni lidé došli spásy“ (1Tm 2,4). „Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem“ (Tt 2,11). Bůh si však může vybrat jednotlivce i celé národy, které sehraji v jeho plánu určitou roli. I kdyby Ezau chtěl, nemohl se stát praotcem Mesiáše nebo vyvoleného národa. Žádné Boží rozhodnutí ani prohlášení však nikdy nebránilo Ezauovi v přístupu ke spasení.

Dary Boží milosti jsou prostřednictvím Krista k dispozici všem. My všichni jsme byli vyvoleni, abychom byli zachráněni, ne zatraceni (viz Ef 1,4,5; 2Pt 1,10). Pokud se zaslíbení věčného života v našem případě nestane realitou, bude to proto, že jsme se tak rozhodli my, ne Bůh. Ježíš zemřel za každého člověka. Bůh ve svém slově představil klíčovou podmínku, na jejímž základě je každý člověk vyvolen pro věčný život. Je to víra v Ježíše Krista, která vede ospravedlněného hříšníka k novému životu poslušnosti.

Aplikace

V Kristu jsi byl ještě před stvořením světa vyvolen pro věčný život. Toto povolání a vyvolení jsi díky Ježíši dostal jako dar. Co prožíváš, když uvažuješ o této nesmírné přednosti a naději? Ve srovnání s tímto zaslíbením ztrácejí všechny nabídky světa svou hodnotu! Bylo by tragické, kdybys dovolil, aby tě hřích o tuto přednost připravil.

Tajemství Božích záměrů (Ř 9,17–24)

¹⁷Písmo přece říká faraónovi: „Vyzdvihl jsem tě, abych na tobě ukázal svou moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi.“¹⁸Smilovává se tedy, nad kým chce, a koho chce, činí zatvrzelým.¹⁹Snad mi řekneš: „Proč nás tedy Bůh ještě kárá? Může se vůbec někdo vzepřít jeho vůli?“²⁰Člověče, co vlastně jsi, že odmlouváš Bohu? Řekne snad výtvar svému tvůrci: „Proč jsi mě udělal takto?“²¹Nemá snad hrncíř hlínu ve své moci, aby z téže hroudy udělal jednu nádobu ke vznešeným účelům a druhou ke všedním?²²Jestliže Bůh chtěl ukázat svůj hněv a zjevit svou moc, a proto s velkou shovívavostí snášel ty, kdo propadli jeho hněvu a byli určení k záhubě,²³stejně chtěl ukázat bohatství své slávy na těch, nad nimiž se smiloval a které připravil k slávě – ²⁴na nás, které povolal nejen ze židů, ale i z pohanských národů. (Ř 9,17–24)

Osobní studium

Jak bys vlastními slovy vyjádřil hlavní myšlenku této části Listu Římanům? Jak rozumíš tomu, že Bůh se nad někým smiluje, a jiného zatvrdí?

Boží zásah proti Egyptu v době exodu byl součástí Božího plánu záchrany celého lidstva. Egyptané i ostatní národy měli pochopit, že jedině Hospodin je pravý Bůh. Bylo to pozvání pro lidi ze všech národů, aby se přestali spoléhat na své bohy a začali uctívat toho jediného a pravého.

Z biblické zprávy je jasné, že postavit se proti Bohu bylo faraónovým vlastním rozhodnutím. Opakovaně čteme, že faraón sám zatvrdil své srdce. Takový vliv na něj mělo Boží jednání. Až od šesté rány čteme, že Hospodin zatvrdil srdce faraóna. Bůh tedy jen potvrdil to, pro co se faraón opakovaně rozhodl. Faraónovo srdce se zatvrdilo vůči výzvě propustit Izraelce, nikoli vůči výzvě přijmout osobní spasení. Kristus zemřel za faraóna stejně jako za Mojžíše, Árona a ostatní Izraelce.

Problém je v tom, že jako hříšné lidské bytosti máme velmi zúžený pohled na svět a Boží činy v něm. Jak si můžeme myslet, že zcela pochopíme působení a jednání Boha, kterého nevidíme? Vždyť nerozumíme ani tomu, na co se každý den díváme kolem sebe – například v přírodě... Dějiny dokazují, že lidé často až po staletích začali chápat věci, které pro ně byly dosud záhadou.

Aplikace

Je pravda, že ne vždy rozumíme Božímu jednání. Díky Ježíši však můžeme vědět alespoň to, jaký Bůh ve skutečnosti je a jaké jsou jeho záměry s námi. Vše, co Bůh dělá, je motivováno láskou k jeho stvoření (J 14,9). Jak ti toto vědomí pomáhá důvěřovat Bohu i ve chvílích, kdy dobře nerozumíš jeho způsobu jednání nebo se ti zdá dokonce nespravedlivé či neférové?

Vy jste můj lid (Ř 9,25–29)

²⁵Jak je psáno u Ozeáše: „Lid, který není můj, povolám za svůj lid a Nemilovanou nazvu Milovanou, ²⁶a kde bylo řečeno: Vy nejste můj lid, tam budou nazváni syny Boha živého.“ ²⁷A Izaiáš prohláší o Izraeli: „Kdyby bylo synů Izraele jako písku v moři, jen zbytek bude zachráněn, ²⁸neboť Hospodin vykoná svůj soud na zemi rychle a úplně.“ ²⁹A jak to Izaiáš předpověděl: „Kdyby nám Hospodin zástupů nenechal aspoň símě, bylo by to s námi jako se Sodomou, Gomoře bychom byli podobni.“ (Ř 9,25–29)

Osobní studium

Pavel cituje ve verši 25. text z Oz 2,25 a ve verši 26. zase Oz 2,1. Pozadí tvoří příběh, který můžeme nazvat i hraným podobenstvím. Bůh přikázal Ozeášovi, aby si vzal za ženu prostitutku (Oz 1,2). Vztah proroka k jeho ženě měl ilustrovat Boží vztah k Izraeli, který mu byl nevěrný a chodil za cizími bohy. Děti z tohoto manželství dostaly jména, která vyjadřovala Boží odmítnutí a trest nad bezbožným Izraelem. Nejmladší syn se jmenoval Lóami, což znamená „Nejste lid můj“ (Oz 1,9).

Přesto Ozeáš předpovídá, že po trestech přijde den, kdy Bůh obnoví svou přízeň vůči tomuto lidu, zbaví ho falešných bohů a uzavře s ním smlouvu (viz Oz 2,11–19). Pak se ti, kdo byli nazýváni *Ló-ami* – „Nejste lid můj“, změní na *Ami* – „Můj lid“ (Oz 2,3.25).

V Pavlově době již patřili do Božího lidu („*Ami*“) i ti, „které povolal nejen ze židů, ale i z pohanských národů“ (Ř 9,24). To je nádherný příklad evangelia, které bylo hned od počátku určeno všem národům. Ve stejném duchu se také jako adventisté hlásíme k poslání, o kterém píše kniha Zjevení: „Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu“ (Zj 14,6). Dnes, stejně jako v Pavlově době či době starozákonních proroků, má být dobrá zpráva o záchraně hlášána po celém světě.

Přečti si text Ř 9,25–29. Pokus se najít všechny starozákonné citáty a odvolávky. Jaký cíl podle tebe Pavel připomínkou starozákonních textů sleduje? Jak bys shrnul hlavní poselství této části? Které Pavlovy myšlenky vyslovené v tomto odstavci jsou pro tebe zdrojem naděje?

Pavel těžko snášel, že mnozí z jeho krajanů odmítli pozvání evangelia (Ř 9,2). Je zde však „zbytek“, který tvoří ti, jimž na tomto pozvání velmi záleží a přijali ho. Boží zaslíbení neselhala, selhal člověk. Máme úžasnou naději, že Boží zaslíbení se skutečně naplní. Pokud se rozhodneme věřit jim a přijmout je, naplní se i v našem životě.

Aplikace

Kolikrát tě zklamali druzí lidé? Kolikrát jsi zklamal ty je? Pokud tě toto poznání vede k tomu, že si více uvědomuješ, jak moc potřebuješ odpouštějícího Spasitele, pak je možná právě teď ten správný okamžik odevzdat mu celý svůj život.

Kámen úrazu (Ř 9,30–33)

³⁰Co tedy nakonec řekneme? To, že pohanští národové, kteří neusilovali o spravedlnost, spravedlnosti dosáhli, a to spravedlnosti z víry; ³¹Izrael však, který usiloval o spravedlnost podle zákona, k cíli zákona nedospěl. ³²Proč? Protože nevycházel z víry, nýbrž ze skutků. Narazili na kámen úrazu, ³³jak je psáno: „Hle, kladu na Siónu kámen úrazu a skálu pohoršení, ale kdo v něho věří, nebude zahanben.“ (Ř 9,30–33)

Osobní studium

Jaká je hlavní myšlenka Pavlových slov v této části? Pokus se z ní vyvodit všeobecně platný princip. Co se můžeš naučit z chyb, o kterých Pavel mluví?

Pavel velmi jasně vysvětluje, proč se vyvolenému národu nedaří dosáhnout toho, o co usiluje a co s ním Bůh zamýšlel.

Je zvláštní, že pohané, které Bůh přijal, po něčem takovém ani netoužili. Sledovali jen své zájmy a cíle. Pak se však setkali s poselstvím evangelia, a když pochopili jeho obrovskou hodnotu, s nadšením ho přijali. Bůh je prohlásil za spravedlivé, protože přijali Ježíše Krista jako zástupce za svůj hříšný život. Byl to čin víry.

Problém Izraelců spočíval v tom, že narazili na „kámen úrazu“ (Ř 9,33). Někteří z nich, ale ne všichni (viz Sk 2,41), odmítli přijmout Ježíše z Nazareta jako Bohem poslaného Mesiáše. Nesplňoval totiž jejich představy a očekávání. Když přišel, otočili se k němu zády.

V závěru kapitoly Pavel cituje další starozákonní text: „Hle, kladu na Siónu kámen úrazu a skálu pohoršení, ale kdo v něho věří, nebude zahanben“ (Ř 9,33). V této pasáži Pavel znovu ukazuje, jak velkou roli hraje v plánu spasení víra (viz 1Pt 2,6–8). Kámen pohoršení? Ten, kdo v něho věří, nebude zahanben? Ano, pro mnohé je Ježíš kamenem úrazu a skálou pohoršení, ale pro ty, kteří ho znají a milují, je jinou skálou – „skálou spásy“ (viz Ž 89,27; 95,1).

Aplikace

Prožíval jsi někdy chvíle, kdy ti byl Ježíš také „kamenem úrazu“ nebo „skálou pohoršení“? Kdy to bylo? Co způsobilo, že se tento tvůj postoj změnil?

Podněty k zamyšlení

„Je jen jedno vyvolení – ať už jde o jednotlivce, nebo o národ – které podle Bible souvisí se spasením. Mnozí se dívají do budoucnosti a myslí si, že již dopředu byli vyvoleni pro nebe. O takovém vyvolení však Bible nemluví. Člověk je vyvolený pro to, aby s bázní a chvěním pracoval na své spáse (Fp 2,12). Je vyvolen, aby si oblékl plnou Boží výzbroj a bojoval dobrý boj víry. Je vyvolen, aby využíval všechny prostředky, které mu Bůh dává k dispozici, v boji proti nesvatých touhám, kterými chce satan zničit jeho život. Je vyvolen, aby bděl na modlitbách, zkoumal Písmo a vyhýbal se pokušení. Je vyvolen, aby rostl ve víře. Je vyvolen, aby poslušně přijal každé slovo z Božích úst a žil podle něho. To je biblické vyvolení.“ (TM 453.454)

„Žádný smrtelný člověk nedokáže plně pochopit povahu a dílo nekonečného Boha. Není možno jej objevit studiem a bádáním. Tato svatá bytost musí zůstat zahalena tajemstvím pro vzdělané i prosté. Ale i když si uvědomujeme, že „oblak a mrákota jsou kolem něho“, přesto můžeme vědět, že „spravedlnost a právo jsou pilíře jeho trůnu“ (Ž 97,2). Jeho jednání s námi dokážeme pochopit jen natolik, nakolik jsme schopni postřehnout jeho bezmeznou milost spojenou s nekonečnou mocí. Můžeme porozumět jen těm jeho záměrům, které jsme schopni pochopit. Ve všem ostatním smíme důvěřovat ruce, která je všemocná, a srdci, které je plné lásky.“ (Ed 169; VYCH 101)

Otázky k rozhovoru

1. *Někteří křesťané se domnívají, že ještě předtím, než se narodili, Bůh rozhodl, zda budou spaseni, anebo nebudou. Pokud byste patřili mezi ty, které Bůh ve své nekonečné moudrosti předurčil k zatracení, neměli byste žádnou šanci na záchranu, i kdybyste se o to velmi snažili. V čem spočívá problém takového chápání spasení? Jaké by to mělo důsledky?*
2. *V čem vidíte paralelu mezi posláním starozákonního Izraele a tím, jak vnímáme jako křesťané (a jako adventisté sedmého dne) své poslání na tomto světě? V čem toto poslání splňujeme, a v čem děláme chyby podobné těm, které dělali naši předchůdci?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Vyvolení z milosti (Ř 10 a 11)

Základní verš

„Chci tím říci, že Bůh zavrhl svůj lid? Naprosto ne! Vždyť i já jsem Izraelec, z potomstva Abrahama, z pokolení Benjamínova.“ (Ř 11,1)

V této lekci budeme studovat 10. a 11. kapitoly Listu Římanům. Větší prostor však budeme věnovat jedinácté kapitole. Abychom pochopili Pavlův způsob myšlení a argumentace, potřebujeme číst obě kapitoly najednou.

Tyto dvě kapitoly bývají nejednou předmětem velkých diskuzí. Jedno je ale všem jasné: Bůh ve své lásce touží, aby byly všechny jeho děti zachráněny. Žádná skupina není hromadně vyloučena z možnosti spasení. Desátá kapitola jasně ukazuje, že „není rozdílu mezi Židem a Řekem“ (Ř 10,12). Všichni jsou hříšníci a jejich jedinou nadějí je Boží milost projevená v oběti Ježíše Krista. Milost nemůže dostat nikdo na základě své národnosti, původu nebo svých skutků, ale jen na základě víry, že za něj Ježíš zemřel.

Toto téma Pavel rozvíjí také v 11. kapitole. Znovu musíme připomenout, že když Pavel mluví o vyvolení a povolání, nejde o otázku spasení, ale o vyvolení ke spolupráci s Bohem na záchraně světa. Žádné skupině lidí nebyla nikdy odepřena možnost spasení. Právě naopak. Když se – i díky apoštolu Pavlovi – dostalo evangelium mezi pohany, velké hnutí židů i pohanů se mohlo společně zapojit do díla evangelizace celého světa.

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Kristus a zákon (Ř 10,1–4)

¹Bratří, toužím z celého srdce a modlím se k Bohu, aby Izrael došel spásy. ²Vždyť jim mohu do-svědčit, že jsou plni horlivosti pro Boha, jenže bez pravého poznání. ³Nevědí, že spravedlnost je od Boha, a chtějí uplatnit svou vlastní; proto se spravedlnosti Boží nepodřídili. ⁴Vždyť Kristus je konec zákona, aby spravedlnosti došel každý, kdo věří. (Ř 10,1–4)

Osobní studium

V čem a jakými konkrétními kroky by se dnes mohla projevit snaha dosáhnout „své spravedlnosti“?

Zákonnictví (legalismus) může mít různou podobu. Všichni, kteří spoléhají sami na sebe – ať už na své dobré skutky, zdravou stravu, přísné zachovávání soboty nebo na to, co už přestali dělat – se dostávají do pasti zákonnictví, i když to vše dělají s tím nejlepším úmyslem. Stále si potřebujeme uvědomovat kontrast mezi Boží svatostí a naší hříšností. To je nejbezpečnější způsob, jak se ubránit myšlení, které vede lidi k spoléhání se na „svou vlastní spravedlnost“. Takový postoj je totiž pravým opakem spolehnutí se na spravedlnost Kristovu.

Text Ř 10,4 je velmi důležitý. Vystihuje podstatu celého Pavlova poselství křesťanům v Římě. Musíme ho však chápat ve správných souvislostech. Mnozí Židé se snažili ve vlastní síle poslouchat zákon, a tak být před Bohem spravedliví. Příchodem Mesiáše však poznali jedinou pravou cestu ke skutečné spravedlnosti. Je otevřena pro všechny, kteří se ve víře spolehnou na Krista. Byl to On, na koho ukazoval celý systém obřadů a obětí.

I kdyby bylo do této definice zahrnuto také Desatero, neznamenaloby to, že jeho platnost již skončila. Morální zákon odhaluje hříchy, chyby, selhání a vede nás k tomu, že si uvědomujeme potřebu Spasitele, odpuštění a spravedlnosti, kterou nám může dát jen Ježíš. V tomto smyslu je Kristus opravdu „konec“ zákona. Řecké slovo pro „konec“ (*telos*) můžeme přeložit také jako „cíl“ nebo „záměr“. V celkovém kontextu jsou nám patrně tyto další významy srozumitelnější. Kristus je skutečně cílem a smyslem zákona, protože zákon nás vede k Ježíši.

Myslet si však, že tento text hovoří o zrušení platnosti Desatera, by znamenalo ignorovat vše, co Pavel a Nový zákon hovoří o Božím zákoně.

Aplikace

Kdy se i ty dostáváš do pokušení usilovat o „vlastní spravedlnost“? Kdy se ti stává, že se ve srovnání s jinými vnímáš jako lepší? Jsi na to pyšný? Ztiš se na chvíli, porovnej svůj život se životem Krista a uvažuj o tom, jak „dobrý“ ve skutečnosti jsi. Neber to však jako důvod k malomyslnosti, ale jako pozvání k dobrému Spasiteli.

Vyvolení z milosti (Ř 11,1–10)

¹Chci tím říci, že Bůh zavrhl svůj lid? Naprosto ne! Vždyť i já jsem Izraelec, z potomstva Abrahama, z pokolení Benjamínova. ²Bůh nezavrhl svůj lid, který si předem vyhlédl. Nevíte z Písma, jak si Eliáš Bohu nařiká na Izrael? ³„Hospodine, proroky tvé pobili a oltáře tvé pobořili, já jediný jsem zůstal, a také mně ukládají o život!“ ⁴Jakou však dostal odpověď? „Zachoval jsem si sedm tisíc mužů, kteří nesklonili kolena před Baalem.“ ⁵A tak i nyní je tu zbytek lidu vyvolený z milosti. ⁶Když z milosti, tedy ne na základě skutků – jinak by milost nebyla milostí. ⁷Co z toho plyne? Izrael nedosáhl, oč usiluje. Dosáhli toho jen vyvolení z Izraele, ale ostatní zůstali zatvrzelí, ⁸jak je psáno: „Bůh otupil jejich mysl, dal jim oči, aby neviděli, uši, aby neslyšeli, až do dnešního dne.“ ⁹A David praví: „Ať se jim jejich stůl stane léčkou a pastí, kamenem úrazu a odplatou, ¹⁰ať se jim oči zatmějí, aby neviděli, a jejich šije ať je navždy sehnutá.“ (Ř 11,1–10)

Osobní studium

Proti kterému rozšířenému učení argumentuje Pavel v úvodních verších? Proč je toto učení nebezpečné?

Jako odpověď na otázku, zda Bůh skutečně „zavrhl svůj lid“, Pavel představuje obraz zbytku lidu, který je „vyvolený z milosti“. To je důkazem, že Bůh svůj lid nezavrhl. Záchrana je pro všechny – pro židy i pro pohany.

Musíme si uvědomit, že prvními křesťany byli právě Židé. Byla to například velká skupina lidí, kteří uvěřili o Letnicích. Apoštol Petr potřeboval zvláštní vidění od Boha, aby dokázal připustit, že i pohané mají stejnou možnost přijmout Boží milost (Sk 10; 15,7–9).

Přečti si text Ř 11,7–10. Co by bylo špatného na tvrzení, že Bůh záměrně oslepil a zatvrdil tu část Izraelců, kteří nepřijali Krista? Vysvětli nebezpečí takového postoje.

Ve verších Ř 11,8–10 Pavel cituje Starý zákon, který byl pro Židy jednoznačnou autoritou. Podle tohoto textu Bůh otupil jejich mysl, aby neviděli a neslyšeli. „Oslepil“ by však Bůh někoho proto, aby neviděl světlo, které by ho mohlo vést k záchraně? Určitě ne! Tomuto textu proto musíme rozumět ve světle toho, co jsme řekli v souvislosti s 9. kapitolou. Pavel nemluví o individuálním spasení, protože Bůh neodmítá hromadně žádnou skupinu lidí. Opět se zde hovoří o roli, kterou měl tento národ sehrát v Božím díle.

Aplikace

Co špatného je skryto v myšlence, že Bůh zavrhl určitou skupinu lidí jako celek a odepřel jim spasení? Jak bychom mohli tento pohled sladit s jasným biblickým učením, že Kristus zemřel, aby zachránil všechny? Uvažuj o tragických důsledcích v dějinách, které přineslo přesvědčení, že izraelský národ Bůh už „odepsal“.

Ušlechtilá oliva (Ř 11,11–24)

¹¹Chci tedy snad říci, že klopýtli tak, aby nadobro padli? Naprosto ne! Ale jejich selhání přineslo pohanům spásu, aby to vzbudilo žárlivost židů. ¹²Jestliže tedy jejich selháním svět získal a jejich úpadek obohatil pohany, co teprve, až se všichni obrátí? ¹³Vám z pohanských národů říkám, že právě já, apoštol pohanů, vidím slávu své služby v tom, ¹⁴abych vzbudil žárlivost svých pokrevních bratří a některé z nich přivedl ke spasení. ¹⁵Jestliže jejich zavržení znamenalo smíření světa s Bohem, co jiného bude znamenat jejich přijetí než vzkříšení mrtvých! ¹⁶Je-li první chléb zasvěcen, je svatý všechen chléb; je-li kořen svatý, jsou svaté i větve. ¹⁷Jestliže však některé větve byly vylomeny a ty, planá oliva, jsi byl naroubován na jejich místo a bereš sílu z kořene ušlechtilé olivy, ¹⁸nevynášeš se nad ty větve! Začneš-li se vynášet, vzpomeň si, že ty neneseš kořen, nýbrž kořen nese tebe! ¹⁹Řekneš snad: Ty větve byly vylomeny, abych já byl naroubován. ²⁰Dobře. Byly vylomeny pro svou nevěru, ty však stojíš vírou. Nepovyšuj se, ale boj se! ²¹Jestliže Bůh neušetřil přirozených větví, tím spíše neušetří tebe! ²²Považ dobrotu i přisnost Boží: přisnost k těm, kteří odpadli, avšak dobrotu Boží k tobě, budeš-li se jeho dobroty držet. Jinak i ty budeš vyťat, ²³oni však, nesetrvají-li v nevěře, budou naroubováni, neboť Bůh má moc naroubovat je znovu. ²⁴Jestliže tys byl vyťat ze své plané olivy a proti přírodě naroubován na ušlechtilou olivu, tím spíše budou na svou vlastní olivu naroubováni ti, kteří k ní od přírody patří! (Ř 11,11–24)

Osobní studium

Jakou naději popisuje Pavel ve verších Ř 11,11–15? Co znamená tato naděje pro tebe?

Pavel znovu odpovídá na otázku, která zazněla v úvodu kapitoly: „Zavrhl snad Bůh svůj lid? Pavel ukazuje, že to, co se zdálo jako zavržení, je ve skutečnosti jen dočasný stav.

Přečti si text Ř 11,16–24. Jaká je hlavní myšlenka těchto veršů?

Věrný zbytek Izraele Pavel přirovnává k ušlechtilé olivě. Některé její ratolesti byly vylomeny (ti, co neuvěřili). Tímto obrazem chce znázornit, že „Bůh nezavrhl svůj lid“ (Ř 11,2). Zůstal kořen a kmen. Na tento strom byli „naroubováni“ pohané, kteří uvěřili. Potřebnou mízu a sílu však berou z kořene a kmene, které představují věřící Izrael.

To, co se stalo Židům, kteří nepřijali Krista, hrozí i všem ostatním lidem. Bible nikde nehlasá učení „jednou spasen – navždy spasen“. Spasení je sice dar, ale my ho můžeme odmítnout – a dokonce o něj přijít i poté, co jsme ho už přijali. Ne, není správné, pokud při každém pádu a selhání zpochybňujeme svou jistotu spasení. Stejně špatný je však i opačný postoj, kdy jistotu spasení používáme jako odůvodnění toho, že na našich rozhodnutích už vlastně nezáleží. Můžeme mít jistotu spasení, jestliže setrváme v Boží dobrotě (viz Ř 11,22).

Aplikace

Nikdo by se neměl pyšnit svou vlastní dobrotou a povyšovat se nad druhé. Záchranu si nikdo z nás nezaslouží. Všichni ji dostáváme jako dar – nikdo ji nepřijímá jako mzdu. Před Bohem jsme si všichni rovni – jsme hříšníci, kteří potřebují Boží milost. Můžeme se chlubit jen tím, co pro nás Kristus navzdory naší bídě udělal. Jak bys tyto myšlenky vysvětlil někomu, kdo má pocit, že si Boží milost zaslouží jako náhradu za všechno, čeho se v životě zřekl a co pro Krista dělá?

„Tak bude spasen celý Izrael“

²⁵Nechci vás totiž, bratři, zůstat v nevědomosti o tom tajemství, abyste si nelibovali ve své moudrosti: část Izraele se zatvrdila až do doby, kdy vejde plný počet pohanů, ²⁶a tak bude spasen celý Izrael, jak je psáno: Ze Sionu přijde Osvoboditel, odstraní z Jakubova středu bezbožnosti. ²⁷A toto bude má smlouva s nimi, až odejmu jejich hříchy. (Ř 11,25–27; JB)

Osobní studium

O těchto několika verších křesťané diskutovali celá staletí. Jedno je v nich zcela jasné a srozumitelné – Bůh má velký zájem o židovský národ. Pavel zde opět odpovídá na otázku, zda Bůh svůj lid zavrhl. A opět na ni odpovídá záporně s tím, že (1) jejich zatvrzení je jen částečné a (2) je jen do času, „pokud nevejde plný počet pohanů“.

Co však znamená „plný počet (plnost) pohanů“? Mnozí považují toto slovní spojení za naplnění velkého evangelizačního poslání na této zemi. Označuje dobu, kdy celý svět uslyší poselství evangelia. „Plný počet pohanů“ se naplní tehdy, když bude evangelium zvěstováno všem. V té chvíli bude Ježíš téměř za dveřmi. V té době mnozí Židé přijdou ke Kristu.

Jiný problém souvisí s vyjádřením, že zachráněn bude „celý Izrael“ (Ř 11,26). Na základě toho, co víme o evangeliu, to určitě neznamená, že v době konce získá každý ze židovského národa automaticky spasení. Budeme-li číst verš 26 v Českém ekumenickém překladu, začíná slovy: „Pak bude spasen celý Izrael...“. Řecký text ale říká něco trochu jiného, jak to dobře vystihuje např. Jeruzalemská Bible: „a tak [takto, takovým způsobem] bude spasen celý Izrael...“. Jak? Jakým způsobem? Vírou ve Vysvoboditele. Tedy tak, jako každý jiný člověk. Písmo nikde neučí univerzalismus (spasení všech), a to ani v případě jednotlivých národů. Sám Pavel ve verši 14 říká, že touží, aby alespoň „některé z nich přivedl ke spasení“. Někteří toto pozvání přijali, jiní ho odmítají – podobně jako v kterémkoli jiném národě.

V knize *Poslové naděje a lásky* můžeme číst, že „Bůh očekává, že až se hlásání evangelia bude chýlit ke svému závěru ... mnozí (Židé) ho vírou přijmou za svého Vykupitele.“ (AA 381; PNL 218)

„Máme splnit ještě jednu velkou roli. Pán řekl, že k jeho lidu se připojí mnoho pohanů, ale i Židů. Mezi Židy je mnoho těch, kteří se obrátí. V jejich životě uvidíme zářit moc Božího spasení. Na světě je mnoho Židů, kterým má být přineseno světlo přítomné pravdy. Mnozí z nich toto světlo přijmou a s úžasným nadšením budou hlásat neměnnost Božího zákona.“ (Ev 578)

Aplikace

Udělej si čas na to, abys mohl přemýšlet o židovském základě křesťanské víry a úžasném duchovním dědictví, který nám předal izraelský národ. Jak může hlubší poznání židovského náboženství obohatit tvou křesťanskou víru?

Záchrana hříšníků (Ř 11,28–36)

²⁸Pokud jde o evangelium, stali se Božími nepřáteli, ale vám to přineslo prospěch; pokud jde o vyvolení, zůstávají Bohu milí pro své otce. ²⁹Vždyť Boží dary a jeho povolání jsou neodvolatelná. ³⁰Jako vy jste kdysi Boha neposlouchali, nyní však jste došli slitování pro jejich neposlušnost, ³¹tak i oni nyní upadli v neposlušnost, aby také došli slitování, jakého se dostalo vám. ³²Bůh totiž všechny uzavřel pod neposlušnost, aby se nade všemi slitoval. ³³Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty! ³⁴„Kdo poznal mysl Hospodinovu a kdo se stal jeho rádcem?“ ³⁵„Kdo mu něco dal, aby mu to on musel vrátit?“ ³⁶Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všechno! Jemu buď sláva na věky. Amen. (Ř 11,28–36)

Osobní studium

V těchto verších vidíme Pavlova velkou lásku k jeho národu. Muselo být pro něj obtížné setkávat se s krajany, kteří nebojovali jen proti němu, ale i proti evangeliu. Přesto pevně věřil, že mnozí z nich přijmou Ježíše jako Bohem poslaného Mesiáše.

Jakým způsobem Pavel ilustruje Boží lásku nejen k Židům, ale také k celému lidstvu? Jakým způsobem vyjadřuje úžasnou a tajemnou moc Boží milosti?

Přestože ve všech těchto verších dělá Pavel rozdíl mezi Židy a pohany, dochází k jasnému závěru: Bůh prokazuje své milosrdenství, lásku a milost všem hříšníkům. Božím plánem, který byl připraven ještě před vznikem světa, je zachránit všechny, kteří touží po spasení. Nedílnou součástí tohoto plánu jsou i spolupracovníci – ať už jednotlivci, nebo národy – kteří se měli stát Božími nástroji ve velkém plánu záchrany.

Pozorně a na modlitbě si přečti text Ř 11,31. Co nás tento text může naučit o vydávání svědectví nejen Židům, ale i všem lidem, se kterými přijdeme do kontaktu?

Není pochyb, že kdyby se křesťanská církev zachovala vůči Židům v dějinách jinak, mnohem více z nich by přijalo Ježíše jako Mesiáše. Velké odpadnutí v prvních staletích po Kristu a silné pohanské vlivy působící na křesťanství (včetně odmítnutí soboty jako Božího dne) určitě cestu Židům k Mesiáši neusnadnilo.

Je nezbytné, abychom jako křesťané, kteří ve svém životě okusili Boží milost, prokazovali lásku jiným. Pokud to nedokážeme, nejsme vlastně ani křesťané (viz Mt 18,23–35).

Aplikace

Víš o někom ve svém okolí, kdo potřebuje na vlastní kůži zažít milosrdenství, přestože si to nezaslouží? Co ti brání prokázat mu ho? Proč je to někdy tak těžké? Není to však právě to, co udělal Bůh pro tebe? Pros o sílu, abys dokázal udělat tento krok lásky.

Podněty k zamyšlení

„I když Izrael jako národ selhal, zachoval se z něj početný ostatek, který měl být zachráněn. V době Spasitelova příchodu žili zbožní muži a ženy, kteří s radostí přijali poselství Jana Křtitele. Pod jeho vlivem začali znovu zkoumat proroctví o Mesiáši. V době svého vzniku se raná křesťanská církev skládala z těchto věrných Židů, kteří uznali, že Ježíš Nazaretský je Vykupitel, jehož příchod toužebně očekávali. Právě na tento ostatek Pavel poukazuje, když píše: „Je-li první chléb zasvěcen, je svatý všechen chléb; je-li kořen svatý, jsou svaté i větve“ (Ř 11,16).“ (AA 376.377; PNL 215)

„Někteří Židé, podobně jako kdysi Saul z Tarsu, velmi dobře znají Písmo. Ti pak budou s úžasnou mocí hlásat neměnnost Božího zákona. Bůh Izraele způsobí, že se to stane za našich dnů. Jeho ruka není krátká na spasení. Budou-li jeho služebníci ve víře usilovat o ty, kdo byli tak dlouho opomíjeni a s pohrdáním odmítáni, zjeví se Boží spasení.“ (AA 381; PNL 218)

„Bůh očekává, že až se hlásání evangelia bude chýlit k závěru, bude vykonáno zvláštní dílo pro ty skupiny lidí, které byly až dosud zanedbávány. Pak budou Boží poslové věnovat pozornost především Židům, kteří se nacházejí ve všech částech světa. Až židovský národ pochopí, že Starý a Nový zákon tvoří jeden nedílný celek a objasňují Boží věčný záměr, mnozí jeho příslušníci budou mít dojem, že jim vzešel nový den stvoření a že nastalo vzkříšení jejich duší. Až si uvědomí, jak jednoznačně byl Kristus, vyličený v evangeliích, představen již na stránkách Starého zákona a jak jasně Nový zákon vysvětluje Starý, schopnosti, které v nich dřímají, se probudí a uznají, že Kristus je Spasitel světa. Mnozí ho vírou přijmou za svého Vykupitele.“ (AA 381; PNL 217.218)

Otázky k rozhovoru

1. *Židé, kteří přijmou Krista, mohou světu pomoci lépe pochopit krásu Božího zákona, zvláště soboty. Uvažujte společně, v čem můžeme být jako křesťané obohaceni právě pohledem a pochopením našich židovských „předchůdců ve víře“.*
2. *V čem máme jako adventisté přednost a výhodu ve snaze představit Židům evangelium? Žijí příslušníci tohoto národa i ve vašem okolí? Co můžete jako sborové společenství nebo jednotlivci udělat pro to, abyste jim usnadnili cestu k setkání s Mesiášem?*
3. *Čemu se můžeme naučit z jednání Izraele? V čem jsou naše dnešní chyby podobné jejich a proč se některé stále opakují? Jak se můžeme podobným chybám vyhnout?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Přemáhat zlo dobrem (Ř 12 a 13)

Základní verš

„A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.“ (Ř 12,2)

Pavel usiloval o to, aby křesťané v Římě změnili své nesprávné chápání Božího zákona. Zároveň jim však představil vysoký standard poslušnosti, která pramení z vnitřní proměny srdce a mysli. Tuto změnu může způsobovat v člověku jediné Boží moc. Na nás je, abychom se Bohu zcela odevzdali.

V Listu Římanům nenacházíme ani náznak toho, že by taková poslušnost přicházela automaticky. Křesťan si potřebuje uvědomit, co se od něj požaduje. V jeho srdci se pak musí zrodit touha žít podle těchto požadavků. A konečně, musí prosit Boha o sílu, bez níž taková změna života není možná.

Z toho vyplývá, že praktické činy jsou součástí křesťanské víry. Pavel neměl nikdy v úmyslu zlehčovat jejich význam. V kapitolách 13–15 se jim naopak často věnuje. Tím však v žádném případě nepopírá to, co řekl předtím o ospravedlnění z víry! Právě konkrétní činy jsou totiž skutečným projevem života víry. V jistém smyslu bychom mohli říci, že v novozákonní době jsme dostali větší zjevení než předchozí generace, což znamená, že se na nás kladou i větší požadavky. Máme totiž před sebou dokonalý příklad Ježíše Krista. „Nechť je mezi vámi takové smýšlení, jako [ne v Mojžíšovi, Danielovi, Davidovi, Šalomounovi, Enochovi, Deboře či Eliášovi, ale] v Kristu Ježíši“ (Fp 2,5). Krista vedla jeho nesobecká láska k té největší oběti, k tomu největšímu skutku lásky v dějinách vesmíru (Fp 2,6.7).

Nic na světě se nevyrovná tomuto příkladu.

Budování společenství

- ▶ **Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?**
- ▶ **Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.**

Rozumná služba Bohu (Ř 12,1.2)

¹Vybízím vás tedy, bratři, skrze milosrdenství Boží, abyste vydali svá těla v oběť živou, svatou a příjemnou Bohu; to je vaše rozumná služba Bohu. ²A nepřipodobňujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli zkoumat, co je Boží vůle, co je dobré, přijatelné a dokonalé. (Ř 12,1.2; ČSP)

Osobní studium

Jedenáctou kapitolou končí „věroučná“ část Listu Římanům. Závěrečné kapitoly obsahují praktické pokyny a osobní poznámky. I tyto kapitoly jsou však velmi důležité, protože hovoří o tom, jak se má naše víra konkrétně projevovat v každodenním životě.

Úvodem je třeba říci, že víra není náhradou poslušnosti. Víra nijak neruší náš závazek žít Bohu milým životem. Morální pravidla stále platí. Nový zákon je podrobně vysvětluje, někdy dokonce prohlubuje. Nikde se neříká, že žít podle těchto pravidel je pro křesťana snadný úkol. Naopak, někdy je to velmi těžký „boj“ s hříchem i vlastním já (1Pt 4,1). Kristus však slíbil, že nám dá svou sílu. Ve spojení s ním máme zajištěno vítězství. Tou nejužasnější zprávou je, že i když v tomto boji selžeme, nejsme proto zatraceni. Stále máme nebeského Velekněze, který dělá vše pro naši záchranu (Žd 7,25).

Přečti si text Ř 12,1. Jakou paralelu (podobnost) používá Pavel k vyjádření toho, jak by měl vypadat náš život? Jak tuto myšlenku doplňuje následující verš (12,2)?

Ve verši Ř 12,1 se Pavel odvolává na starozákonní oběti. Jak byly kdysi přinášeny oběti zvířat, tak mají nyní křesťané přinášet Bohu sami sebe. Neznamená to fyzickou smrt (ačkoli v dějinách bylo mnoho lidí, kteří pro věrnost Bohu položili své životy), ale především smrt hříchu, smrt sobeckému „já“. Máme žít životem, který bude k Boží slávě!

Křesťané jsou vyzýváni, aby přinášeli sebe jako „živou, svatou, Bohu milou oběť“. Je to výzva, abychom i přes chyby a nedostatky dávali své nejlepší schopnosti do služby Bohu. „Rozumná“ (ČSP; „pravá“ ČEP; řecky *logiké* – rozumná, smysluplná; opak pojmu tělesná) bohoslužba je taková, která (1) vychází ze stavu mysli a srdce člověka, ne z povinnosti plnit předpisy; (2) má svůj původ v Bohu (neboť Bůh je *logos* – slovo); (3) má i dnes svůj smysl (na rozdíl od překonaných starozákonních obětí) a (4) odpovídá okolnostem, vychází z pochopení pravdy zjevené v Kristu.

Aplikace

„Proměňujte se obnovou své mysli. (Ř 12,2) Tímto způsobem apoštol popisuje růst, pokrok křesťana. Oslovuje totiž ty, kteří již jsou křesťany. Křesťanský život neznámá strnule a nehybně stát, ale směřovat od toho, co je dobré, k tomu, co je lepší.“ (LUTHER, Martin; Commentary on Romans, str. 167.168.) Jak rozumíš Lutherovu vyjádření směřovat od dobrého k lepšímu? Jak se to může projevit ve tvém životě víry a v životě vašeho společenství?

Postoj skromnosti (Ř 12,3–21)

³Každému z vás říkám na základě milosti, která mi byla dána: Nesmýšlejte výš, než je komu určeno, ale smýšlejte o sobě střízlivě, podle toho, jakou míru víry udělil každému Bůh. ⁴Jako je v jednom těle mnoho údů a nemají všechny stejný úkol, ⁵tak i my, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu a jeden druhému sloužíme jako jednotlivé údy. ⁶Máme rozličné dary podle milosti, která byla dána každému z nás. ... ⁹Láska nechť je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, lněte k dobrému. ¹⁰Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému. ¹¹V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu. ¹²Z naděje se radujte, v souzení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. ¹³Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi, ochotně poskytněte pohostinství. ¹⁴Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, dobro, a ne zlo. ¹⁵Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. ¹⁶Mějte porozumění jeden pro druhého. Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. Nespoléhejte na svou vlastní chytrost. ¹⁷Nikomu neodplácejte zlym za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. ... ²¹Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem. (Ř 12,3–6.9–17.21)

Osobní studium

V předchozích lekcích jsme se snažili zdůraznit, že Boží morální zákon stále platí a není v rozporu s vírou. Hrozí nám však nebezpečí, že se tak moc upneme na literu zákona, že nám unikne duch tohoto zákona – duch lásky k Bohu a k jiným lidem. Lásku jako hodnotu zřejmě vyznávají všichni, ale projevat ji v každodenním životě je něco jiného než ji jen vyznávat slovy.

Jakým způsobem je podle úvodních veršů možné projevat lásku druhým lidem? Vyber si dvě z Pavlových rad a výzev k jednání, které bys chtěl začít aplikovat ve svém životě. Co můžeš udělat pro to, aby se ti to opravdu povedlo?

Bible na mnoha místech vyzdvihuje velký význam lásky v životě věřícího člověka. Jan píše, že „Bůh je láska“ (1J 4,8). Láska tedy výstižně popisuje Boží charakter. „Milovat“ znamená chovat se k jiným tak, jak se k nim chová Bůh.

V těchto verších Pavel ukazuje, že láska se projevuje zcela praktickým způsobem. Křesťané jsou pokorní, nejsou pyšní a v úctě dávají přednost jeden druhému (Ř 12,3.10). Dobře to vystihují i Ježíšova slova: „Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce...“ (Mt 11,29). Pokora patří ke křesťanskému životu. Stačí si uvědomit, jací bezmocní, slabí a nedokonalí jsme před Bohem. Přicházíme k němu s prázdnými rukama, protože mu nemáme co nabídnout. Sami se nemáme čím chlubit ani před Bohem, ani před lidmi. Apoštol Pavel nás vybízí k životu v pokoře (před Bohem i před lidmi).

Aplikace

Apoštol Pavel píše: „Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji“ (Ř 12,18). Jak se ti v životě daří řídit se podle těchto slov? Je to vůbec možné? Co konkrétně můžeš udělat právě dnes (nebo tento týden), aby lidé v tvém okolí mohli díky tobě cítit více lásky a klidu?

Křesťan a vládní moc (Ř 13,1–7)

¹Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, ²takže ten, kdo se staví proti vládnoucí moci, vzpírá se Božímu řádu. Kdo se takto vzpírá, přivolává na sebe soud. ³Vládcové nejsou přece hrozbou tomu, kdo jedná dobře, nýbrž tomu, kdo jedná zle. Chceš, aby ses nemusel bát vládnoucí moci? Jednej dobře, a dostane se ti od ní pochvaly. ⁴Vždyť je Božím služebníkem k tvému dobru. Jednáš-li však špatně, máš proč se bát, neboť nenese meč nadarmo; je Božím služebníkem, vykonavatelem trestu nad tím, kdo činí zlo. ⁵Proto je nutno podřizovat se, a to nejen z bázně před trestem, nýbrž i pro svědomí. ⁶Proto také platíte daň. Vládcové jsou v Boží službě, když se drží svých úkolů. ⁷Dávejte každému, co jste povinni: daň, komu daň; clo, komu clo; úctu, komu úctu; čest, komu čest. (Ř 13,1–7)

Osobní studium

Při čtení těchto Pavlových slov nás možná překvapí, že je Pavel píše v době, kdy žili pod nadvládou pohanské říše, která byla krutá a zkorumpovaná. Byla to bezbožná mocnost, která měla brzy rozpoutat hromadné pronásledování těch, kteří se hlásili ke Kristu. Její obětí se nakonec stal i sám apoštol Pavel. Přesto se domnívá, že i v takovém prostředí mají být křesťané dobrými občany. Koncept vlády a zákonů totiž pochází od Boha. Lidé potřebují žít ve společenství, které má svá pravidla, požadavky a nařízení. Anarchie není biblickým plánem.

To samozřejmě neznamená, že Bůh souhlasí se všemi formami státního zřízení a se všemi způsoby vlády. Naopak. V každé době existovaly totalitní režimy a zneužívání moci. I za těchto okolností by křesťané měli respektovat zákony své země – pokud ovšem nejsou v rozporu s Božími požadavky. Ty totiž stojí nad všemi zákony. Každý by měl prosit Boha o moudrost dříve, než se rozhodne jednat způsobem, který vyvolá konflikt. Z Písma víme, že Bohu věrní lidé se dostávali do rozporu s vládní mocí (Elijáš, Jeremjáš, Daniel apod.). I v naší zemi jsme byli svědky toho, jak během období fašismu a komunismu zákony a nařízení státu přivedly mnoho věřících do složitých situací. Mnozí byli vězněni, odvečeni nebo dokonce přišli o život; jiní zůstali pasivní a nepomohli těm, kteří jejich pomoc potřebovali. Prococtví říká, že v závěru dějin se tento konflikt vypustňuje (Zj 13). Do té doby se však máme snažit být s Boží pomocí co nejlepšími občany své země.

„Světskou vládu bychom měli uznávat jako Bohem ustanovené zřízení a měli bychom učit, že poslouchat ji v oblasti její zákonné pravomoci je naší svatou povinností. Pokud jsou však její požadavky v rozporu s Božími požadavky, pak musíme poslouchat spíše Boha než člověka. ... Nejsme vyzýváni k tomu, abychom vzdorovali autoritám. Svá slova, ať již mluvená, nebo psaná, bychom měli pečlivě vážit a měli bychom se vyhýbat všemu, co by mohlo vzbudit dojem, že zaujímáme nepřátelský postoj vůči právu a pořádku. Neměli bychom říkat ani dělat nic, čím bychom si zbytečně zavřeli cestu.“ (AA 69; PNL 40)

Applikace

Na tvůj praktický život má každý den vliv množství zákonů. (Například pravidla silničního provozu, daňové zákony, ochrana autorských práv atd.) Souhlasíš jako křesťan vždy s jejich zněním? Jsou dokonalé? Je to důvod, abys je nerespektoval? Co od tebe dnes čeká Bůh právě v této oblasti?

Milujte se navzájem (Ř 13,8–10)

⁸Nikomu nebudte nic dlužni, než abyste se navzájem milovali, neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil zákon. ⁹Vždyť přikázání „nezcizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nepožádáš“ a kterákoli jiná jsou shrnuta v tomto slovu: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ ¹⁰Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona. (Ř 13,8–10)

Osobní studium

Pavel v tomto textu vysvětluje podstatu zákona. Rozšiřuje jeho chápání podobně jako Ježíš v Kázání na hoře. Ukazuje, že hlavní motivací všeho, co děláme, má být láska. Protože Boží zákon vyjadřuje Boží charakter a protože Bůh je láska, právě láska je smyslem i podstatou zákona. Pavel nechce nahradit konkrétní požadavky zákona jakýmsi mlhavým a neurčitým postojem všeobecné lásky. Láska má vždy svůj konkrétní projev.

Zákon můžeme skutečně dodržovat pouze ve spojení s láskou, jinak ztrácí svůj smysl. Stačí si vzpomenout na ty, kteří vydali Ježíše na smrt a pak spěchali domů, aby náležitým způsobem „zachovali“ Boží přikázání o sobotě!

Přečti si text Ř 13,9.10. Která přikázání Pavel jmenuje jako příklady ilustrující principy lásky v zákoně? Proč podle tebe použil právě tato přikázání? Pokus se vlastními slovy vysvětlit myšlenku, že „láska je naplněním zákona“.

Princip lásky ve vztahu k zákonu však není ničím novým. Pavel vlastně cituje slova z knihy Leviticus: „Budeš milovat svého bližního jako sebe samého“ (Lv 19,18). Ukazuje tak, že láska byla základem zákona již ve Starém zákoně. Někteří lidé argumentují, že Pavel zde cituje jen některá přikázání, a tudíž platí jen ta. Ale Pavel necituje ani přikázání o úctě k rodičům a o službě jedinému Bohu. Přesto by nebylo správné dospět k závěru, že tato přikázání již pro křesťany nejsou závazná.

Všimněme si kontextu. Vzhledem k tomu, že se Pavel zabývá otázkou mezilidských vztahů, připomíná přikázání, která se jich bezprostředně týkají. Nemáme proto právo vysvětlovat si jeho slova jako pokus o odmítnutí zákona (viz Sk 15,20; 1Te 1,9; 1J 5,21). Navíc novozákonní texty jasně říkají, že pokud projevíme lásku druhým, je to projev naší lásky k Bohu (Mt 25,40; 1J 4,20.21).

Aplikace

Uvažuj o svém vztahu k Bohu. Jak se vztah s Bohem projevuje ve tvém chování k druhým lidem? Jaké místo má ve tvém životě láska k bližnímu? Jak se nechat více inspirovat Boží láskou?

Den spasení (Ř 13,11–14)

¹¹Víte přece, co znamená tento čas: už nastala hodina, abyste procitli ze spánku; vždyť nyní je nám spása blíže, než byla tenkrát, když jsme uvěřili. ¹²Noc pokročila, den se přiblížil. Odložme proto skutky tmy a oblečme se ve zbroj světla. ¹³Žijme řádně jako za denního světla: ne v hýření a opilství, v nemravnosti a bezuzdnostech, ne ve sváru a závisti, ¹⁴nýbrž oblečte se v Pána Ježíše Krista a nevyhovujte svým sklonům, abyste nepropadali vášním. (Ř 13,11–14)

Osobní studium

Během našeho studia jsme mohli jasně vidět, že se Pavel snaží křesťanům v Římě ukázat, jaká je role víry a skutků v kontextu Nového zákona. V dopise píše o spasení, o tom, jak se může stát hříšník před svatým Bohem spravedlivým. Těm, kteří přeceňovali význam zákona, se snažil poukázat na jeho pravý smysl. Pravé náboženství mělo být náboženstvím milosti. Ze svědectví proroků ve Starém zákoně však vidíme, že do judaizmu proniklo zhoubné zákonictví, které napáchalo velké škody. Taková deformace se žel nevyhnula ani křesťanství.

K jakému chování vyzývá Pavel křesťany v souvislosti s druhým Kristovým příchodem? Jak rozumíš apoštolské výzvě „oblečte se v Pána Ježíše Krista“? Jak konkrétně se může tato výzva projevit ve tvém životě?

V závěru Pavel vyzývá věřící, aby se „probudili“, protože Ježíšův návrat je každým dnem blíže. Nic na tom nemění ani skutečnost, že tato slova byla napsána před dvěma tisíci lety. Stále potřebujeme žít s vědomím, že Kristův příchod je blízko. Pokud jde o nás, Kristův návrat je pro nás tak blízko, jak blízko je náš den smrti. Zda budeme spát v hrobě 4 dny nebo 400 let, je téměř jedno. Událost, kterou budeme po smrti vnímat jako první, bude Kristův příchod. Kristův příchod je pro nás všechny opravdu dnes blíže, než byl v době, kdy jsme uvěřili. I když se Pavel v Listu Římanům tématu druhého příchodu Ježíše Krista nevěnuje tak podrobně jako například v dopisech Tesalonickým nebo Korintským, přece se k němu vrací. Vždyť je jedním z klíčových témat Nového zákona. Bez této naděje by naše víra ztratila smysl. K čemu by bylo ospravedlnění z víry, kdyby se při Ježíšově návratu tato nádherná pravda nestala realitou?

Aplikace

Co by se změnilo ve tvém životě, kdybys věděl, že Ježíš přijde za měsíc? Nebo zítra? Proč? V čem je rozdíl? Nikdo z nás neví, kdy nastane ten okamžik a setkáme se se svým králem. Jaké konkrétní změny tě toto vědomí nutí udělat?

Podněty k zamýšlení

„V Bibli je zjevena Boží vůle. Pravdy obsažené v Božím slově jsou výroky Nejvyššího Boha. Ten, pro kterého jsou tyto pravdy součástí života, se stává skutečně novým stvořením. Nedostává nové duševní schopnosti, ale z jeho mysli je odstraněna temnota neznalosti a hříchu, která zastírá naše chápání. Slova vám dávají nové srdce v podstatě znamenají: dám vám novou mysl, nové smýšlení. Změnu srdce vždy provází pochopení pravdy a jasné porozumění tomu, co od nás Bůh očekává. Ten, kdo na modlitbě věnuje svou pozornost Písmu, získá lepší úsudek a chápání. Obrácením se k Bohu jako kdyby postoupil na vyšší úroveň inteligence.“ (Ellen G. Whiteová, *My Life Today*, str. 24)

„Pán ... brzy přijde. Potřebujeme se na toto setkání připravit. Až ho uvidíme a On nás přivítá spolu s ostatními vykoupěnými, bude to něco úžasného! Čekali jsme už dost dlouho; naše naděje však neslabnou. Jen pohled na našeho Krále v jeho nádheře bude požehnáním na celé věky. Někdy mám chuť křičet: Já už chci jít konečně domů! Víím však, že se blíží doba, kdy Kristus přijde v moci a slávě, aby vzal všechny zachráněné do jejich věčného domova.“ (8T 253)

Otázky k rozhovoru

- 1. Otázka podřízení se určité formě vlády může být v některých případech velmi komplikovaná. Co byste poradili člověku, který je přesvědčen, že Bůh ho vede, aby udělal něco, čím by se dostal do rozporu s místními zákony? Jakými principy se máme v takových případech řídit? Proč je nezbytné daný problém dobře zvážit a hodně se za to modlit? A naopak, kdy a proč může být nebezpečné upadnout do pasivity a automaticky přijímat vše v této oblasti jako neměnné a Bohem dané?**
- 2. Co je podle vás těžší: dodržovat literu zákona, nebo celým srdcem milovat Boha a jiné lidi? Je to vůbec dobrá otázka? Můžeme tyto dvě věci postavit proti sobě? Svě odpovědi vysvětlíte.**
- 3. V souvislosti s naším studiem Listu Římanům se společně zamyslete nad tím, co vám utkvělo v paměti. Jak vám Pavlovy myšlenky z tohoto dopisu pomáhají pochopit, proč byla reformace tak důležitá?**

Praktický závěr

- ▶ **Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?**

Podněty k modlitbám

- ▶ **Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.**
- ▶ **Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?**
- ▶ **Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.**

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Křesťanský život (Ř 14–16)

Základní verš

„Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží.“ (Ř 14,10)

Dostali jsme se k poslední části našeho studia Listu Římanům. Listu, ve kterém našla svou inspiraci protestantská reformace. Jeho text nám mimo jiné ukazuje, proč se řadíme mezi protestanty a proč jimi chceme zůstat. Jako křesťané zastáváme princip Sola Scriptura – tedy že jediné Bible je pravidlem a normou našeho života. A právě z Bible jsme se dozvěděli pravdu, která před staletími vedla naše duchovní předchůdce k odtržení se od většinové církve. Je to velká pravda o spasení z milosti skrze víru.

Hlavní téma celého Listu Římanům by se možná mohlo definovat otázkou: „Co mám dělat, abych byl zachráněn?“ (Sk 16,30).

V Listu Římanům nacházíme na tuto otázku odpověď. Ta odpověď se však podstatně liší od té, kterou kdysi dostal od církve Martin Luther. Právě tento rozpor stál za vznikem reformace.

V poslední části svého dopisu se Pavel dotýká dalších témat, která sice netvoří podstatu jeho poselství, ale jsou důležitá pro celkové pochopení apoštolova prožívání víry a vztahů. V některých praktických otázkách Pavel zaujal velmi jednoznačný a nekompromisní postoj, v jiných případech je jeho postoj volnější. Zároveň však ukazuje, že v těchto případech je rozhodující především to, jaký postoj křesťané zaujmou k lidem, kteří se na tyto věci dívají jinak než oni.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Slabší ve víře (Ř 14,1–4)

1Bratra ve víře slabšího přijímejte mezi sebe, ale nepřete se s ním o jeho názorech. 2Někdo třeba věří, že může jíst všechno, slabý však jí jen rostlinnou stravu. 3Ten, kdo jí všechno, necht' nezlehčuje toho, kdo nejí, a kdo nejí, necht' neodsuzuje toho, kdo jí; vždyť Bůh jej přijal za svého. 4Kdo jsi ty, že soudíš cizího služebníka? O tom, zda obstojí či ne, rozhoduje jeho vlastní pán. A on obstojí, neboť Pán má moc jej podepřít. (Ř 14,1–4)

Osobní studium

První verše 14. kapitoly se zabývají problémem jedení masa, které mohlo být obětováno modlám. Jeruzalémský sněm (Sk 15) dospěl k závěru, že křesťané pohanského původu by se takovému jídlu měli vyhýbat. Otázkou však bylo, podle čeho rozeznat, které maso prodávané na veřejném trhu bylo či nebylo předtím obětováno v pohanských chrámech (viz 1K 10,25). Někteří křesťané tuto otázku vůbec neřešili, jiní v případech jakýchkoliv pochybností raději volili vegetariánskou stravu. Tento problém vůbec nesouvisí s otázkou vegetariánské stravy nebo zdravé životosprávy. Pavel zde neřeší ani otázku platnosti nařízení o čistém a nečistém mase. O to tu vůbec nejde. Aplikovat Pavlův text tak, že silný křesťan je ten, který je přesvědčen, že „může jíst všechno“ (Ř 14,2), co se týká otázky čistého a nečistého, by znamenalo překrucovat význam textu.

Výzva „přijímat“ toho, kdo je slabší ve víře, nás vede k tomu, abychom se s takovým člověkem nehádali, ale s láskou mu dali prostor a právo na jeho názor. Je dobré si všimnout i toho, že Pavel ve třetím verši nemluví o „slabších ve víře“ v negativním smyslu. Ani nedává radu, jak se stát „silnějším“. Pokud jde o Boha, ten přijímá i křesťana, který se jiným lidem zdá být přehnaně úzkostlivý a zásadový. „Vždyť Bůh jej přijal za svého“ (Ř 14,3).

Aplikace

Kdy od tebe Bůh čeká, že nebudeš druhé soudit kvůli odlišnému názoru, ale s láskou je přijímat? Kdy je naopak správné a nezbytné, aby ses ozval a zaujal stanovisko – ne vůči pohnutkám bližního, ale vůči jeho jednání? Kdy máme mlčet? Kdy jasně promluvit? Jak najít v těchto postojích správnou rovnováhu?

Zachovávání dní (Ř 14,4–10)

⁴Kdo jsi ty, že soudíš cizího služebníka? O tom, zda obstojí či ne, rozhoduje jeho vlastní pán. A on obstojí, neboť Pán má moc jej podepřít. ⁵Někdo rozlišuje dny, jinému je den jako den. Každý nechť má jistotu svého přesvědčení. ⁶Kdo zachovává určité dny, zachovává je Pánu. Kdo jí, dělá to Pánu ke cti, neboť děkuje Bohu; a kdo nejí, dělá to také Pánu ke cti, neboť i on děkuje Bohu. ⁷Nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu, ⁸umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu. ⁹Vždyť proto Kristus umřel i ožil, aby se stal Pánem i mrtvých i živých. ¹⁰Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží. (Ř 14,4–10)

Osobní studium

V souvislosti s tím, že máme brát ohled na druhé a dávat si pozor, abychom neposuzovali jejich jednání, se Pavel zmiňuje i o určitých zvláštních dnech, které někteří zachovávají, zatímco jiní ne.

O čem tedy Pavel ve verších Ř 14,4–10 mluví? Zdá se, že ve sboru v Římě došlo ke zvláštní neshodě, co se týká zachovávání určitých dnů. Náznak tohoto sporu vidíme i v Ga 4,9,10, kde Pavel napomíná věřící v Galacii za dodržování zvláštních ustanovení týkajících se různých „dní, měsíců, období a let“. Už v druhé lekci jsme připomínali, že někteří členové sboru v Galacii se snažili přesvědčit ostatní, aby se dali obřezat a zachovávali i další nařízení Mojžíšova zákona. Pavel se obával, že tyto myšlenky mohou ohrozit i křesťany v Římě. Je však možné, že v Římě žili věřící židovského původu, kteří stále zápasili s myšlenkou nutnosti zachovávat tradiční židovské svátky. Pavel jim říká, aby v této záležitosti jednali podle vlastního uvážení. Důležité však je, aby neodsuzovali ty, kteří se rozhodli jednat jinak. Zdá se, že někteří křesťané se rozhodli „pro jistotu“ zachovávat ještě některé ze židovských svátků. Pavel jim radí, aby v tom měli svobodu, pokud jsou přesvědčeni, že je to důležité.

Spojovat tento text (Ř 14,5) se zachováváním soboty je naprosto neopodstatněné. Sotva si umíme představit, že by Pavel zaujal takový volný a bezstarostný postoj k zachovávání části Desatera, jehož svatost a důležitost tak velmi zdůrazňoval. Chtěl snad zařadit tento typ nařízení do stejné kategorie jako jedení masa, které bylo možná obětované modlám?

Aplikace

Pavel v textu hovořil o těch, kteří se rozhodli dělat to, co sice nebylo nezbytné a „povinné“, ale přesto to dělali s radostí a „pro Pána“. Jaké pohnutky tě vedou konat to, co děláš (možná i správné věci, které Bůh žádá)? Děláš je jen proto, že „musíš“, nebo je to pro tebe radost? Kdy děláš věci s radostí, a kdy z donucení?

Odsuzování a souzení (Ř 14,10–14)

¹⁰Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží. ¹¹Neboť je psáno: „Jako že jsem živ, praví Hospodin, skloní se přede mnou každé koleno a každý jazyk vyzná, že jsem Bůh.“ ¹²Každý z nás tedy sám za sebe vydá počet Bohu. ¹³Nesudme už tedy jeden druhého, ale raději posuďte, jak jednat, abyste nekladli bratru do cesty kámen úrazu a nepůsobili pohoršení. ¹⁴Vím a jsem přesvědčen v Pánu Ježíši, že nic není nečisté samo v sobě, ale tomu, kdo něco pokládá za nečisté, je to nečisté. (Ř 14,10–14)

Osobní studium

Všichni máme někdy sklon nelítostně soudit druhé – často i za to, čeho se dopouštíme sami. V našem životě se nám některé věci nezdají tak špatné, jako když je vidíme u druhých. Svým pokrytectvím můžeme klamat sami sebe, ale určitě ne Boha, který nás varuje: „Nesudte, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Anebo jak to, že říkáš svému bratru: ‚Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka‘ – a hle, trám ve tvém vlastním oku!“ (Mt 7,1–4).

Myšlenku Božího soudu vyneseneho nad každým jednotlivcem doplňuje v 11. verši apoštol Pavel citací z knihy proroka Izajáše (Iz 45,23). Slovní spojení „každý klesne na kolena“ a „každý jazyk odpřisáhne“ ukazuje na osobní odpovědnost jednotlivce. Každý se bude sám zodpovídat za své jednání a svůj život (Ř 14,12). V tomto specifickém smyslu slova není nikdo z nás „strážcem svého bratra“.

I v této pasáži Pavel stále řeší otázku jídla, které bylo obětováno modlám, ne rozdíl mezi jídlem, které je v Bibli označeno za čisté a nečisté. Pavel říká, že jíst jídlo obětované modlám není samo o sobě nic špatného. Vždyť co jsou modly? Podle Pavla nejsou nic (1K 8,4), proto není třeba se příliš trápit tím, zda toto jídlo předtím někdo obětoval modle v podobě sochy zobrazující žábu nebo býka. Nikdo by však neměl být veden k tomu, aby jednal proti svému svědomí. A to ani v případě, že jeho svědomí je až přehnaně citlivé. Právě s tím však měli „silní“ bratři problém. Pohrdali přehnanou úzkostlivostí svých „slabých“ sourozenců ve víře, čímž jim kladli do cesty kámen úrazu a byli jim pohoršením.

Aplikace

Jak může tvé horlivosti pro Boha hrozit podobné nebezpečí? Kdy míváš pokušení být „svědomím“ druhých? Jsou dobré úmysly omluvou takového chování?

Brát ohled na druhé (Ř 14,15–23)

¹⁵Trápí-li se tvůj bratr pro to, co jíš, nežiješ už v lásce. Neuváděj tedy svým jídlem do záhuby toho, za něž Kristus umřel! ¹⁶Nevydávej v potupu to dobré, co jste přijali. ¹⁷Vždyť království Boží není v tom, co jíte a pijete, nýbrž ve spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého. ¹⁸Kdo takto slouží Kristu, je milý Bohu a lidé si ho váží. ¹⁹A tak usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu. ²⁰Nenič kvůli pokrmu Boží dílo! Ano, všechno je čisté, zlé však je, když někdo pohoršuje druhého tím, co jí. ²¹Je tedy dobré nejíst maso a nepít víno a nedělat nic, co je tvému bratru kamenem úrazu. ²²Tvé přesvědčení ať zůstane mezi tebou a Bohem. Blaze tomu, kdo sám sebe neodsuzuje, když se pro něco rozhodl. ²³Ten však, kdo pochybuje, byl by odsouzen, kdyby jedl, neboť by to nebylo z víry. A cokoli není z víry, je hřích. (Ř 14,15–23)

Osobní studium

Apoštol Pavel se snaží dát správnou váhu různým stránkám křesťanského života. I když strava je důležitá, Pavlovi čtenáři by neměli podlehnout pokušení hádat se s těmi, kteří se rozhodli jíst výlučně stravu rostlinného původu, aby se tak vyhnuli možnosti, že by náhodou snědli maso předtím obětované modlám. Namísto toho se měli raději zaměřit na spravedlnost, pokoj a radost z Ducha svatého (1K 8,12.13). Jak můžeme tento princip aplikovat dnes? I když poselství o zdravé stravě může být dnes pro nás velkým požehnáním, jsme vyzýváni, abychom s láskou respektovali přístup těch, jejichž postoj k otázce stravování se od našeho liší.

Poté, co je v textu zmínka o právu každého člověka jednat podle vlastního svědomí, ve verši 22 čteme zajímavou větu: „Blaze tomu, kdo sám sebe neodsuzuje, když se pro něco rozhodl.“ Co tím Pavel myslel?

Slyšel jsi někoho říkat: „Nikdo nemá právo rozkazovat mi, co mám jíst, co si mám obléci nebo jak se mám bavit!“ Je to opravdu tak? Nikdo z nás nežije ve vzduchoprázdnu. Naše jednání, slova, činy a za určitých okolností i náš jídelníček může mít vliv na druhé – už ať kladný, nebo záporný. Pokud si tě někdo váží a ty jsi jeho „vzorem“, pak může být ovlivněn tvým příkladem. (Platí to nejen ve vztahu rodič – dítě, ale i ve vztahu učitel – žák, nadřízený – podřízený apod.) Bylo by naivní domnívat se, že náš příklad druhé neovlivňuje. Argument, že přece nikoho k ničemu nenutím, je jen výmluva. Jako křesťané neseme určitou odpovědnost i za druhé lidi. Pokud je náš příklad svede na nesprávnou cestu, nejsme bez viny...

Aplikace

Jaký příklad dáváš druhým? Jak by ses cítil, kdybys zjistil, že mladí lidé a nově obrácení křesťané se v životě řídí tvým příkladem? Co dovolíš Bohu ve tvém životě změnit?

Závěrečná přání a chvalozpěv (Ř 15–16)

¹*My silní jsme povinni snášet slabosti slabých a nemít zalíbení sami v sobě. ²Každý z nás at' vychází vstříc bližnímu, aby to bylo k dobru společného růstu. ³Vždyť Kristus neměl zalíbení sám v sobě, nýbrž podle slov Písma: „Urážky těch, kdo tě tupí, padly na mne.“ (Ř 15,1–3)*

⁵*Bůh trpělivosti a povzbuzení at' vám dá, abyste jedni i druzí stejně smýšleli po příkladu Krista Ježíše, ⁶a tak svorně jedněmi ústy slavili Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista. (Ř 15,5.6)*

¹³*Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého. ... ³³Bůh pokoje buď se všemi vámi. Amen. (Ř 15,13.33)*

²⁵*Sláva tomu, který má moc upevnit vás ve víře podle mého evangelia a podle zvěsti Ježíše Krista: v ní je odhaleno tajemství, které od věčných časů nebylo vysloveno, ²⁶nyní je však zjeveno prorockými Písmy a z příkazu věčného Boha stalo se známým mezi všemi národy, aby je poslušně přijali vírou.*

²⁷*Jedinému moudrému Bohu buď skrze Ježíše Krista sláva na věky věků. Amen. (Ř 16,25–27)*

Osobní studium

O jakých důležitých principech hovoří Pavel v Ř 15,1–3? V čem tato slova odrážejí život Kristova následovníka. Jak se projevují ve tvém životě?

V poslední kapitole Listu Římanům Pavel představuje svého Pána jako „Boha trpělivosti“, tedy toho, který pomáhá svým dětem vytrvat. „Bůh povzbuzení“ nám dává novou odvahu. „Bůh naděje“ přináší naději do světa, který ji tak zoufale potřebuje. Podobně „Bůh pokoje“ je nejen dárce klidu, ale také jediný, kdo nám dává pokoj a klid jako dar a s kým to vše můžeme prožívat. Pavel končí svůj dopis o ospravedlnění z víry skutečně úžasnými závěrečnými myšlenkami. Přání radosti, naděje a pokoje! Přání toho, co tento svět tak velmi potřebuje.

Celý dopis končí nádherným vzdáním chvály Bohu (Ř 16,25–27). Jen na něj se totiž mohou všichni křesťané (i ti v Římě) spolehnout jako na svého Otce, který je přijímá za své děti ospravedlněné z víry.

Mluvili jsme o tom, že Bůh inspiroval Pavla k napsání dopisu křesťanům v Římě. Pavel v dopise reaguje na specifické problémy v konkrétním čase. Neznáme všechny detaily, nevíme ani, co konkrétně Bůh zjevil Pavlovi o budoucnosti.

Ano, Pavel věděl o „odpadnutí“ (2Te 2,3), ačkoli text neříká, kolik toho věděl. Nevíme, zda si Pavel uvědomoval význam svého dopisu nejen pro Římany, ale i pro budoucí generace křesťanů. Ve skutečnosti na tom nezáleží. Důležité však je, že v těchto slovech vůdci reformace rozpoznali důležité a zapomenuté pravdy křesťanství. Právě z těchto myšlenek se zrodila protestantská reformace. Každý, kdo chce být věrný Ježíši, najde v těchto slovech Bohem inspirované rady, na kterých může postavit svou víru a své odevzdání se Bohu, i kdyby se celý svět ubíral jiným směrem (viz Zj 13,3).

Aplikace

V závěru svého dopisu (a také našeho studia Listu Římanům) Pavel chválí Boha za to, jak ho poznal a okusil jeho lásku a péči. Jaký „chvalozpěv“ bys napsal ty? Jakými slovy bys vyjádřil, jak jsi Boha poznal na základě studia Bible a osobní zkušenosti?

Podněty k zamyšlení

„Viděla jsem, jaké nebezpečí se skrývá v tom, když se Boží lid domnívá, že by měl prosit o radu manžele Whiteovy. Nemělo by to tak být. Milující Spasitel je volá k sobě, aby se mu svěřili se svými starostmi. Nabízí jim pomoc. . . . Mnozí se nás ptají: Měl bych udělat toto? Měl bych se pustit do toho nebo onoho? Nebo se ptají, jak se mají oblékat, zda mají nosit určitý typ oděvu. Říkám jim: Tvrdíte, že jste Kristovi učedníci, studujte proto Bibli. Pozorně a s modlitbou čtete příběh Spasitele, který žil mezi námi. Nechte se inspirovat jeho životem a nesejdete z úzké cesty. Zásadně odmítáme být vašim svědomím. Pokud bychom vám řekli, co máte dělat, budete se na nás dívat jako na své vůdce – namísto toho, abyste svůj pohled upírali přímo na Ježíše.“ (2T 118.119)

„Nesmíme se zbavovat vlastní zodpovědnosti a očekávat od druhých, že nám řeknou, co máme dělat. Na lidské rady se nemůžeme spoléhat. Pán nás i kohokoli jiného ochotně poučí o tom, co je naší povinností. Přijdeme-li k němu s důvěrou, sám nám odhalí svá tajemství. Když se k nám Pán přiblíží a bude s námi rozmlouvat tak, jako dříve rozmlouval s Enochem, naše srdce zahoří. Lidé, kteří se rozhodnou předložit Bohu všechny své záležitosti a v ničem se neodchýlit od jeho vůle, budou vědět, jak se kdy zachovat. Pán jim dá nejen moudrost, ale i sílu, sílu k poslušnosti a službě, jak sám zaslíbil.“ (DA 668; TV 427)

„V církvi byli vždy lidé, kteří se neustále snaží prosazovat svou osobní nezávislost. Zdá se, že nejsou schopni pochopit, že duchovní nezávislost snadno svede člověka k tomu, že se začne příliš spoléhat sám na sebe a důvěřovat svému vlastnímu úsudku. Nevědí, že je třeba dbát na rady bratří, zvláště těch, které Bůh pověřil vedením svého lidu, a hluboce si vážit jejich úsudku. Bůh propůjčil své církvi zvláštní autoritu a pravomoc a nikdo nemá právo ji znevažovat nebo jí pohrdat. Kdo se takto chová, pohrdá Božím hlasem.“ (AA 163.164; PNL 94)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak můžeme zůstat věrní tomu, v co věříme a o čem jsme přesvědčeni, a přitom neodsuzovat ty, kteří se na věci dívají jinak?*
2. *Jak zůstat čestnými vůči svému svědomí, „nebýt svědomím“ pro jiné a zároveň se snažit pomoci těm, o kterých se domníváme, že se mýlí? Kdy mluvit, a kdy naopak mlčet? Kdy je mlčení a nečinnost hříchem?*
3. *Jak prožívat svobodu v Pánu, ale zároveň být dobrým příkladem pro ty, kteří nás pozorují?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Použité zkratky

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad. Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21	Bible, překlad 21. století
BK	Bible kralická
ČSP	Český studijní překlad
JB	Jeruzalémská Bible
SNC	Slovo na cestu

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen G. Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název
AA	The Acts of the Apostles
DA	The Desire of Ages
Ed	Education
Ev	Evangelism
PP	Patriarchs and Prophets
SC	Steps to Christ
SM	Selected Messages
T	Testimonies for the Church
TM	Testimonies to Ministers and Gospel Workers

Zkratka	Český název
CVP	Cesta k vnitřnímu pokoji
NUD	Na úsvitu dějin
PNL	Poslové naděje a lásky
TV	Touha věků
VYCH	Výchova

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary
RH	Advent Review and Sabbath Herald

Sbírky ve 4. čtvrtletí 2017

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek, které mají určitý systém. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních sbírky dvě. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2017 obsahuje témata jednotlivých sobot, která lze využít při plánování bohoslužeb v tomto roce. Každou sobotu, většinou v rámci sobotní školy, máme sbírku pro potřeby celosvětové misie a některé soboty mají pro danou sbírku speciální určení. Sbírkou každé 13. soboty ve čtvrtletí jsou určeny pro podporu misijních projektů v určité vybrané části světa.

Všechny vybrané dary jsou vždy odeslány prostřednictvím Interevropské divize pro potřeby naší celosvětové církve. Výjimkou je sbírka na stavební projekty, která zůstává vždy pro potřeby příslušného sdružení, a sbírka pro Adru, ze které je 50% určeno pro potřeby Adry v dané unii.

Určitou nezanedbatelnou část prostředků vybraných v misijních sbírkách dostáváme z Interevropské divize zpět jako podporu některých misijních projektů v naší unii.

Všem dárcům bych chtěl poděkovat za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi, ale i v prostoru světa kolem nás.

Marek Škrta, hospodář Česko-Slovenské unie

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odeslány na účet příslušného sdružení a sbírky se zvláštním určením mají uvedenu první část variabilního symbolu ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je číslo sboru.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2017			
Termín	Téma soboty	Sbírka	VS
Říjen			
7. 10.	Den modlitby a půstu		
14. 10.	Den kazatelské služby; Sbírka pro potřeby DC ADRA ČR	Sbírka pro DC ADRA ČR	42
21. 10.	Den daru prorocství		
28. 10.	Sobota stvoření		
Listopad			
4. 11.	Modlitební týden – zahájení		
11. 11.	Modlitební týden – ukončení a sbírka pro projekty Globální misie	Sbírka MT	100
18. 11.			
25. 11.			
Prosinec			
2. 12.	Den křesťanského správcovství		
9. 12.	Den vděčnosti za zdraví		
16. 12.			
23. 12.			
30. 12.	Sbírka 13. soboty pro Evro-Asijskou divizi	Sbírka 13. soboty	13